

MOTERU BALSAS

(THE WOMEN'S VOICE)

SKAITYKIT IR PLATINKIT L.M.P.S.
IŠLEISTAS KNYGAS!

Moteris Turėtų Užsiimti Savais Reikalais

Parašė Edward J. Ward. Iš anglų kalbos
vertė Amerikos Lietuvaitė

Knygelė nurodo moterų pareigą dalyvauti
politikoje. Ji tinka per prakalbas arba
siaip parengimuose duoti prie įžangos.

Kaina 3 centai.

Moteris ir Jos Ekonominis Padėjimas

Parašė Klara Zetkin. Puslapių turi 61.

Kaina su prisiuntimu 20c.

KUDIKIŲ PRIEŽIURA

Parašė Mrs. Max West. Iš anglų kalbos
vertė Ona Vidikienė.

Kaina popierin. viršeliais 40c; apdaryta 60c.
Dabar kainuoja 25c; apdaryta 35c.

Šeimyna Seniau, Dabar it Ateityj

PARAŠĖ V. KAPSUKAS.

ISTORIŠKAS APRAŠYMAS
ŠEIMYNOS IŠSIVYSTYMO.

Kaina 15c.

MOTERŲ BALSAS

PIRMAS LIETUVIŲ DARBININKIŲ MĖNESINIS ŽURNALAS.

Lietuvių Moterų Progresyvio Susivienijimo Organas.

The Women's Voice—Lithuanian Monthly Journal. Published by the Lithuanian Women's Progressive Alliance of America. Editor Miss. J. Benes. Manager Miss. K. A. Baltrunas. Subscription: \$1.00 a year; six months 55c; single copy 10c. Address: Moterų Balsas, 535 N. Marshall St., Philadelphia, Pa.

Entered as second-class matter October 5, 1916 at the Post Office at Phila., Pa. under the Act of March 3, 1879

Metai II.

Gruodis-December, 1918

N 12

METAM SUKAKUS

True translation filed with the Postmaster of Philadelphia, Pa. on December 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Lapkričio 7 d. sukako jau metai laiko, kaip nualintas, šimtmečius kankintas Rusijos proletariatas pabudo iš savo ilgo snaudulio. Pabudo tas milžinas ir vienu rankos mostelėjimu numetė nuo savęs visus tuos nelabuosius vabalus, kurie per tiek metų graužė jo kuną ir naikino jo sveikatą.

Buvo tai tvirtas žingsnis, tvirtas pasiryžimas pasiliuosuoti iš tų pančių, kuriais suraišioję laikė tą milžiną per tiek laiko kapitalistai, bei visa supuvusi jų tvarka. Ir jis pasiliuosavo. Jis pasiliuosavo ir parodė pasauliui, kad nėra didesnės spėkos už darbininkų klesos spėką, jei tik ji nori tą savo spėką panaudoti.

Kapitalistai aiškiai pamatė, kad jie yra bejėgiai, kad jie nieko nereiškia prieš tą milžiną, ir baisi baimė apėmė juos. Jie stačiai nebežino ką bedaryt. Jie šaukiasi į kitų šalių kapitalistus ir maldauja jų pagalbos. Maldauja pagalbos, kad jie galėtų ap-

galėt darbininkų klesą, suraišiot ją vėl retėžiais, ir vėl išnaudot ją, vėl čiulpt paskutinių jos kraujo lašą. Kitų šalių kapitalistai, o sykiu ir mūsų garsieji social-patriotai stengiasi kiek galėdami gelbėt tuos proletariato vampirus.

Gal but, kad jiems ir butų pasisekę suvaržyt tulam laikui Rusijos darbininkų spėkas, jei ne paskutiniųjų dienų nuotikiai, jei ne revoliucinis Austrijos ir Vokietijos proletariatas, kuris taip-pat pabudo, atsipeikėjo iš to baisaus sapno, ir skubina į pagalbą Rusijos darbininkams.

Veik visa Europa užsidedgė revoliucijos liepsna, nes kapitalistų nesvietiškas godumas privedė ją prie tokio baisaus padėjimo, kad ji neteko kantrybės, ir nusprendė syki ant visados pasiliuosuoti iš tų retėžių, kurie varžė ją per tiek metų ir draskė jos kuną.

Kapitalizmas atgyveno jau savo laikus. Jo supuvusi tvarka pradeda jau visur griuti ir savo griuvėsiais laidoti visus darbininkų išnaudotojus. Pasibaigus tom baisiom

skerdynēm, prasidējo klesu kova ant žut-but. Kapitalistai mobilizuoja savo spēkas, o darbinikai savo.

Kova gali but aštri ir baisi, bet proletariato laimėjimas yra beveik užtikrintas. Socializmo saulutē jau teka ir kas-kart daugiau pradeda mus šildyti.

Mes gyvename labai įdomioj gadynėj. Tiek daug perversmų, tiek daug ir tokių žymių atmainų gali įvykti ir be abejonės, įvyks mūsų gadynėj.

Social-patriotai bando mums įkalbėti, kad socializmo tvarkai įvykt esą per anksti, kad socializmo gadynė dar neatėjus, bet jų pasakos dalyko nepermaino. Jų pasakos istorijos į kitą pusę pasukt negali, nors jiems biskį ir gaila senosios tvarkos.

Socializmo priešai nuolat ramindavo save, kad socializmas tai esanti vien svajonė, kad socializmas išnyksias ir jie galės sau ramiai gyvent darbininkų prakaitu. Bet dabar jau ir jie mato, kad tai ne svajonė, bet tikrenybė; kad socializmas nenyksta, bet auga negirdėtu greitumu. Delto jie labai susirupino tuo raudonuoju pavojum. Jų laikraščiai nuolat verkia, kad raudonoji vėliava ima viršų ant visų kitų. Jiems ta vėliava yra baisi. Užtai jie, nebežinodami ką daryt, drasko ją, kur tik sugriebia ir mano, kad sudraskymas darbinikiškos vėliavos išgelbės juos iš pavojaus. Veltus jų darbas! Juo jie daugiau draskys ir naikins tą vėliavą, juo ji kils augščiau, juo daugiau darbinikai ją gerbs ir mylės.

N. Lenin

Rusų Soc. Sovietų Resp. komisarų pirm.

Kaip Mes Turime Žiūrėti į Moterų Balsavimo Teises

(Taša)

Kyla klausimas: delko jos kovoja? Del balsavimo teisių? Bet ko joms truksta? Ogi jos pačios atsako, kad jos veda kovą prieš vyrus—prieš vyrų žiaurumus.

Argi toks kovos tikslas yra moteries darbininkės? Ne! Ne del tokių dalykų kovoja ir reikalauja balsavimo teisių moters-darbininkės. Jos reikalauja balsavimo teisių delto, kad nori kovoti tais pačiais kovos ginklais, kuriais kovoja jų vyrai, broliai ir draugai, prieš šią kapitalistišką vergiją.

Darbininkai vyrai nėra jų pavergėjai. Juk kapitalizmas vienodai turi pavergęs, kaip darbininką, taip ir jo moterį, seserį ir draugę. Kapitalizmas jau seniai įtraukė moterį į milžiniškos industrijos verpetą.

Paskutiniu laiku apskaitliuojama, kad Suvienytose Valstijose apie dešimtis milijonų moterų kankinasi fabrikuose ir dirbtuvėse,—įvairiose išdirbystės šakose, augindamos pelną industrijos viešpačiams, priverstos yra savo ir savo kudikių sveikatą bei gyvastį ant “dievo valios”, atiduoti.

Pagal 1915 metų oficialius industrijos komisijos tyrinėjimus pasirodo, kad 37 nuoš. darbininkių-moterų yra priversta dirbti, kad prašalinus bado šmėklą nuo durų, ir kad 3-čia dalis darbininkų randasi baisiam skurde, o taip-pat daugiau kaip 20 nuoš. visų tų vaikų, kurie metė lančę mokyklą, yra priversti to skurdo dirbti dirbtuvėse, kad nors kiek pagelbėjus tėvams prašalinti tą alki, kuris kalina dantis.

Tas buvo treji metai atgal, bet kas dabar dedasi? Dabar dalykai da baisiau atrodė: gyvenimas baisiai pabrangęs, darbininko uždarbis, palyginus su gyvenimo reikmenų kilimu, visai mažai pakilęs. Dabar beveik sunku berasti tokią darbininkų šeimyną, kuri nebutų visa įtraukta industrijos aparatą. Taigi šiandien vyrai, moters ir jų kudikiai randasi industrijos parazitų rankose; jų ekonomiškai padėjimas pasibaisėtinas, nes patriotiški industrijos ponai

paskutinį duonos kąsnelį traukia iš darbininko burnos. Jų išnaudojimas da baisesnis, kadangi darbininkų klesai burna uždaryta.

Darbininkės daugelyj vietų yra susiorganizavusios į tam-tikras politiškas bei ekonomiškąs organizacijas, jos turi savo unijas, kurios veda kovą su darbdaviais ir ne vienam streike jos atsižymėjo kovoj už savo ir visos darbininkų klesos reikalus.

Ekonominės kovos lauke, joms sykiu su vyrais yra vienodi kovos ginklai,—organizacija ir streikas. Bet politikos kovos lauke joms da daug ko truksta.

Taigi, susipratę darbininkai kaip vyrai, taip ir moters, stovi už suteikimą moterims balsavimo teisių. Žinomas dalykas, kad darbininkės moters tikslas kovoti už darbininkų klesos pergalę.

Aiškus dalykas, kaip visur, taip ir čia klesų priešgyniavimas ir jų kova daro savo darbą viena kitai priešingą. Ir šitos dvi klesos,—buržuaziškos moters ir darbininkės moters, yra atskirtos viena nuo kitos ant visados.

Kožnas mėginimas eiti sykiu su buržuazinėms moterims—balsavimo teisių jieskotojoms, yra kenksmingas visai darbininkų klesai. Tegul buržuaziškos ponios ir panelės rengia savo demonstracijas automobiliuose, raitos, bei išpuošiose svetainėse,—darbininkėms moterims ten negali būti vietos.

Darbininkių moterų reikalavimas balsavimo teisių yra visos darbininkų klesos bendras reikalavimas. Susipratusių darbininkės yra sykiu kovotojos del darbininkų klesos galutino tikslo—socializmo.

Tokiu budu joms butinai reikalinga atsikratyti nuo kožno mėginimo sujungti savo balsavimo teisių judėjimą su tų buržuazinių panelių zaksėjimu, nes čia bendro kelio jokiū budu negali buti.

Mes darbininkai, vesdami agitaciją už moterų balsavimo teises, visuomet turime

palaikyti atmintį ir neužmiršti klesų kovos principus, nurodant, kad mes kovojame dėl moterų balsavimo teisių ne tam, kad moters ikišiol yra žemesnės už vyrus. Mes darbininkai, labai gerai žinome, kad mūsų draugės, nemaž žemiaus nesiranda už mus, ir kad jokios balsavimo teisės nėra mūsų draugių, mūsų pačių akyse, nėra nepaauštinės. Mes darbininkai ir darbininkės esame ir paliksime vienodame vargų laipsnyje, kol ši kapitalistinė sistema egzistuos.

Tiktai su šiuo balsavimo teisių įrankiu mes norime mūsų draugėms įduoti tą agitacijos įrankį, kuriuomi ir mes naudojames, kad vedus agitaciją tarpe tamsios darbininkų minios,—susipratimo ir pažinimo savo klesos reikalų.

Mums nėra jokios abejonės, kad mūsų draugės, pajiegs išnaudoti ir šį agitacijos įrankį savo klesos labui taip, kaip jos panaudojo mūsų klesos gerovei streiką, boikotą ir organizavimos teises.

Da vienas dalykas, kurį mes turime pabrėžti, tai tą, kad moterų balsavimo teisės, pačios per save, nepaliuosuos moters-darbininkės nuo to baisaus išnaudojimo ir nuo puolimo prostitucijon, į kurią tampa kas metai desėtkais tukstančių įtraukta, kur tukstančiai jaunų, pačiam jaunystės žydėjime, mergelių, tuose nuodijančiuose kapitalo urvuose kankinasi ir miršta.

Mūsų užduotis yra vesti agitaciją už balsavimo teises ir jas įgijus, panaudoti klesų kovai už galutiną išsiliuosavimą—socializmą.

NEBUKIME PESIMISTAIS.

Daugelyj valstijų moters turi balsavimo teises. Bet dėl to darbininkų klesa nėra niek nesijaučia laimingesnė! Iš daugelio valstijų, kur moters turi balsavimo teises, ateina žinios, kurios parodo, kad milžiniška didžiuma moterų balsavo už kapitalistų partijų kandidatus ir išrinko į įvairias valdiškas įstaigas didžiausius atžagareivius. Ypačingai liudni rezultatai pasirodė iš New

Yorko moterų balsavimo pasekmių. Dėl tos priežasties, tuli mūsų draugai socialistai pasidarė dideli pesimistai,—priešininkai suteikimui moterims balsavimo teisių. Dėl ko taip yra? Delto, kad tuli mūsų draugai ir draugės perdaug buna dideli optimistai moterų balsavimo teisių klausime. Jie manė, kad moters, gavusios balsavimo teises, tai beveik "rojų" įvykdys ant žemės. Toks vienpusiškas protavimo budas didelę blėdį daro mūsų organizacijoms. Ir ot, kada gyvenimo faktai parodė antraip, tai jie nustojo vilties, kad moterų balsavimo teisės suteiktų naudą darbininkų klesai. Tie draugai ir draugės labai klįsta; patartina jiems daugiau susipažinti su darbininkų klesų kovos istorija.

Mes socialistai kovojame prieš visokias skriaudas, išnaudojimus ir pavergimus, kuriuos kenčia darbininkų klesa, nežiurint kokioj formoj tas apsirėškia.

Ši kapitalistiška gadynė, tolyn vis daugiau ištraukia moterų iš virtuvės, bet ši milžiniška 4 metų katastrofa, galutinai moterį ištraukė iš surukusios bakuzės ir įgrudo į kapitalistiškos pramonijos nasrus. Nuo šio laiko prasideda moters gyvenime nauja era. Kada mes atsigrįštame ir pažiurime į darbininkų klesų kovos istoriją, kada ji tik pradėjo apsirėšksti, ji padarydavo daug klaidų, kurios išeidavo ant naudos jos pačios priešams. Tas dėlto atsitikdavo, kad darbininkų klesa tuo sykiu buvo da jaunutė, nesubrendusi, ji turėjo visai mažą supratimą klesų kovoj kaip teorijoj, taip ir praktikoje. Net ir dabar mes matome, kad čielos darbininkų organizacijos padaro stambias klaidas ir da tokiame periode, kada, galima sakyti, kad darbininkai yra perėję klesų kovos mokyklą. Taigi, tokiu budu mums nėra ko stebėtis iš moterų, kad jos balsuoja už kapitalistų partijų kandidatus.

Kaip sakiau, kad moters pradeda naują periodą visuomenės gyvenime, kuomet milijonai moterų taip staiga tampa ištrauktos iš virtuvės, nuo šeimos ir įvairių jų finansinių prietarų.

Ji,—moteris,—su neišpasakytu greitu mu bėga ten, kur milijonai mašinų ratų sukasi ir užia,—ten, kur juodi dumai kamuoliais verčiasi, ten kur vergauja milijonai jos draugų vyrų,—tai industrijon.

Ir ot, moters, atsidurusios įvairiose pramonijos šakose ir sykiu su vyrais, kurie daugiau susipažinę su savo klesos reikalais, vilkdama tą išnaudojimo jungą, greičiau ji prieis prie savo klesos reikalų pažinimo.

Tuomet ji galutinai susidurs su tais žiauriais gyvenimo apsireiškimais, kuriuos pagimdo šis kapitalistinis surėdymas. Toms moterims darbininkėms, kurios da nesupranta savo klesos reikalų, joms daug ko galės pagelbėti vyrai darbininkai pagilini-mui jų klesinės sąmonės.

Dabartiniu laiku moters greičiau įgis klesinės sąmonės, negu vyrai pradžioj mūsų klesų kovos istorijos delto, kad dabartiniu laiku kapitalizmas yra išsivystęs augštame laipsnyj, kur vienoj pusėj stovi milžiniškos kapitalistų organizacijos: trustai, sindikatai ir sąjungos su milijoniniais fondais, kurie veda kovą su darbininkų klesos organizacijomis. Antroj pusėj, pat-sai gyvenimas su visomis baisiomis aplinkybėmis, kurias pagimdo ši netikusi kapitalistinė tvarka, revoliucionizuoja visą darbininkų klesą. Da trečias dalykas, kuris moterį verčia eiti prie klesinio supratimo,—tai tas, kad dabartiniu laiku darbininkų klesa, kaip vyrai, taip ir moters, turi savo kaip politiškąs, taip ir ekonomiškąs organizacijas, kurios daug pagelbės moterims organizavimosi srityj.

Taigi, pradžioj, kad ir daugelis moterų atiduos savo balsus mūsų klesos priešais, bet mes neturime nusiminti, o daugiau skleisti tarpe savo klesos draugių moterų klesinę sąmonę, kad ji pažintų, kas jos draugas ir kas priešas.

Tuo agitacijos ir propagandos klausimu tarp moterų turėtų daugiau užsiimti L. M. P. Susivienijimas ir LSS., taigi tie visi "argumentai", kad moterims nereikia

balsavimo teisių už tai, kad jos balsuoja už darbininkų klesos priešus, yra blėdingi visai darbininkų klesai.

Jeigu priešintis moterų balsavimo teisėms delto, kad jos dabar balsuoja (didžiumoj) už kapitalistų kandidatus, tai reikėtų priešintis ir vyrų balsavimo teisių išgavimui bei praplatinimui delto, kad šian-dien da milijonai darbininkų klesos vyrų balsuoja už kapitalistų klesos kandidatus.

Taigi draugai ir draugės, ir visi mūsų simpatizuotojai, meskite šalin tokias mintis iš galvos. Socialistai ir tie, kurie jiems simpatizuoja, pažįsta socializmo principus, taip protauti negalima, tai yra buržuazinis protavimo budas.

Mes butinai turime reikalauti moterims balsavimo teisių, ir tas teises turime panaudoti mūsų klesos naudai. Balsavimo teisių įgijimas moterims bus vienas žingsnis prie socializmo. Žinoma, neturime per daug vilties dėti į balsavimą; su balsavimu mes nepasiliuosuosime iš kapitalizmo jungo, čia reikia revoliucinės minių kovos. Dabartiniu laiku, imperialistinėj gadynėj, balsavimo teisės tik tiek reikšmės turi, kad jų pagalba būtų galima vesti agitaciją ir propagandą darbininkų klesinės sąmonės pagilini-mui.

Mūsų reformistai ir socialpatriotai balsavime mato darbininkų klesos "išganymą",—apie tai aš pakalbėsiu kitąsyk.

Mes, darbininkai ir darbininkės, kovodami už suteikimą moterims balsavimo teisių, norime suteikti mūsų draugėms tuos kovos įrankius, kurių pagalba moteris darbininkė galės sykiu su vyru vesti kovą kaip industrijos taip ir politikos klesų kovos laukuose.

Draugės! Artinasi milžiniškas konfliktas tarp darbo ir kapitalo. Kaip matyt, šiai pasaulio katastrofai galas artinasi, sykiu su tuo artinasi pramonijos krizis, kada turės užsidaryti daugybės dirbtuvių. Tokiu budu milijonai darbininkų ir darbininkių liks išmesti iš dvokiančių dirbtuvių. Darbininkų klesai grėsia badas, šaltis ir mirtis.

Bet užvis daugiau nuo bedarbės nukentės vyrai, nes kapitalistai stengsis moterį, kaip pigiaus apmokamą ir mažiaus suprantantią savo klesos reikalus palaikyti toj išdirbystėj krovimui kapitalistams lobių. Sykiu su tuo, kils konkurencija tarp pačių darbininkų: tarp vyrų ir moterų.

Taigi draugai ir draugės, kol da neužstojo tas baisus krizis, stengkimės kiek tik galima vesti agitaciją tarp tų darbininkų minių, kurie da nepermato to bausaus surėdymo blėdingumo, ir savo klesos reikalų. Skleiskime savo klesos reikalavimus ir socialistiškas idėjas, rodykime tą kelią, kuriuo eidami galėtume panaikinti tas visas skriaudas ir tą tvarką, kuri jas gimdo,—kapitalizmą.

Moters darbininkės šioj darbininkų klesų kovoj su kapitalu turės sulošti svarbią rolę. Ji turės paduoti savo nuvargintą ranką savo klesos draugui vyrui toj sunkioj dabartinėj ir ateinančioj kovoj prieš industrijos parazitus.

Taigi, draugai darbininkai ir darbininkės, organizuokimės į LSS. ir L. M. P. S. organizacijas, nes tik šios dvi organizacijos tikrai gina mūsų klesos reikalus ir kovoja už galutiną mūsų klesos išsiliuosavimą—už socializmą.

Taigi į darbą draugės. Laikas trumpas. Darbo daugybės! Paduokime draugiškai ranką, suvienykime savo spėkas. Bukime prisirengę, o kovą laimėsime.

Rygos Milionas.

Nė Žodžio Apie Moteris

Čia žemiau paduodame ištrauką apie tai, kaip senovės Lenkijos įstatymai apie žydus “nei žodžio apie žydelkas” nesakė, o kaip Vytauto įstatymai vėlesniu laiku, kalbėjo “ir apie žydelkas”. Ištrauką imam iš “Mūsų žydai ir kaip nuo anų turime gintiesi. Parašė Ramojus. Naujame Jorke 1886. Spaustuvėje ‘Lietuviško Balso’”. (Šits raštas pridėtas prie “Talmudas Žydu”, Mauderodės leidinys, 1898 m.).

Ant 32 ir 33 pusl. skaitome:

“Cze vieta pripažinti, jog jeigu patįs žydai Lenkiją rokavo del savęs už antrą Palestiną, tai Lietuvoje jų padėjimas buvo dar geresnis.

“Taip kada Boleslovo ir Kazymiero įstatymai kalba tiktai apie žydus, nei žodžio apie žydelkas nesakydami, įstatymai Vytauto duoti žydams Lucke m. 1388 kalba ir apie žydelkas, o tai: jeigu žydelka būtų krikščionimi primusztą, arba kitaip nukrividyta—tada krieszczionis tur but pakorotas pagal vietinius įstatymus”.

Aišku, kad tais laikais lietuviai krikščionys—vyrai kibdavo prie žydelkaičių, apžagydavo jas ir “primušdavo”. “Nukrivydyt” turtu jų negalėjo, nes jos, kaip ir lietuvės ir lenkės, jokio turto neturėjo, pačios budamos savo vyrų turtu. Mūsų vyrai pirmiaus, turbūt, nebuvo baudžiami net nė už užmušimą “žydelkų”; tik nuo 1388 m. žydiškoms moterims pripažinta pirmoji žmogaus teisė—gyvybės teisė. Tas mūsų Ramojams ir šiandien netinka.

Nekas geriau yra ir Amerikoj, taip pat šiandien, kuomet ji augščiausiai “civilizuota”, “demokratizuota”. Sufragistės jau eina iš kantrybės (žiurėk “The Suffragist” N 33), kad kuomet čionai taip gražiai deklamuoja apie svieto žmoniškumą ir demokratizmą, tai girdisi tik “vyras”, “vyrai”, jų laimė, “fortune”, jų rupestis apie tą savo laimę ir tt. Nė žodžio apie moteris, apie jų teises ir rupeščius. Reikia neužmiršti, kad tose politikinėse deklamacijose žodis “vyrai” netur prasmės: visi vyrai. Tame žodyj netelpa vyrai-darbininkai. Bet moters tai jokios neimama į atydą.

J. Baltrušaitis.

Pirmiausiai susitvėrė L. M. P. S. Kleikalai pamatę, sutvėrė moterų sąjungą. Dabar žiuriu, kad ir tautininkai sandariečiai jau ir tveria atskirą moterų organizaciją.

Well, “monkey see, monkey do”.

Fleur-de-Marie.

Mintis ir Faktai

Kaip pasisekė Suv. Valstijų moterim laike rinkimų 5 d. lapkričio? Tulus išvedimus jau dabar galima padaryti. Tuli išvedimai bus gana svarbūs ir iš socialistinio atžvilgio.

Oklahoma balsuotojai atsiskė suteikti moterim lygias su vyrais balsavimo teises. Louisianoj—taip-pat. Abidvi tuodvi valstiji yra kontroliuojamos demokratais, tais pačiais ponais, kurie dabar sakosi nori įvesti "demokratiją" visame pasaulyj. Jie da kartą pasirodė esą ne žmonių draugai, bet atžagareiviai-burbonai.

Moterų teisių šalininkai laimėjo tik pietų Dakotoj. Michigane, man rašant šį straipsnį, pasekmių da nėra, nes balsai da nesuskaityti galutinai.

Naujasai kongresas, kuris susirinks kovo mėnesį sekamais metais, susidės iš republikonų. Sufragistės sako, kad didelė dauguma naujo kongreso narių pritars tam, kad visuotinas, reiškia ir moterim, balsavimas būtų įvestas Suvienytose Valstijose.

Da du faktai yra, kuriuos verta pažymėti. Panelė Rankin, kuri norėjo praeit kongresan, kaipo kandidatė "nacionalės" partijos, nepraėjo. Ta nacionalė partija yra mišinys karei pritariančių socialistų, blaivininkų, įvairių kunigužių ir šiaip jau bespalvių radikalų. Darbininkės moters absoliutiškai nieko nenukentėjo, kad kongrese nebus tos sufragistės, kurią jokiū budu negalima pavadint darbininkiška kovotoja.

Į New Yorko valstijos žemutinį atstovų būtų išrinkta republikoniška blaivininkė ponia Ida Sammis. Ji, turbūt, yra geros širdies žmona, bet gera širdis geros poniutės šiais laikais absoliutiškai nieko nereiskia. "Gera širdis" remiasi labdarybės principu, bet susipratusios moters socialistės griežtai atmeta labdarybę politikoje. Jos reikalauja revoliucinio darbininkiškumo, o to, kaip sykis pas buržuazines sufragistes nebuvo, nėra ir nebus. Buržuazinės sufra-

gistės, prie kurių priguli ir poniutė Sammis, visuomet buvo kapitalizmo tvarkos palaikytojos ir todėl mes jokiū budu negalime džiaugties jos laimėjimu.

Da kas mum labai rupi, tai klausimas kaipgi, apskritai, balsavo moters šiuose rinkimuose! Atsakymą suteikia New Yorko valstija, kur moters pirmu sykiu balsavo. New Yorko socialistai sako, kaip pažymi kairiųjų socialistų laikraštis "New Yorker Volkszeitung", kad dauguma moterų New Yorko valstijoj šiuo sykiu balsavo ne už socialistų partiją, bet už buržuazijos partijas. Kad už kapitalistų partijas balsavo moters iš stambiosios, vidurinės ir smulkiosios buržuazijos—mes nesistebim. Taip elgdamos, jos vadavosi savo klesos reikalų žvilgsniu. Bet kasgi su darbininkēm moterim?

Žinoma, daugelis jų visai neturi teisės balsuoti. Ypač tai reikia pasakyti apie moteris ateives, bet visgi yra da didelis darbininkių skaičius, kurios visai nesupranta savo klesos reikalų. Čia reikia da didelės agitacijos ir ta agitacija turi buti vedama ne vien tik toje linkmėje, kad moters darbininkės turi balsuoti už socialistus, bet ir šiaip jau, visuomet, turi vadotis savo klesiniais reikalais.

Darbas prieš mus milžiniškas. Pasaulio darbininkai nubudo. Jie skelbia kovą siurbėlēm ir išnaudotojam. Moters darbininkės turi eiti išvien su savo klesos draugais-vyrais.

II.

True translation filed with the Postmaster of Philadelphia, Pa. on December 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Žinios, kurios ateina apie revoliucinį judėjimą Vokietijoj, nuolat skelbia, kad tame judėjime uoliai dalyvauja moters darbininkės. Vokietijos moters darbininkės neina išvien su buržuazija, bet dalyvauja raudonose proletarijos eilėse.

Tas moterų dalyvavimas revoliucinių socialistų eilėse yra tai pasekmė ilgų metų darbo, kurį vedė tokios socialistės, kaip

Rozė Luxemburg, Klara Zetkin, Luiza Ciec. Jos ir kairiųjų socialistų dvasioje vedamas savaitraštis "Gleichheit" (Lygybė) niekuomet neiškrypo iš tikro darbininkiškumo vėžių; jos niekuomet neužsikrėtė vadinamo socialpatriotizmo liga.

Kas tai yra ta socialpatriotizmo liga, geriau sakant išdavystė? Tai tas apsiरेikšimas darbininkų eilėse, kuris veda darbininkus į buržuazijos lagerį; tai ta agitacija, kuri įkalbinėja darbininkams, kad svarbiausiose gyvenimo reikaluose jie turi bernaut kapitalistų klesai. Socialpatriotai tai tie žmonės, kurie, kaip uodegos, prisilieja prie kapitalistų ir savo mikliais liežuviais įkalbinėja darbininkam, kad jų reikalai tankiai supuola su kapitalistų reikalais. Tokių išdavikų yra visose šalyse tarpe darbininkų klesos.

"Moteryų Balso" skaitytojos, kaip darbininkės, kaip narės **darbininkiško** susivienijimo, visuomet ir visados turi vaduotis grynais darbininkų klesos reikalais. Taip kaip viso pasaulio buržuazija, lygi jos spėkos neša, stoja už savo klesos reikalus, taip turi daryti ir darbininkai bei darbininkės.

III.

Ponia Carrie Chapman Catt, pirmininkė tarptautinio sufragisčių susivienijimo, atsišaukė į visas Amerikos moteris, ragindama jas reikalauti atstovybės ateinančiame taikos kongrese. Ji sako: "tai netik geistina, bet stačiai reikalinga, kad personalan taikos delegatų įeitų ir moteris".

Buržuazė moteris, taip lygiai, kaip ir buržuazas vyras ir taikos kongrese vaduosis "tautos", o ne darbininkų reikalais. Gi kitą pusę vertus, susipratęs darbininkas būtų daug naudingesnis, negu buržuazė moteris. Ne lytis, bet klesiniai reikalai nusako pažiuras.

Su ta taip išreklamuota demokratija "namieje" einasi visai blogai. Daug kalbama apie "demokratiją" visame pasaulyje, tik, žinoma, užmirštama apie tai, kas dedasi pat pašonėje.

Suv. Valstijų kongresas kadir-čia da taip nenori užgirti įstatymo, kad visos Amerikos moters, visame jos plote, galėtų balsuoti. Ponai senatoriai, veik visi perdėm iš pietinių valstijų piestu stoja prieš lygias teises.

Pietinėse valstijose gyvena apie 8 milijonai **negrų**. Jeigu visos moters balsuotų, tai balsuotų ir **negrės**, kurios veik perdėm yra vargo moters. Pietinių valstijų junkeriai, kurių atžagareiviškumas nei kiek nemenkesnis, negu jų prusiškų dvynekų, sutinka suteikti balsavimo teises **baltom moterim**, kurių dauguma yra jų klesos nariai, bet, ginkit dievai, ne negrėm, kurios yra darbininkų ir vargingų kampininkų moters.

Klesiniai reikalai visuomet paima viršų įstatymdavystės įstaigose. Ponai absoliučiai nieko neturi prieš tai, kad baltarankės balsuotų. Jie bijo tik prastų moterų, vis viena ar tai bus juodveidės ar baltaveidės, nėra šios stiprintų savo balsais socialistų partiją.

M. Dėdelė.

Jokis Amerikos korespondentas šiuomi laiku nesiranda Rusijoje. Net Associated Press žinių agentura neturi jokių savo korespondentų Rusijoje. Visos žinios iš Rusijos ateina per anglų koštuvą. Turbut, todėl taip ir pasitankino įvairiausių melų, ateinančių pavidale "žinių" iš Rusijos.

Neseniai buvo pranešta, kad močiutė Breškovskienė sušaudyta. Žinoma, ją sušaudė tie "nelabieji bolševikai".

Įdomu žinot, kodėl bolševikai turėjo prikelt Breškovskienę iš numirusių. Juk rugsėjo mėnesį buvo žinių, kad Breškovskienė mirė ir prie tų žinių buvo pridėta, kad Sovietų valdžia iškėlė jai garbės laidotuves, idant atidavus pagarbą už jos nuopelnus praeityje dėl revoliucijos.

Buržuazija net negyvus žmones iškasa iš kapų, kad tik primelavus pasauliui apie bolševikus.

MUSŲ RELIGIJA

Nors ne visiems yra žinoma, vienok aiškus faktas yra, kad mes, XX šimtmečio gaivalai, esame mokinami ir valdomi idėjomis ir dvasiomis mirusiųjų žmonių,—tų žmonių, kurie jau tukstančiai metų pavirtę į dulkes. Mes nępasijudiname iš vietos, nerūdami savo atmintyje numirusiųjų dvasių, kurios gyveno daug šimtų metų tam atgal ir įgijo sau garbę nuo tamsių savo pasekėjų. Mes, gaivalai dvidešimtojo amžiaus, sekdami jų pėdomis, bijome daryti tą, kas būtų visiems gera, nes saugojamės, kad nenusidėjus prieš augščiausiojo galę. O delko taip? Delto, kad mes tų visų darbų neatrandame savo "šventraštyj". O kadangi mūsų kunigai laiko tą, kaip pamatą kiekvienam darbui, tai pasekėjai negali prisitaikyti prie šios galdnės reikalavimų, kaip dvasišku, taip ir dorišku, bijodami peržengti biblijos prisakymų.

Paziurėkime, į ką mes šioje galdnėje tikime, ir kokia mūsų dabartinė "civilizacija". Ar mes esame apsišvietę, jeigu į tokius niekus tikime? Man rodos, kad mes esame da vis savo proto varžytojai, ir senovės vadovų pasekėjai. Štai, mes tikime, kad mes žengiamo vis pirmyn, bet kaip gi tas atrodo? Man rodos, kad mes esame užsigriję užpakaliu nuo šviesaus kelio, kuris mus veda prie šviesos pirmyn. Kodel taip? Delto, kad mes, tikinti žmonės, nežinome kito tokio pranašo, kuris lygintųsi pranašui Elijui, nežinome geresnio kalbėtojo už Povylą, didesnio poeto už Dovidą, išmintingesnio žmogaus už Salamoną, tykesnio už Jokubą, geresnio už Maižį (nes jis mus išvadavo iš žemės Egipto, iš namų nevalios).

Nesurandame kito tokio vyro, kuris turėtų ilgesnę barzdą už apapštalą Aroną, ir pagalios mes nesurandame kito dievo, kuris galėtų lygintis mūsų žydiškam dievui Jehovai.

Šiandien mūsų teismuose negalima darbo atlikti, nepamindėjus tų žmonių dievus,

kurie yra dulkė jau per tukstančius metų. Tik paziurėkime į darbus gyvojo dievo Jehovos, o pamatysime, koks jis buvo. Kiekvienas darbininkas, kuris skaitė senąją bibliją, gerai žino, kad mūsų dievas buvo pavydus, buvo šlykštus, jis platino žmogžudybę ir visokius atkeršijimus. Taip-pat matome, kad jis buvo veidmainys ir didelis apgavikas,—jis mokino žmones, kad jie kariautų vieni prieš kitus, kad jie nesigailėtų vieni kitų. Taigi žmonės garbino jį, ir dabar tebegarbina, o jo sunų nužudė. Dievo sunus atėjo ant šios žemės pataisyti tėvo klaidas, bet žmonės buvo kurti, nebyliai ir akli.

Ant akmeninių tobylių mūsų dievas užrašė: "Neužmušk!" Toliau tas pats dievas Jehova sako: "Pasiimkite kiekvienas kardą savo ir eikite nuo namų iki namų, nuo vartų iki vartų per visas gyvenimo vietas, ir užmuškite kiekvienas brolių savo, draugą ir artumą savo" (biblijoj taip sakoma). Toliau, pagal padavimą biblijos matome, kad žmonės kentė badą ir skurdą. Bet kasgi tam kaltas, jiegu ne jie patys, kad nenorėjo ir dabar nebenori pasipriešinti dievo Jehovos tarnų paliepinams. Matome mes, kad kiekvieną sykį, kada jie užmušdavo kokį žvėrį maistui, tai dievas Jehova visada dalyvaudavo ir pasiimdavo sau gardesnę ir gražesnę raumenų šmotelį. Taip gi randame, kad Maižis su Aronu valgė veršiuskus ir avinukus, o dievas Jehova džiaugėsi kvėpiančiais dumais nuo spirgančios galvijienos, ko Maižis su Aronu negalėjo valgyti. Toliaus mes randame, kad dievas Jehova beklaidžiodamas po tyrus pailso, ir išdavė prisakymą per Maižį, kad žmonės padirbtų skrynią iš aukso, kurioje jis, dievas Jehova, ilsėtusi; tą skrynia žmonėms kaštavo daugiau, negu Amerikai Panamos kanalo iškasimas. Bet ve kame svarba yra: iš Panamos kanalo didelė nauda žmonijai, o ką turėjo naudos tie žmonės, kurie eikvojo savo spēkas dirbimui auksinės skrynios, kurią mūsų kunigija ir šiandien nesigėdija vadinti, kaip "skrynia sandaros". Dabar-

tinio šimtmečio tikinti žmonės stovi nė kiek ne augščiau civilizacijos žvilgsniu už senovės žydų civilizaciją. Kaip pirmiau, taip ir dabar tikima į vieną ir tą patį dievą. Jie vietoje "sandaros skrynios", duoda savo kruvinai uždirbtus centus statymams bažnyčių ir auksinių altorių, kur juos pačius

mulkina ir išnaudoja, kur jie savo aukas krauja po senovei; tik tas skirtumą daro, kad senovėje aukas degindavo, o šiandien auksą ir sidabrą mūsų dvasiški piemenėliai susibruka sau į kešenes. Tai toks skirtumas tarpe senojo ir dabartinio tikėjimo.

Kelmų Kelmelis.

Išklausius raporto L. M. P. S. centro sekretorės II Suvažiavime, pamislinau: "Tai laikai, tai gadynė! New Yorko valstija visuomet didžiavosi, kaipo veikliausia valstija Susivienijime, na o šiandien pasirodo, kad turi nusiimt kepurę prieš Massachusetts valstiją, nes pastaroji kur-kas pralenkė kaip kuopų, taip ir narių skaitlium.

Fleur-de-Marie.

Seniai jau mišlinu, kur dirgė "Liaudies Vergė". Rods, ji sakė, kad jau vyrai savo laikus atsigyveno, bet dabar...

Fleur-de-Marie.

Socializmas reiškia visiems darbą, visiems turtą, visiems mokslą, ir visiems pasilinksminimą.

(N. Y. Sunday Call)

P. Protts.

KAPITALIZMO AUKOS

Kapitalistiška sistema, kuria dabartinis visuomenės gyvenimas pamatuotas, reikalauja pasibaisėtinau daug aukų savo pasilaikymui.

Į kur tik nepažvelgtum, į kur neatkreiptum savo domą,—visur matosi tarsi nuodingos dulkės, pelno troškulys. Pramonė, išdirbimas, padalinimas priruošta ne tam, kad reikalinga, bet tam, kad pelną neštų.

Dabartinis visuomenės pasilaikymas priklauso vien tik nuo pelno. Žmonės keliausi anksti rytą ir pradeda galvoti apie pelną. Jie eina į darbavietes, į mokyklas, į maldnamius, į pasilinksminimo vietas, ar sėdasi prie stalo, o jų mintys nė valandėlei neperiskiria su tuo užburtu pelnu. Pelnas yra, tarytum, kokia svarstyklė, ant kurios sveriamas žmogaus gyvenimo gerovė. Juo žmogus daugiau pelno, tuo jo gyvenimo aplinkybės darosi geresnės. O paties kapitalizmo yra jau tokia ypatybė, kad jis pelnyt daugiau duoda tik tam, kuris daugiau turi kapitalo, arba kuris šiokiu ar tokiu būdu yra įgijęs mokslą ir daugiau supratimo. O darbininkai, kurie savo sunkiu darbu puošia ir pripildo pasaulį gėrybėmis, yra kraštas nuo krašto lydimi žiauraus badavimo ir priglaudžiami šaltesios mirties. Į kurią šalį mes nepažvelgtume, visur apsirošia tie patys liudni pavyzdžiai, visur kapitalizmo dievaitis-pelnas galanda dalgį, nuo kurio krinta galvos tų, kuriems nebuvo lemta daug pelnyti.

Visose pramonijos šakose, visuose užsiėmimuose, net ir patogiose profesijose pelnas turi tokį spaudimą, kad užgauna ne žmonių sielą, ne širdį, ne dvasią, bet abelną jų sistemą: padaro juos savo vergais, kankiniais, suardo jų sveikatą, ir be laiko nuvaro į kapus. Nors kiekvienam žmogui, kuris bent šiek-tiek plačiau į dalykus žiuri, yra matoma šimtai panašių pavyzdžių kasdieniam gyvenime, vienok bus neprošalį pa-

minėti kelis faktus, kurie patvirtins augščiau išreikštas mintis.

Labai liudną išraišką mums perstato daktarų tyrinėtojų privestos mirimų statistikos. Taip, neseniai vokiečių laikraštis "Volkszeitung" buvo aprašyta pasekmės dviejų daktarų tyrinėjimo, kurios skamba sekamai: du daktaru,—Shirley W. Wynne ir William H. Guilfay pradėjo savo turinėjimą 1914 m., kurio rezultatas parodo, jog tukstančiai žmonių nustoja gyvybės tik iš tos priežasties, kad pelno delei jie buvo priversti dirbti sveikatai nepatogiose aplinkybėse. Tie du daktaru tyrinėjo įvairių užsiėmimų darbininkus, tarpe kurių buvo: kalvių, cigarų darytojai, įvairius darbus dirbantieji darbininkai, pardavėjai, knygvedžiai, ofisų darbininkai, kriaučiai, paprasti dieniniai darbininkai (tai yra, dirbanti ten, kur darbą gauna), mašinistai, tinkavotojai, namų, sienų popieruotojai, gelžkelių darbininkai, šinkoriai ir vežėjai.

Jų tyrinėjimai parodė, kad vežėjų (furmų) kaip ir geležinkelių darbininkų miršta nuo džiovos didesnis skaitlius, negu kitų užsiėmimų darbininkų.

Priežastis tame, kad vežėjai negali užsilaikyti vienodoj temperaturoj. Jiems prisieina sunkiai ir skubiai dirbti pakol užsikrauna savo vežimus, paskui važiuodami staiga atvėsta, kas blogai atsiliepia ant plaučių veikimo. Vežėjų nuo džiovos išmiršta apie 36.64 nuošimčiai, kuomet dieninių darbininkų skaitlius siekia 27.48 nuoš., mašinistų 25.65 nuoš.

Įvairios širdies ligos, reikalauja taip pat begalinės daugybės aukų iš darbininkų eilių. Rubų siuvėjų nuo širdies ligų miršta 20.74 nuoš. Cigarų darbininkų 18.87 nuoš., geležinkelių—17.61 nuoš., kalvių 15.80 nuoš.

Gi alkoholis atsiima daug aukų iš tų, kurie turi su juo artymus ryšius ne tik vartojime, bet ir jo išdirbime. Prie džiovos ir

širdies ligų, yra da priskaitoma ir plaučių uždegimas. Ši liga yra veik pavojingesnė už visas minėtas, nes ji lyg ir nejučiomis užgauna-nusilpnina žmogaus organizmą ir prirengia viršminėtoms ligoms. Netyram ore ir sunkiai dirbantiems žmonėms, plaučių uždegimas veik yra neišvengiamas ir milijonai žmonių kasdien yra tos ligos kankinami. Čia žmonės didelę klaidą daro prie plaučių uždegimo priskaitydami tik tos ligos laipsnį, nuo kurios žmogus, pasirgęs tris dienas miršta, ar per tris savaites deges karštyje, išklajojęs, pasveiksta. Plaučių uždegimas apsireiškia įvairiausių laipsniuose.

Mažiausias persišaldymas, kaip ir paprastas šalčio pagavimas, turi mažiau ar daugiau bendro su plaučių apsunkinimu; o su kiekvienu tokio apsunkinimo pergyvenimu, plaučiai darosi silpnėsi ir neatsakanti kitoms ligoms atsilaiykiti. Miršta daugybė žmonių ir nuo paties plaučių uždegimo. Šita liga veik iš visokių užsiėmimų vienodą skaitlių žmonių išskina, vienok didžiausios aukos krinta iš sekančių: geležinkelių darbininkų nuo plaučių uždegimo miršta 11.63 nuošimtis, kalvių 10 nuoš., darbininkų bile darbą dirbančių—9.88 nuoš., smuklininkų 9.09 nuoš.

Be ligų, prie pavojingų darbų žuva daug žmonių laike nelaimingų atsitikimų. Pavz.: prie geležinkelių darbų nuo plaučių uždegimo miršta 11.63 nuoš. ir taip-pat nelaiminguose atsitikimuose netenka gyvas ties 11.63 nuoš.

Viršminėtų ligų, kaip ir nelaimingų atsitikimų, žmonės galės apsisaugoti ir išvengti tik tada, kuomet gyvens ir dirbs ne tam, kad būtų daugiau pelno, bet kad būtų daugiau naudos, patogumo, smagumo ir patenkinimo žmogaus, kaip iš medžiagiško, taip ir iš dvasiško atžvilgiu. K. S. L-tė.

Žinios iš Lietuvos

True translation filed with the Postmaster of Philadelphia, Pa. on December 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Švento Juozapo darbininkų draugija, kuri taip nelemtai pagarsėjo Lietuvoj carizmo laikais savo donosais ir reakcionumu, dabar uoliai skiepija atsilikusiuose Lietuvos darbininkuose paklusnumą saviems ir svetiems (vokiečiams) engėjams.

Kun. Šnapštys (Margalio pseudonimu žinomas klerikalų eilių rašytojas) viename juozapiečių susirinkime Kaune ve ką kalbėjo:

“Kokie tai nešvarūs elementai stengiasi sukelti lietuvių darbininkų sluogsnuose vaidų ir nepasitikėjimo vokiečių valdžia ir Lietuvos taryba”.

Kunigas persegsti nuo tų “nešvarių elementų”— nuo tų “tamsių agitatorių” ir kviečia “užkirsti kelią tokiam jų darbui”.

Iš šios žinutės aišku, kad klerikalų draugija netiktai prisitaikė prie vokiečių imperialistų valdžios, bet ir veda kovą su agitatoriais, kurie veikiausia, skelbia revoliucijos idėją.

Kad jie baisiai bijo revoliucijos kibirkščių, lekiančių iš Rusijos, patvirtina da žodžiai tulo klerikalo Bagdono, nario Vilniškio Centralio Komiteto. Atvykęs pabėgėlių reikalais Riežicon, Bagdonas apreiškė, jog “Lietuva” (suprask Lietuvos buržuazija) neįsileis Lietuvon bolševikų ir kitų “pavojingų” elementų.

Klerikalai šiame reikale eina išvien su vokiečiais imperialistais. Jie veda aiškiai agresyvę politiką, jie drutina buržuazinės sandoros pamatus. Ir tame darbe Lietuvos buržuazijai uoliai gelbsti socialpatriotai Kairys, Biržiška, Klimas ir kiti. Kaip rodosi, tie socialpatriotiniai elementai kontroliuoja šiuo laiku visą Lietuvos Socialdemokratų Partiją.

Lietuvos socialpatriotai (arba lietuviški menševikai) nuo pat karės pradžios užėmė anti-darbininkišką poziciją ir faktiškai

pavirto buržuazijos uodega.

Jie sykiu su buržuazija ėjo į kaizerio nuskirtą tarybą, tuó stiprindami reakcijos spēkas.

Jie, sykiu su buržuazijos atstovais, vedė bendrą užsieninę politiką, dalyvaudami su jais diplomatiškuose "žygiuose".

Jie, sykiu su buržuazija, bendradarbiavo tautiniai-klerikaliuose laikraščiuose.

Yra, todelei, pilno pamato spręsti, kad net kovoje prieš bolševizmo "pavojų" jie eina išvien su buržuazija. Į savo laikraštį "Darbo Balsą" jie susikvietė net tokių žmonių, kurie jau nuo seniai žinomi, kaip liberalai (Vileišis, Bugailiškis). Už tą buržuazijos talką socialpatriotai darbuojasi išvien su kun. Stulginsku, Smetona ir Rimka "Lietuvos Aide", organe vadinamos "tautos tarybos".

Visa savo taktika dešinysis sparnas Lietuvos Socialdemokratijos uždavė didelį smugį klesinei darbininkų sąmonei Lietuvoj. Pavirtę buržuazijos lekojais jie begalo sustiprino jos pozicijas, o patįs už tai nieko negavo. Įsivyravusi Lietuvos buržuazija, kaip klerikališka, taip ir liberališka, jaučiasi esanti pilniausiu Lietuvos šeimyninku ir steigia Lietuvoj konservatyvę monarchiją. Socialpatriotai mėgina protestuoti ir, kaip girdėt, net išstoja iš "tarybos", bet buržuazijai ant jų protestų tik nusispjaut. Buržuazija jiems gali pasakyti: "Mauras atliko savo darbą, dabar mauras gali eiti laukan".

Tai ve prie kokių rezultatų priveda bendradarbiavimas su buržuazija. Patįs socialistai įkalba žmonėm, kad, girdi, reik vienybės su visom klesom, pripratina žmones prie tos minties, o vėliau, kada po priedanga vienybės, buržuazija begalo sustiprėja, tada jau jokie maldavimai ar proletarai nieko nepadės.

Negalimas daiktas, kad Lietuvoj nebūtų kairiojo socialistinio sparno. Jisai veikiausia darbuojasi, tik apie jo darbą mes neturim jokių žinių. Vienok, vėliau ar anksčiau mes su jais susižinosim. S. S.

Irgi Pamokinimas

Kiek laiko atgal, "Dirvoje" p-lė Baltrukoniutė rašė ilgą straipsnį, mokindama Amerikos lietuvaites apšvietos ir abelnai gero gyvenimo. Vietomis tas straipsnis taip neteisingas, kad negalima praleisti nepatėmijus jo. Straipsnio autorė neturėjus visai progos susipažinti su lietuvaicių veikimu ir apsiėjimais, nebuvusi niekur, kaip tik Clevelande, o turi tiek drąsos paskirstyti lietuvaites į apsišvietusias ir tamsuoles. Ve kaip ji skirsto:

"Didelis skirtumas yra tarp čia augusių ir ateivių lietuvaicių. Čia augusios lietuvaityės, abelnai imant, mokytesnės,—jos moka angliškai kalbėti, skaityti ir rašyti. Tačiau į gyvenimą jos žiuri siaurai. Ateivės moka tiktai savo kalba kalbėti. Apšvietoj jos stovi žemai. Reikia pastebėti, jog tulos ateivės yra plačiau prasilavinusios—mokytesnės už Amerikos lietuvaites; jos žiuri plačiau į gyvenimą. Iš kitos pusės jos augščiau stovi tautiškumo žvilgsniu".

Reikia pastebėti, kad toks išskirtymas lietuvaicių yra neteisingas. Manyti, kad Amerikos lietuvaityės mokytesnės tik delto, kad jos moka anglų kalbą, reiškia klįsti. Juk jos mokėdamos tą kalbą, dažniausia tik tarška ant gatvių kampų su vėjajaikiais sportais, kurie dvokia tabaku "(čiu-tabaku). Mokėjimas kokios-nors kalbos nedaro žmogų mokytu, jeigu jo protas bukas, nelavinttas. Bet jeigu mokėjimas kokios-nors kalbos padaro mokytu, tai juk daugelis ateivių lietuvaicių moka rusų, latvių, lenkų ir net vokiečių kalbas, tada jas reikėtų skaityti da mokytesnėmis.

Aš pažįstu daug čia augusių ir daug ateivių lietuvaicių apsišvietusių ir taip-pat vienių ir antrų tamsių. Čia gimimas arba Lietuvoj gimimas neturi reikšmės. Apsišviečia tos, kurios gauna geresnę progą,—gyvena tarpe apsišvietusių žmonių, o liekasi tamsiomis tos, kurios gyvena tamsuolių ir girtuoklių tarpe.

Toliaus p-lė Baltrukoniūtė sako: "Išviršinė išvaizda čia augusių ir ateivių lietuvių taipgi yra aiškiai skirtinga. Pirmosios moka gražiai apsirengti ir tinkamai užsilaikyti, taipgi atsižymi savo apsiėjimu. Ateivės išrodo prastai". Taipgi p-lė B-tė sako, kad ateivės nemoka nė vaikščioti,— "vaikščioja lyg supančiotos".

Čia irgi nevisai tiesa. Kaslink pasirėdymo, tai gal amerikietės ir pataiko geriau, nes daugiau pripratę, bet jau su apsiėjimu, tai tuščias pasididžiavimas. Juk daugelis čia augusių daro gėdą savo apsiėjimu. Mokėti kalbėt ar šokt su koku-nors "draiveriu", da nereiškia, mokėjimą gerai apsieiti. Atsidurusios tos amerikietės tarpe apsišvietusių žmonių, tuojau parodo savo tamsumą aiškiaus, negu ateivės, nes ateivės mažiau drąšos turi, tai netaip greit išstato save ant juoko. Apsiėjimas, geras ar blogas, priklauso nuo žmogaus prasilavinimo, nežiurint kur jis gimęs (ar jos) ir iškur atvažiavęs. Pav., apsišvietusių kynų daug geresnis apsiėjimas, negu tamsių amerikony, nežiurint, kad kynai gimę tamsioj, nekulturingoj šalyj, kuomet amerikiečiai—kulturingoj. P-lė B-tė to da nepatyrus. Jinai yra viena iš čia augusių, delto ir giria jas. O gal daro taip sau, bile rašyti, bile pagarsėti.

Prie laikraščių, kuriuose rašo moters ir merginos ("Mot. Balse"), mes nematome daugiau amerikiečių, rodos bus bene mažiau, negu ateivių (taip, mažiau. "M. B." Red.). Pati straipsnio autorė toliau bando nurodyti, kad ateivės, atvykę tuojaus imasi mokintis anglų kalbos ir "mokinasi karštai". Vadinasi, jos kaip gauna progą, tai jau negaudo varnų ant "kornerių", bet imasi mokintis. Skaitant tą išskirstymą ir "pamokinimą" atrodo, kad autorė pati save muša. Tai vis delto, kad tautiški laikraščiai labai giria ją.

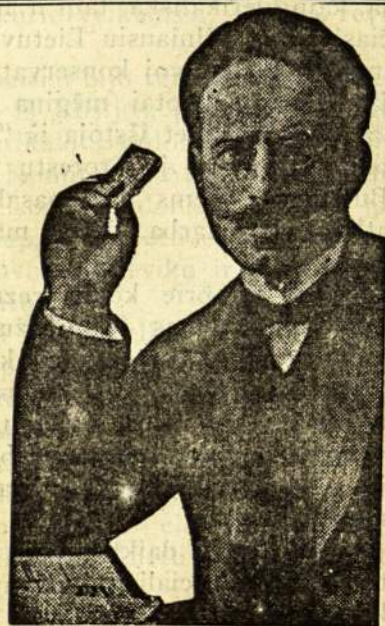
Beje, didesnė pusė to straipsnio pašvęsta deklamacijai apie lietuvių kalbos gražumą, senumą ir brangumą; apie lietuvių geografiją ir panašiai. Well, ta deklama-

cija atrodo iš pačios širdies dugno p. Gėdmino ("Dirvos" red.). Tai jo atsidusėjimas. Mums darbininkams moterims ir merginoms, jis atrodo sena nusidėvėjusia deklamacija. Ko mums reikia,—tai apšvietos, darbininkiško susipratimo, pažinimo savo klesos reikalų. Tuščios garbės jieškojtos,—tai deklamuoja kito lupomis. O mes einame prie savo tikslo—darbininkų klesos išsiliuosavimo. Veronika Clevelandietė.

DRG. JUKELIO MARŠRUTAS.

Šiuo laiku draugas J. Jukelis pradėjo savo ilgą maršrutą po Jungt. Valstijas. L. S. S., L. D. L. D. ir L. M. P. S. kuopos turėtų but prisirengusios bile laiku surengti d. J. Jukeliui prakalbas. Prakalbos atneša naudą ir darbininkams abelnai ir organizacijai, kuri surengia jas. Todėl, draugai ir draugės, pasistengkite nepraleisti nė vienos progos, kas galėtų budyt ir gilint darbininkų susipratimo.

Su drg. Jukeliu tuotarp galima susižinot per d. J. Benes-Šukienę, 219 N. 58th St., Philadelphia, Pa.

DR. KARL LIEBKNECHT.

Vok. kairiųjų soc. vadas.

APŽVALGA

GELBĖKIM TAMĄ MOONEY.

S. V. Augščiausias teismas atmetė prašymą perkratinėti T. Mooney, darbininkų vado, bylą iš naujo.

T. Mooney yra uolus darbininkų vadovas. Jam primetama kaltė sprogime bombos laike parodos San Francisco, Cal. Teismas pasmerkė jį mirtin. Plėšrieji vanagai-kapitalistai, keršydami jam už jo darbavimąsi darbininkų labui, būtinai užsispyrė nužudyti tą nekaltą žmogų. Jie prisisamdė sau parsidavėlius, neteisingus liudininkus ir nežiurint visų prirodymų, kad Mooney yra nekaltas, pasmerkė jį myriop. Gruodžio 13 d. 1918 m. jis bus pakartas, jei darbininkai nesistengs išgelbėti.

Augščiausiam teismui atmetus bylos perkratinėjimą, nėra kur daugiau kreiptis. Jo gyvastis lieka Cal. gubernatoriaus malonėj. Jis vienas tik gali tą bausmę pakeisti arba visai panaikinti, bet gubernatorius, budamas lygiai darbininkų klesos priešui, jau 3 sykius prašymą atmetė.

Dabar darbininkams lieka vienas budas Mooney gelbėti. Jei prašymai negelbsti, tai jie turi streikais ir protestais priversti tuos plėšikus paleisti T. Mooney. Geruoju su kapitalistais nieko negalima atsiekti, juos galima tik vienybės spēka priversti prie nusileidimo. Užtai visos darbininkų unijos rengiasi prie streikų ir protestų. Lietuviai darbininkai ir darbininkės neprivalo atsilikti nuo kitų darbininkų, bet stot sykiu su visais darbininkais į bendrą kovą ir pareikalaut, kad Mooney būtų paliuosutas.

T. Mooney moteris Rena Mooney dirba dieną ir naktį paliuosavimui savo vyro. Jos visi maži kambariukai darbininkų apgyventoj gatvėj San Francisco, yra užversti atsišaukimais į darbininkų organizacijas, kad gelbėti T. Mooney. Ji pati, su pagalba vyro motinos ir keletos artimiausių draugų baigia išsiuntinėt 2 milionu atsišauki-

mų kopijų, užvardytų "Ar T. Mooney turi but pakartas"? Ji išsiuntinėjo tuos atsišaukimus į visas darbininkiškas organizacijas Amerikoje ir kitose šalyse. Ji atsisakė nuo visokių gyvenimo smagumų ir visą savo laiką pašventė vien gelbėjimui savo vyro nuo mirties, dirbdama po 20 val. į parą. Ta moteris yra geru pavyzdžiu visoms moterims savo pasišventimu gelbėjimui savo gyvenimo draugo ir darbininkų vadovo nuo mirties.

Parašius šį straipsnelį atėjo žinia, kad Californijos gubernatorius pakeitė mirties bausmę amžinu kalėjimu. Bet T. Mooney nepatenkintas tuom. Atsakydamas gubernatoriui, savo laiške rašo: Atminkite, kad jūs turite reikalą su mano gyvasčia. Aš reikalauju, kad permaintytumėt jūsų pakeitimą man mirties bausmės—lėta mirčia. Aš geriau sutinku mirti nuo budelių rankų, negu pasilikti gyvas grabe. Aš nekaltas. Aš reikalauju teisingo teismo arba paliuosavimo."

Nežiurint į "dovanojimą" mirties bausmės, darbininkai daugelyje vietų rengiasi pildyti savo nutarimą gelbėjimui iš kalėjimo savo vadovo.

MOTERS NEW YORKO LEGISLATUROJ.

Pirmą sykį New Yorko valstijos istorijoje moters tapo išrinktos į legislaturą. Jomis yra pp. Mary M. Lilly ir Ida B. Sammis. Tos moters yra žinomos kapitalistų klesos atstovės, nesvarbu kurios partijos, nes visos partijos, išėmus socialistų partiją, tarnauja kapitalistų klesai.

Ponia Sammis prižada rupintis moterų ir kudikių reikalais savo distrikte, bet mes labai gerai žinome, kaip kapitalistai ar kapitalistės bei jų bernai rupinasi darbininkų reikalais. Turčių moters ar kudikiai nereikalauja, kad kas rupintųsi jų reikalais, nes jų reikalai seniai aprupinti; gi darbininkų moterų ar kudikių reikalais tokios poniutės

rupinsis tiek, kiek katė rupinasi žiurkių reikalais.

Štai kokių obalsiu vadavosi rinkimų laiku viena tų ponių,—Mary M. Lilly: “Pasiųskit Mary M. Lilly į Albany, o p. Ellenbogen, mano oponentą, į Franciją”. Na, ir tokį obalsį girdėdami darbininkai visgi balsavo už tą poniutę, savo klesos alintoją.

Kada-gi Suv. Valstijų darbininkai pradės protaut ir pažint savo reikalus?

IRGI TYRINĖTOJA.

Italijos valdžia pasiuntė į S. V. grafienę Laschi iš Rymo, tyrinėti neva moterų darbininkių ir kudikių darbo sąlygas ir jų padėjimą.

Ta darbininkų klesos vampirų atstovė negali atsigėrėti “puikiom” moterų ir kudikių darbo sąlygom šioj šalyj. Ji aplankė tulas dirbtuves, kur dirba moters ir kudikiai ir iškėlė tų dirbtuvių savininkus į padanges už jų “mielaširdystę” ir “gerą apsiėjimą” su darbininkais. Ji sako, kad S. V. kapitalistai gali but pavyzdžiu visam pasauliui savo “geromis darbo sąlygomis”.

Ta poniutė džiaugiasi S. V. darbininkių moterų ir kudikių darbo sąlygom tuo pačiu laiku, kad S. Valst. darbo skyriaus kudikių biuras ištyręs kudikių darbo sąlygas, pasipiktino tom “gerom” sąlygom ir pasakė, kad kudikiai turi kuogreičiausia buti atimti iš dirbtuvių ir pasiūsti į mokyklas, nes kitaip S. V. jaunoji karta liks visai sunaikinta, kadangi kapitalistai, nežiurint visokių esančių įstatymų, aprubežiuojančių kudikių darbą dirbtuvėse, laužo tuos įstatymus ir samdo kudikius net 5-6 metų amžiaus, kurie turi dirbt sunkiausiose aplinkybėse net iki 10 ar 11 valandų į dieną.

Kada federalis įstatymas, aprubežiuojantis kudikių darbą, įėjo į galę Septemb. 1 d., 1917 met., o likosi panaikintas June 3 d., 1918 m., nes kapitalistai išrado, kad tas įstatymas esąs priešingas S. V. konstitucijai (ir kaipgi nebus priešingas, juk tai mažina jiems pelną), tai tulose valstijose

medvilnių ir daržovių “kianavimo” dirbtuvėse jaunučiai kudikiai, 6-7 metų amžiaus, dirbo net po 11 val. į dieną. Kadangi tie kudikiai yra permaži ir negalėjo pasiekt stalų, ant kurių darbas yra atliekamas, tai jie yra statomi ant medinių “baksų” ir taip jie turi išstovėt 11 valandų į dieną. Grindis, paprastai, tose dirbtuvėse buna šlapios, primėtytos vaisių ir daržovių, oras prirugęs nuo puvančių ten vaisių. Tokiose sąlygose dirbanti toki maži kudikiai niekada negali užaugt sveiki ir druti žmonės. Jaunutės jų spėkos išnaudojamos per 11-12 val. į dieną, liekasi visai sunaikintos ir jei kurie jų užauga, tai užauga amžiniais paliegėliais, ligoniais. Nemažai prisideda prie tų jaunučių vergų spėkų sunaikinimo ir prastas, nepakankamas maistas, bei blogos aplinkybės namie, kaip tai: prastas oras, šaltis drėgnumas ir skurdas.

Tokiomis tai kudikių darbo sąlygomis ponia Loschi džiaugiasi ir už tokius tai dalykus ji giria kapitalistus. Jei jau valdžios tyrinėjimo komisija, kuri irgi yra kapitalistiška ir be abejo, stengiasi sušvelnint dalykus, o perstatė juos tokioj šviesoje, tai galima tikrai pasakyt, kad tos sąlygos yra daug blogesnės.

Ta komisija tyrinėjo tiktai svarbiausius industrijos centrus ir svarbiausius miestus, kaip tai: New York, Philadelphia, Chicago, Boston, Baltimore, Pittsburgh, Washington, Wilmington, St. Louis, Cincinnati, Louisville ir keletoj mažesnių miestų. Bet mažesniuose miestuose arba mažesnėse dirbtuvėse ji ir nematė kas dedasi. Pietinėse valstijose, tuluose miestuose mokyklos tapo uždarytos net iki January 1 d. 1919 metų, nes, girdi, vaikai esą reikalingi dirbtuvėse. Kapitalistiška spauda paaikšino, kad, girdi, rudenį kudikiai esą daugiau reikalingi dirbtuvėse, negu žiemą, todėl nuo 1 d. sausio jie galėsį pradėt mokintis, kada ponams kapitalistams jie nebebus taip reikalingi.

Šįmet Massachusetts valstijoje 14 nuosimčių mažiau užsiregistravo kudikių mo-

kyklose, negu paprastai būda o kitais metais. 50 tukstančių kudių toj valstioj praryja dirbtuvės.

Philadelphioj 2,000 kudių, kurie turėjo lankyti mokyklas, atrasta uždarytus dirbtuvėse be jokių darbo popierų, reiškia, dirbančius nelegaliai, prie visokių darbų, visokiose išdirbystėse, tokiose, kur kudiškai visai neturėtų dirbt, o valdžia sakosi negalinti nieko padaryt. Nieko geresnio ji neišgalvojo, kaip tik uždėt taksas ant kudių išdirbinių. O kas užmokės tas taksas? Žinoma, kad tie pats darbininkai, kurių kudiškai tuos išdirbinius pagamina. Kapitalistas sau tik pelną pasiima.

Moterų darbininkių padėjimas čia nė kiek ne geresnis. O ponias Loschi pasakė, kad Italioj nepalyginamai blogesnis moterų ir kudių padėjimas, negu čia. Na, tai galima sau persistatyt, kas ten dedasi.

Buržuazinė sufragistė p-ė Rose Young, protestuoja prieš tai, kad buk darbdaviai žada atleisti moteris iš dirbtuvių, o į jų vietą imt vyrus, sugrįžusius iš Francijos arba "kempių". Ji vargšė bijosi, kad moters neteks darbo ir pataria imt tą, kas geriausiai esąs atsakantis tam darbui, moteris ar vyras, nepaisyt lyčių.

Tuščia baimė tos nepatyrusios sufragistės. Kapitalistai sykį pagavę moteris ar vaikus ir išlavinę juos savo išdirbystėj, nebemainys moters ant vyro, nes moteris darbą atlieka taip-pat gerai, kaip ir vyras, o algą jai moka daug mažesnę. Ir koks gi jiems išrokavimas imt vyrus? Vyras galės auklėt kudių namie, o moters dirbtuvėse dirbt už kokius \$6.00 į savaitę. O kad parodyt savo patriotizmą, jie galės koki vieną-kitą buvusį kareivį paimt, be kojos, ar be rankos, dirbtuvės vartų saugot; algos jam mokės tiek, kiek ir moterei. Ar ne puiku?

Kol darbininkai nepaims visą pramoniją į savo rankas ir nesirūpins savo reikalais, pavesdami tą savo ponams atlikt, tol bedarbės šmėkla gzdins juos ir tol moters

su vyrais turės varyt konkurenciją darbo gavime. Kada darbininkai paims darbo įrankius į savo rankas ir dirbs ne delto, kad kam-nors iš to butų pelnas, bet dirbs delto, kad tie dalykai yra žmonėms reikalingi, tada kiekvienas vyras ir kiekviena moteris turės darbą ir bado šmėkla jiems nesivai-dins.

KLERIKALAMS KARŠTA.

Paskutiniai Europos atsitikimai, tokią baimę įvarė klerikalams, kad jie nebežino ką bedaryti.

Ir kurgi čia nenusigąst. Darbininkai visur ima viršų, įveda savo tvarką, o jų dievo pateptieji tik puola nuo sostų, lyg vė-trai užėjus, obuoliai nuo obelies. Užtai Uosis ir kun. K. Urbanavičius, kad jau agituoja išsijuosę, kad lietuviai darbininkai kuogreičiausia suaukautų jiems neva Lietuvos gelbėjimui "nepriklausomybės" išgavimui tai 50,000, tai \$200,000, o pagalios daėjo net iki miliono (\$1,000,000). Sumeskit, gir-di, milijoną dolerių, o mes išgausime nepri-gulmybę Lietuvai.

Nedaug ir tenorima,—tiktai 1 miliono dol. Ir ką tas reiškia: juk lietuviai milio-nus skaito, tai jiems nieko nereiškia tiek su-mesti.

Bet klausimas, kam tie pinigai bus naudojami? Ogi Lietuvos "nepriklausomy-bės" išgavimui,—atšaus ponas Uosis, ar kitas jam panašus. Veltus darbas, kunigūzai, Lietuva pati sau laisvę iškovos be jusų pagalbos, ir iškovos tikrą laisvę, ne tokią, ko-kią jūs norėtumėt jai įbrukti. Lietuvos darbininkai jau kovoja už laisvę ir yra vil-tis, kad jie tą kovą laimės, o jūs galėsite tą savo milijoną panaudot Gabrio, Yčo ar vys-kupo Karevičiaus užlaikymui, nes greitai jau tiems ponams prisieis dirbt, kadangi darbininkai sparciai žengia prie susiprati-mo, ir nebeilgai begalėsite juos išnaudot ir mulkint.

Tai, mat, kam jiems tas milijonas do-lerių reikalingas: užlaikymui dykaduonių ir pripirkimui maldaknygių, kad ilgiau ga-

lėtų darbininkus suvedžiot, o ne nepriklausomybės išgavimui. Mes žinome, kokią laisvę ar nepriklausomybę gali kunigužiai mums duoti; gana jau tos "laisvės" turėjome.

"Dabininkas" sako, kad Lietuvos nepriklausomybė esanti lietuvių moterų rankose, nes taip pasakęs kapitalistų laikraštis "Boston American". Mes tikime, kad Lietuvos moters nemažai prisidės prie iškovoavimo Lietuvai laisvės, bet tik ne tokios moters, apie kurias "Darbininkas" kalba.

Rengiasi klerikalai net ir į taikos konferenciją. Turbut jie ten atliks lekajų užduotį,—duris atidarinti,—nes kito užsiėmimo jie ten negaus. Bereikalingas pasigyrimas ir žmonių suvedžiojimas.

NUPROGRESAVO.

Gavome pranešimą iš Chicagos, kad L. M. P. S. A. 9-ta kuopa, kuri rengė vakarą "M. B." naudai ir turėjo gryo pelno iš to vakaro apie \$110.00, patarus vienai "Naujienu" šalininkei, tą pelną nutarė pasilaikyti kuopos izde. Kadangi tos kuopos izdininkė nelaukdama galutinų atskaitų suvedimo, pasiuntė "M. B." laike II suvažiavimo \$50.00 iš tų pinigų, tai kuopa tų pinigų negalėdama atgaut, išbarė izdininkę. Likusią dalį—\$66.00, pasilaikė savo izde. Toks tarimas perėjo tik I balso didžiuma—už 12 balsų, prieš—11.

L. M. P. S. 9 kp. rengdama tą vakarą garsino, kad rengiamas "Mot. Balso" naudai, ir publika rėmė tą vakarą, norėdama paremt "M. B.". Toks kuopos pasielgimas prigavo publiką ir nuskriaudė "Moterų Balsą", užtraukdamas didelę dėmę ant kuopos gero vardo.

Publika sykį prigauta, ateityj neužsitikės kuopai ir nerems jos vakarus ar parengimus taip uoliai, kaip ligšiol rėmė.

Puikiai progresuoja 9 kp. "progresistės" ar ne? Tai mat "Naujienu" auklėtinės kaip puikiai supranta savo reikalus ir moka juos apginti. Kada jus susiprasit?

"RANKPELNIS" PADIDINTAS.

Paminėjimui metinių sukaktuvių Rusijos darbininkų revoliucijos Škotijos LSS. organas "Rankpelnis" išėjo padidintas iki 16 pusl. Jame tilpo Rusijos Sovietų konstitucija ir keletas puikių straipsnių. Rankpelnio dvasia grynai darbininkiška. Kalba drąsiai ir atvirai, kas parodo, kad tenai aplinkybės geresnės socialistiškam laikraščiui, kaip čia.

Pagirtinas taip-pat Škotijos draugų darbštumas. Yra jų ten vos saujelė ir įstengia išleisti savo organą. Redaktorius prašo skaitytojų pagalbos, nes dienom dirbąs kasyklose, o vakarais redaguoja laikraštį, tas parodo didelį pasišventimą idėjai.

PASLAPTIS.

New York Call klausia kapitalistų spaudos, kas pasidarė su kaizeriu ir visais jo bernais, kad revoliucijai kilus Vokietijoje, jie nebėgo pas savo draugus arba pafirtus agentus,—Rusų Sovietų valdžios vadus į Petrogradą ar Maskvą, bet visai į priešingą pusę, butent į Holandiją ir Daniją.

Kadangi kapitalistų spauda visokiais neva "dokumentais" prirodė, kad bolševikų vadai yra kaizerio agentai, tai ji geriausiai ir galinti išaiškinti tą paslaptį, kodėl kaizeris nebėgo pas savo agentus.

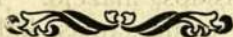
REZOLIUCIJA ŠAUKIAMOS PROGR. LAIKR. IR ORGANIZACIJŲ ATSTOVŲ KONFERENCIJOS KLAUSIMU.

2 d. gruodžio įvykusiame LSS. Pild. Komiteto posėdyje, kuriame dalyvavo "Apžvalgos", "Moterų Balso" ir "Laisvės" redaktoriai, L. D. L. D. pirmininkas, L. M. P. S. Pild. Komiteto viena narė, buvo apsvarstytas Am. Liet. Darb. Tarybos pakviestas dalyvauti šaukiamame progresyvių organizacijų suvažiavime. Visapusiai apsvarsčius tą dalyką, priėjome prie šio išvedimo:

Ikišiol mūsų užimtoji pozicija griežtai buvo priešinga tai pozicijai, kurią užėmė Amerkos Liet. Darb. Taryba ir jų prote-

guojanti laikraščiai. Mes griežtai skyrėmės ir skiriamės ne tik taktikos klausime, bet ir principų, todėl nėra jokios vilties ateityje prieiti prie bendro veikimo. Mes rėmėme ir remsime tik tą Lietuvos darbininkų judėjimą, kuriuo vadovaus kairieji socialistai ir griežtai kovosime prieš tokius ponus, kaip Kairiai, Biržiškos ir kompanija, kurie išvien veikė su klerikalų ir tautininkų atstovais ir kurių veikimui pritarė ir pritaria Am. Liet. Darbininkų Taryba ir jos neoficialis organas "Naujienos". Todėl nematome reikalo dalyvauti tame suvažiavime, nes tai būtų darbininkų klaidinimas.

J. Jukelis, J. Ramanauskas, A. Žolynas,
V. Paukštis, V. Rudaitis, J. Benes-
Šukienė, E. Bekampienė.

KOMITETAS SUSIŽINOJIMUI SU LIETUVA.

Jau nuo seniai Amerikos lietuviai jaučia stoką ryšių su Lietuva. Bet ypatingai jie pajuto tą dabar, kada pasibaigė karė ir atėjo laikas Lietuvai pradėti išnaujo tvarkyt savo gyvenimą. Šimtai tukstančių Lietuvos išeivių Amerikoje rupinasi, kas dedasi su jų giminėmis ir draugais tėvynėje: ar jie gyvi ir sveiki, ar nereikės jiems kokios pagalbos. Daugelis žmonių galvoja apie sugrįžimą Lietuvon.

Bet kaip patyrus apie žmonių padėjimą Lietuvoje ir kaip galėjus nuspręsti, važiuoti Lietuvon, ar ne,—kad niekas negauna jokių žinių iš tenai? Visa komunikacija tarp Lietuvos ir Amerikos yra seniai pertraukta, ir praeis daug laiko, kol ji galės būti atnaujinta. Kągi per tą laiką veiks tie žmonės, kurie yra susirupinę savo artimųjų likimu tėvynėje, ir kaip jie pasieks juos ir tuomet, kuomet atsidarys nuolatiniai pašto ryšiai su Lietuva,—kad daugelis jų šiandien nežino net, kur savo giminių jieškoti?

Žmonės delei to reikalo jieško informacijų pas privatinius asmenis, laikraščių redakcijas ir kitose įstaigose, bet dažniausia be jokių pasekmių.

Nėra abejonės, kad panašiam padėjime dabar randasi ir šimtai tukstančių šeimynų, gyvenančių Lietuvoj.

Akyvaizdoje šitokio reikalo, mes, buvę moterų, pasiryžome ateiti į pagalbą žmonėms. Mes pasistengsime surinkti informacijas apie tinkamus budus susižinojimui su Lietuva ir paskelbsime tas informacijas per sapudą, ir jau dabar, kol da komunikacija yra valdžios kontrolėj, pasiūsti kaip galint greičiau Lietuvon tam tikrą atstovą, kuris pristatytų tenai žmonėms žinias apie jų gimines Am. ir ištyrus padėjimą Lietuvoj, sugrįžtų duot raportą amerikiečiams.

Mūsų veikimo planą paskelbsime vėliau. Tuo tarpu kviečiame visus žmones, kurie mato tokio darbo naudą, padėti mums kuo kas galės. Imdamos ant savęs to darbo iniciatyvą, mes manome, kad neužbėgsime už akių kokiai-nors gyvuojančiai organizacijai arba partijai. Mūsų darbas neturi nieko bendra nė su politika, nė su partijų tikslais, todėl tikimės, kad kiekvienas galės pritarti jam ir paremti.

Komitetas susižinojimui su Lietuva pasidalino tarp savęs pareigas sekamu budu: Marė Jurgelionienė—pirmininkė; Julija Žemaitė—sekr.; Nora Gugienė—izd. Narės: J. Vasiliauskienė, B. Briedienė, P. Kemežienė.

Susirašinėjant su komitetu reikia adresuot laiškus sekretorės vardu: J. Žemaitė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Redakcijos prierasas. Mums rodos, kad delegato siuntimas į Lietuvą neatneštų pagėdaujamos naudos, o išlaidų pasidarytų daug. Kol bus surinkti pinigai tokio atstovo siuntimui, ir kol jis nuvažiuos į Lietuvą ir vėl sugrįš raportą išduot amerikiečiams,—ateis tas laikas, kuomet susinešimai su Lietuva daug palengvės. Pagalios, mes nenorime tikėti, kad vienas žmogus, parvažiaęs Lietuvon, galės sužinoti apie tai, "kur savo giminių jieškoti". Toks atstovas galėtų tik apie abelną Lietuvos padėjimą pranešimų duoti. Bet apie tai, manom, netrukus sužinosime iš Lietuvos laikraščių.

SVEČIAI

DRAMA DVIEJOSE VEIKMĖSE.

Parašė Edward Brandes.

Sulietuvino A. V. Bartulis.

Florizelė. Argi aš galėjau? Bučiau sudegusi gėdos liepsnoje... Aš taip buvau patenkinta ir laiminga tavo meile, taip linksmą ir dėkingą tau, ir tik po apsigėdijimo pradėjau suprasti ką esu padariusi... O, mielas Kajetone, mane kankindavo prisiminimas!

Nergoras. Tylėk, tylėk!

Florizelė. Aš neišdrįsau... man reikėjo pamiršt, ir pačią mintį iš galvos išspaust. Mes gyvenome laimingai... aš gi pradėjau manyt, kad man jau atleista; vienok, klydau,—nepermačiau.

Nergoras. Kam tai da kalbėt apie tai; lyg man bus lengviau nuo šių žodžių?

Florizelė. Pasakyk man, Kajetone; ar esu kuo-nors prieš tave prasižengus kitokiu žvilgsniu?

Nergoras (pusbalsiai). Ne.

Florizelė (įsakmiai). Ir gali but užtikrintas...

Nergoras (pertraukia). Pakanka jau ir to, kad paliktum man svetima, pakanka, kad persiskirtume, ir juo greičiau, tuo geriau!

Florizelė. Tu nori išguit mane?!

Nergoras. Ir vėl! Na, ką-gi tu manai apie mane?

Florizelė. Kur aš eisiu,—ką bepradėsiu?

Nergoras (šaltai). Nusiramink, jau aš tave aprupinsiu.

Florizelė. Tu suprask, Kajetone, kad neatsidėsiu tavo aprupinimu! Apie tai ir manyti nebenoriu: mirtis užvis geriausia, kad išsigelbėjus nuo šios gėdos ir busimo vargo! Aš nebegaliu gyventi be tavęs ir kuditio... Numylėtas, brangus mano kuditis! (Lėčiau). Nors jisai ir liktų su manim, negi kiek pagelbėtų man? Aš užsikamuočia vien tik bemažtydama, kad tu vienas. Ne, jeigu jau aš privalau išeit iš tavo namų, geriau eisiu viena.

Nergoras (rimtai). Na, ar aš tame kaltas, Florizele?

Florizelė (pro ašaras). O ar mano kaltė jau taip didelė? Pamąstyk, Kajetone, jeigu kalba eitų apie kitą, ar tuomet taip pyktum? Kiek kartų tu kalbėjai man, kaip vyrai neteisingai elgėsi su bespėkėmis moterimis, kaip nesąmoningai atsineša linkui jaunų, nesubrendusių merginų, stengdamiesi jas paverst į apgailėtinus elementus; savo žodžiais naikina nelemtą praeitį, ir mano kaltė, rodos, mažėjo. Tu buvai apgynėju kitų, užmesdamas kaltę draugijos tvarkai, kuri jas pastumėjo į tokią prapultį; kodėl gi tokiu beširdžiu palikai linkui manęs?

Nergoras. Delto, kad esi mano moteris! Kas man kitos?

Florizelė (vis su didesniu jausmu). O, Kajetone, tu neprivalai taip kalbėti. Kas tau davė tiek tiesų išskirt mane iš tarpo kitų, matant neatleistiną kaltę tame, kur jūs, vyrai, su pamėgimu atleidžiate visoms kitoms moterims, išskiriant tik tas, ant kurių turite valią... Kiek buvo žodžių ten, kur kalba ėjo apie pasibaisėtinus prasižengimus, kurie gana baisiais man atrodė, nors jų gąnėtinai kur-kas nesuprasdavau. Tečiau, tai buvo apie kitas, o ne apie mane, kurią tu pažįsti geriau už visas kitas!.. Negi dabar aš ta moteris, kokia buvau minimą vakarą? Negi šita pati Florizelė, kurią tu mylėjai, pasiėlgė tuomet taip bjauriai?! Kodėl tu tik blogą matai mano gyvenime,—delko užslepė visa, kas buvo ir yra gera? Užmiršti laimę, kuria gėrėjomės.

Nergoras. Neprimink man daugiau to, kuo gėrėjaisi kaip koks kvailys!

Florizelė. Kajetone, tu beširdis!

Nergoras. Sakau tau, mano akyse tu žema! Aš iš tavęs reikalauju vien tik to, ko

kiekvienas vyras reikalauja iš savo moters.

Florizelė. Taip, beprotiškoj minutoj aš atsidaviau... ne, suteršė tik kuną, o sielą išgelbėjau!.. Jūs, vyrai, šimtą kartų bjauriau elgėtės, tečiau mes nelaimingos moters, neturime tiesų jums priminti apie jusų nesąžiningumą! Jūs reikalaujate nuo moterų to, ko pats neturite.

Nergoras (pusbalsiai). Aš neteisiu tavęs, bet gi elgtis privalau kaip nuo seniai paprotys užsilikęs.

Florizelė (maldingai). Kajetone, leisk man pasilikti, ir užlaikyk mane! Visas mano gyvenimas bus pašvęstas tau ir kudikiui, aš tarnausiu tau kaip nuolankiausia tarnaitė. Jeigu matai, kad man gali atleisti,—atleisk, brangus globėjau, ir užlaikyk mane! Aš nematau, kad nelaimė nebutų atitaisyta, netikiu, kad tu visą amžį į mane tomis pačiomis akimis žiurėtum kaip dabar. Bet jeigu manai, kad aš neužsitarnavau ir neverta atleidimo, kad aš žema, pasileidus moteris, (su ašaromis), tai varyk mane! Varyk—žodžio neištarsiu. (Rankas laužydama blaškosi).

Nergoras (kovoja pats su savim). Galbut, mano piktumas didesnis, negu tavo kaltė; tečiau viltis gyvenimo laimės, jau išnyko ir gražios svajonės išsisklaidė,—išlakstė į augštybių erdves.

Florizelė (pusbalsiai). Tu nekentėsi daugiau už mane, nes aš pati užsitraukiau gėdą ir nelaimę ant savo galvos.

Nergoras (tyliai). Pasilikkie, Florizelė... aš neišdrįstu atstumti tavęs.

Florizelė (ištiesia rankas, su džiaugsmu). Kajetone!.. Mano brangus Kajetone! (apkabina jį ir bučiuoja į veidą).

Nergoras. Bet gi ateityje, geresnio nieko nelauk: momentališka procedūra, skausmu širdžiai, mums abiem pasiliks ant visados.

Florizelė. Nubučiuosiu... Numylėsiu... Tau ištikima tarnaitė iki karstui pasilieku!.. O kudikėlis, Kajetone!

Nergoras, Taip, kudikėlis! (Ji karštai jį bučiuoja ir spaudžiasi prie jo, jis lėtai ją

atstumia nuo savęs). Eik pas kudikį; palik mane vieną.

Florizelė. Klausysiu, Kajetone, tavęs visuomet (išeina po kairei; jis galvą nuleidęs nesijudinančiai žiuri žemyn; jai išėjus pasiremia ant rankų).

Uždanga.

Pirma Diena Dirbtuvėj

Buvo tai pradžia žiemos. Baisiai buvo šalta, nors sniego da nebuvo. Aš ir mano draugė buvom priverstos eit į dirbtuvę, kad užsidirbus pinigų pabaigt mokyklą. Gavom darbą prie presų.

Anksti rytą ėjom dirbtuvėn. Mums reikėjo dirbt netik prie presų, bet prie visokių darbų siuntinėjo. Nepripratusioms prie tokių darbų, labai nusibodo, bet nieko negalėjom sakyti, nes darbas buvo sunku gaut.

Mašinos užia, tarška, kad net ausis bijo. Neužilgo pirštai paliko kruvini. Vienok dirbom ir gana, nors praeidamas viršininukas juokiasi iš mūsų ir sako, kad kruvinos rankos delto, kad nepripratusios prie darbo.

Koks buvo džiaugsmas, kuomet atėjo laikas namo eit!

Tamsu. Naktis apsiutė žemę savo juodu rubu ir tik šian-ten matoma viena-kita žvaigždutė, kurios, rodos, del nuovargio taip mirgėjo. Paliuosuotos nuo darbo keliaiom namo; nepaisėm tamsos. Vėjas, lyg kad rodydamas savo galybę, blaškė į visas puses medžių šakas.

Buvo labai šalta. Visi žmonės skubinos iš dirbtuvės namon. Mergaitės, vos galima vadinti merginomis, su ašarotais veidais bėga, skubina nuo šalčio. Sykiu ir mes skubėjom. Šaltis kando nosį ir ausis.

Mano draugė pradėjo verkt, nes pirštai kruvini, o šaltis da labiau juos skaudino. Mano rankos irgi buvo šaltos, bet pirštinės šiek-tiek gelbėjo nuo to baisaus spėigo. Pagalios savo draugei padaviau pirštines, o pati sutraukiau rankas į rankoves, ir taip bėgom į artimiausią krautuvę susišildyt.

Bestovint, krautuvėj, atvažiavo dirbtuvės savininkas su šilta, ilga futra, kuri klojo jį nuo kaklo iki kojų. Futrinė kepurė, jo galvą nuo šalčio sergėjo.

Nusišypsojo, ir juokdamasis kalbėjo su krautuvninku.

—Cha, cha, cha! Žiurėk, kaip greit eina žmonės, rodos, kad bijosi pavėlint traukinį. Žiurėk, koki susitraukę, kuproti, lyg koki čerapokai savo kiaušė. Juokai!

Ilgai jisai juokėsi, kad man net šalti šiurpuliai perėjo per širdį pamislijus, kad tas šiltas drapanas žmonių prakaitas uždirbo.

Palikome jį besijuokiantį, o mes, kol atėjom į namus ir dabar daug sykių apie jį atsimenam ir šalti šiurpuliai pereina per kuną.

A. J. V.

AŠ NEGEIDŽIU.

Aš negeidžiu brangenybių,
Kad mano kapą puoštu,
Kad kiekvienas ten praeivis,
Prošal' eidams sustotų!

Aš negeidžiu, kad paminklas,
Ant mano kapo stovėt,
Išrašytas aukso raidėm
Praeiviam akis spindėt...

Nes tas viskas ne del manęs,—
Tik turtuliam jie tiktu,
Kurie turtus vargšų rankoms
Susikrovę paliktų.

Kurie beturtį vargdienį
Spaudžia po vargų našta,
Neatboja ant jo mirties,
Kad tik naudą jiems neštų.

Aš negeidžiu, kad turtuolio
Ženklas man' kapą puoštu,
Ir praeivis prošal' eidams,
Nuo veido ašaras brauktų!

Man užteks, ką aš del savęs,
Gyvendams užsipelniau;
Kokį ženklą ar paminklą
Del savęs pasistačiau...

Lakštingalos Vaikas.

DARBO ŽMOGUS.

Nuo pat prašvitimo, visą ilgą dieną,
Sulinkęs prie darbo skubėk ir skubėk!
Nėr atvangos gįsloms valandėlę vieną,—
Su ratais mašinų pleškėk ir pleškėk.

Nors prakaito srovės tavo kuną vilgo,
Oro sunku gauti į silpną krutinę.
Valandos laiko lyg metai prailgo,—
Bet dirbk nors naikydams jiegą paskutinę.

Pagalios, išdirbęs visą ilgą dieną,
Vos tik vilkdams kojas linkui namų trauki
Paniuręs, nuilsęs, kaip kartą kiekvieną,
Žinodams, kad džiaugsmas namie ir ne-
laukia.

Pasaulis yr' svetims! Neregėt jo laimės!
Aptemusios akis nemato grožybių,
Kurioms dyki žmonės puošiasi be baimės,
Atlikę lig valiai džiuginančių žygių...

Ir kvaistantis protas jaučia sunkią našta,
Kurią vilkti reikia ligi lentos grabo...
Nežiurint, kur žvelgsi, į kokį-nors kraštą,
Nuovargis, liudnumas, ant minčių tau
kabo. Žem. Svyruoklis.

DVEJIEMS METAMS SUKAKUS.

Dveji metai laiko
Šimet jau suėjo,
Kaip "Moterų Balsas"
Pasaulin atėjo.

Nors savo kelionėj
Daug priešų sutiko,
Bet didelius darbus
Žmonijai atliko.

Nešė jisai šviesą,
Prietarus naikino,
Pavergtąją minią
Į kovą drąsino.

Daug jisai prikėlė
Iš grabo tamsybės;
Rodė tiesos kelią
Eiti prie vienybės,

Ir stoti į kovą
Už laisvę žmonijos,—
Retėžius nutrenkti
Amžinos vergijos.

E. H. Žibutė.

VAIKŲ SKYRIUS

SNIEGO NAMUKAI.

(Vaizdelis trimis vaikams. Pirmiau įeina du)

Pirmas Vaikas. Ar girdi? Nejudink sniego šioj pusėj daržo. Aš budavoju sniego namuką. Ar nematai? Man reikia daug sniego todėl eik šalin. Šito negali imti.

Antras Vaikas. Kas sakė, kad man negalima imti? Aš budavosiu taip-pat namuką, ir aš turiu tokią-pat teisę naudoti šį sniegą kaip ir tu.

Pirmas Vaikas. Jei tu pabandysi imti, aš tave sumušiu.

Antras Vaikas. Tai eik! Aš tavęs nesibijau. Aš parodysiu tau, kad aš turiu lygią su tavim teisę čia būti. (Rengiasi muštis. Įeina trečias vaikas).

Trečias Vaikas. Na, o kas dabar? (Įeina į tarpą). Delko jūs rengiatės muštis?

Pirmas Vaikas. Aš pradėjau budavoti namuką ir jis ima mano sniegą.

Antras Vaikas. Tai ne tavo sniegas. Ne tau priklauso šios mokyklos daržas.

Pirmas Vaikas. Aš užėmiau šį kampą pirma, tai ir sniegas man priklauso. Tu laikykis savo pusėj daržo.

Trečias Vaikas. Klausykite, draugai! Nedarykite iš savęs juoko. Pagalvokime apie tai rimčiau. Aš permatau jūsų muštynių priežastį, kurią galima bus pašalinti. Ir vienas ir kitas jūs norėjote užgriebti vietą ir sniegą, kuris jums negali priklausyti. Ar atsimenate, sykį mokytojas mums sakė, kad užgriebimas gamtos turty, kurie tikrenybė negali būti vieno ar kito nuosavybe, visuomet priveda prie muštynių ir net prie didžiųjų mūsų karių, kurios atneša nelaimės mūsų šaliai ir mums patiems. Juk jums tas nepatinka. Tat, supratę užgrobito pasekmę ir blėdį, neturite lavintis prie to.

Štai ką aš sugalvojau. Bandykime su-

tverti ko-operaciją—bendrą visų namą. (Atsisuka į pirmą vaiką). Tu negalėtum pats vienas pasistatyti labai didelį namą. (Atsisuka į antrą). Taip-pat nė tu negalėtum. Tat, susidėkime visi bendrai ir pastatykime milžinišką sniego namą ir šį vakarą užpilsime vandeniu, kad apšaltų į ledą, o ryt galėsime eiti į vidų ir žaisti, kaippo indionai. Ką jūs sakote? Tai bus geriau, negu muštis.

Pirmas Vaikas. Gerai! Eikime. Pakvieskime ir kitus mokinius.

Antras Vaikas. Ura! Turėsime ko-operatyvę "kempę".

(Visi išeina. Turi būti apsirengę, kaip žiemą ir neštis spatus. Sniegas gali būti balta popiera).
Vertė Diana.

MOTINA.

Ir kamgi, suneli, tu mane apleidi—
Savąją šalelę ir tėvus senus?
Ar tau čia nemiela, kad svetur keliauji?
Ar rasi linksmybių tvanus?..

Nuvykęs už jurių į šalį kalnuotą,
Tu džiūsi, ilgėsies šalelės savos;
Ten tavo nelaimė nebus apraudota,
Kad žūsi kasyklų urvuos.

Jei savo jautimais dalinties norėsi,
Svetimiems nedrįsi atskleisti jausmų,
Tad tarpe linksmybių tu tiktai liudėsi,
Tikrųjų neradęs džiaugsmų...

.....
Neverkie močiute, del manęs nedžiūsi!
Tu širdį pripildei man meilės ugnim;
Kankintoju tavo aš niekad nebusiu,
Del tavęs palieku čionai su tavim...

M. Mokinyš.

Sveikatos Skyrius

VITAMINAI.

Žodis "vitaminas" padarytas iš lotinų žodžio "vita", kas reiškia gyvybę. Lietuvių kalbon išvertus, vitaminas galima pavadinti "gyvybės" medžiaga". Ta medžiaga randama tiesiai iš gamtos imamuose gruduose, daržovėse, vaisiuose, ir butinai reikalinga, kad žmogus arba gyvulys galėtų tinkamai augti ir būti visai sveikas.

Vitaminų teorija da jauna, vos keletą metų atgal teatsiradusi. Nedyvai tat, kad net daugelis daktarų apie ją nėra girdėję, daktarų, kurie ką mokykloj išmokę, gydymai kaskart labiau pamiršta, o naujo nesistengia nieko išmokti. Pastaraisiais laikais geriausiai gydytojai pripažįsta, jog vaistai maža beturi vertės ligų atitolinime ir jų gydyme (išskyrus tulas aštrias užkrečiamąsias ligas); tolyn labyn pripažįstama, kad nesugadyta gamta—geriausias vaistas: nesuklastuoti, tiesiog iš prigimties imami valgiai, tyras oras, vanduo, saulės šviesa.

Tame grįžime nuo vaistų prie gamtos vitaminų teorija užima garbingą vietą. Ją išrado rusas vardu Funk. Bet patį vitaminų gaivalą surasti ir pačią jų cheminę formulą išvesti ir parašyti Funk'ui nepavyko. Ilgą laiką vitaminus manyta esant kokia slėpinga medžiaga, kurią cheminiai atskirti gal ir nebusią galima.

Jungtinių Valstijų sveikatos tarnyba, tečiaus, neseniai tą medžiagą išskyrė iš grietinės (smetonos), išrugų, graibyto pieno ir kai-kurių grūdų, augalų lapų ir tt. Grietinės vitaminą pavadino tirpdomuoju riebumu "A", išrugų vitaminą pavadino tirpdomuoju vandeniu "B"; įvairių kitų vardų davė vitaminams, atrastiems kituose minimuose daiktuose.

Paskiausiai tyrinėjimai vis delto rodo, kad vieni sau vitaminai neturi tos stebuklingosios veikmės, kurią jiems buvo priskyręs jų atradėjas; jie butinai yra reika-

lingi, bet prie jų turi but ir mineralinių druskų, kurių randame čieluose, nefabrikuotuose, neišdailintuose valgiuose; tos mineralinės druskos kartu su išplonintu, išdailintu maistu betgi žmonėms neduotų geros sveikatos be vitaminų. Nereikia, vienok, užmiršti, kad minimos mineralinės druskos ir vitaminai patįs savaimi negalėtų nei gyvybės, nei sveikatos palaikyti be baltimų (proteins), krakmolų bei riebumų. Antra vertus, visai da neseniai fiziologijos knygoose buvo klaidingai pasakojama, buk baltimų, krakmolo ir riebumų pilnai pakaną gyvybės ir sveikatos išlaikymui.

Didžiausi maisto dartytojai tai nauja laikiai malunai, kurie, beplonindami, bešvelnindami, bedailindami miltus, šalin numeta grūdų sėlenas, vadinasi, žieveles ir branduolėlius. Malimo kompanijoms iš to didelis pelnas, užtat žmonių sveikata labai nukenčia.

Kartu su sėlenomis atmetama fosforas ir fosforo sudėtiniai, kalkis, geležis, kalis (potasium), manganas, titnagas, jodina ir fluoro sudėtiniai. Visu didžiausią blėdį daro sunaikinimas fosforo ir vitaminų. Jungtinių Valstijų maisto administracija yra padarius labai daug ir labai ilgų bandymų, betyrinėdama, ko truksta maistui, kurį Amerikoj paprastai vartoja įvairių užsiėmimų žmonės: prasti darbininkai, advokatai, mokytojai, studentai ir tt. Atrado fosforo kuolabiausiai trukstant.

Fosforo svarba matyt kad ir iš šių kelių faktų; jis sudaro dalį visų kuno narvelių (cėlių), kaip fosforuoti baltiniai; smagenų ir nervų medžiagoj fosforas laikosi, kaip fosformuoti riebumai; fosforas butinai reikalingas kaulų sveikatai ir gyvingųjų kuno syvų darymui; diegai sprogsta ir viščiukai kiaušiniuose perimi auga labai žymia dalim, kad ten esama fosforuotų medžiagų. Tatai bandymais patvirtino pro-

fesoriai Maxwell, Hart, Sherman'as ir daug kitų.

Fosforo ir augščiau minėtų mineralinių druskų ir vitaminų gausiai yra čieluose kviečiuose, kornuose (kukuruzuose), ryžiuose, miežiuose ir kt. arba stambokai sumaltuose tų grūdų miltuose, iš kurių neišskirta sėlenos. Kuomet kunas kiek reikiant aprupintas tomis medžiagomis, nė liga, paprastai, žmogaus negriebia. Vienok jos dabar kriminališkai naikinamos; kartu puldoma ir žmonių sveikata.

Kas tad daryti, idant suteikus kunui tų būtinųjų medžiagų, kuomet esame priversti vartot mašunų sudarkytus miltus? Patartina valgyti daugiau vaisių, daržovių, pieno ir kiaušinių. Tuom bus, jei ne visai, tai bent dalinai užkišta šioji spraga.

K. Jokubaitis.

Mažas Botaniškas Žodynėlis

P. A. JATULEVIČIUS.

Arnika	Arnica montana	Mountain tobac.
Arniko lapai	Herba arnicae	Arnica leaves
Arniko šaknis	Radix arnicae	Arnica root
Arniko žiedai	Flores arnicae	Arnica flowers
Avietė kviepianti	Rubus odoratus	Flowering Raspberry
Badrama	Cynara scolymus	Artichake
Baltgalvė	Shrysanthemum leucanthemum	Moonflower
Barkštis	Heracleum	Cow-parsnip
Bitkreslė (žiur.)	Gumbazolė.	
Budrikas (žiurėk)	"M. B." N 11.—Valerijonas)	
Cikorija	Cichorium	Succory
" lapai	Cichorium intibus	Chicory leaves
" šaknis	Radix cichorei	Chicory root
" kudrė	Cichorium Endivia	Garden endive
Citrino žiedai	Fructus aurantiorum	Immatura Orange buds
Čebatėlis tikras	Lavandula vera	Lavender true
Česnakas laukinis	Allium ursinum	Bear's garlic
Čemerica juodoji	Helleborus nigra	Black Hellebore
Čiaudžolė (žiurėk)	Čemerica juodoji)	
Čemerica baltoji	Veratrum album	White Hellebore
Dagilis	Angelica	Wood-longwart
Dagišis	Genum urbanum	Prickly-plant
Deksnys	Potentilla termentilla	Septfoil
Diemedis	Artemisia abortanum	Lad's lave
" Romiškasis	Artemisia pontica	Roman warmw.
Erškėtis	Rosa canina	Dog-rose
Erškėtrožė	Rosa centifolia	Sweetbrier
" Alpinė	Rosa pendulina	Alpine Rose
" Japoniškoji	Rosa multiflora	Japanese Rose
" Skotiškoji	Rosa spinosissima	Scotch Rose
Gaidpirštis	Renunculus acris	Meadow Crow's foot
Gumbazolė	Tanacetum vulgare	Tansy
Guoba	Ulmus effusa	Elm tree
Guodas	Arctium lappa	Clotbur
Gvazdikas	Diantus	Carnation

Jieva	Cerasus padus	Bird-cherry
Imberas	Indišk. Asarum canadensis	Wild geoger
Joneliai	Sportium	Spanish Broom
Juodsarbintis (žiurėk)	Sarbintai juodieji)	
Juodvirškė	Prunus serotina	Black cherry
Kalvorė	Ledum	Wild Rosemary
Kamunė	Acarus	Sweet flog
Kaukolija	Aquilegia vulgaris	Culverkey
Kotžolė	Nepeta cataria	Catmint
Kurputė	Aconitum napellus	Aconite
Laišiai	Vicia Cracca	Cow-vetch
Laktukai (žiurėk)	Salotai "M. B." N 11)	Lily
Lelija	Lilium	
Liavanašas (žiurėk)	Kurputė)	
Lobelija	Lobelia inflata	Indian tobacco
Metra	Melissa Romana	Balm-mint
Midutis	Nectarium	Nectar
Miegalė	Succisa pratensis	Balm-cap
Miniava	Veronica longifolia	Concerwart
Myluse	Melissa officinalis	Common-Balm
Nadatką	Leonodon taraxacum	Lian's-tooth
Naktaziudė	Lilene noctiflora	Campion
Naktiničia virš.	Prunella vulgaris	Allheal
Niukstorė	Andropogon	Beard grass
Nuodmauda	Cicuta vitosa	Hemlock
Ogurkas	Cucumis	Cucumber
" kartusis	Cucumis calocynthis	Bitter cucumber
" meloninis	Cucumis melo	Musk melon seed
" sėtinis	Cucumis sativus	Cucumber seeds
Oželis	Pimpinella saxifraga	Burnet sexefega
Pievnė pavasar.	Gentiana verna	Spring gentian
" pievinė	Gentiana campestris	Fild gentian
Pistazija	Pistacia vera	Pistachio-nut-tree
Pupa	Phaseolus	Bean
Purka	Stigmaphyllon	Stigma
Raugšterškė	Barberis vulgaris	Barberry
Raukšla	Marrubium vulgare	Horehaund
Ridikas Itališkas	Raphanus landra	Italian Radish
Rosemerinas	Cassia Poetica	Poet's Rosemary
poetiškias		
Rugys	Sécale cereale	Rye
Samana Airiška	Chandrus crispus	Irish Moss
Sėmenis	Semen lini	Flaxseed
Serpė	Serratula tinctoria	Dyer's saw-wart
Sinivadas	Aquilegia	Columbine
Svogunas (žiur.)	Cibulis "Mot. B." N 11)	
Šora	Milium	Millet
Šarkakojis	Delphinium	Larkspur
Šlundra	Mespilus	Medlar
Šunobelė	Cornus Floride	Dog-wood
Sunžolė	Triticum Repens	Dog-grass
Tapolis	Genus populus	Poplar
" juodasis	Populus nigra	Black-poplar
Truklė paprast.	Ononis arvensis	Rest-harrow
Trauklės šaknis	Ononis spinosa	Rest-harrow-root
Tymas (žiur. Safronas)	"M. B." N 11).	
Undponė	Hydrangea	Hydrangea
" daržinė	Hydrangea hortensis	Garden Hydr.
" plotžiedė	Hydrangea grandiflora	Large-flowered Hydrangea
" užalapė	Hydrangea quercifolia	Oak-leaved Hydrangea
Uosis baltasis	Froxinus alba	White oak
Veronė trišakė	Veronica triphyllas	Trifid speedwell
" pavasarinė	Veronica verna	Spring speedwell
Vinnuodė	Rhus toxicodendron	Poison Oak
Vyturė	Clematis vitalba	Fild buid weed
Vosilka (žiur. Vasilka)	"M. B." N 11).	
Zaltpipiris	Daphne	Olive spurge
Zasytkojis	Chinopodium	Pig-weed
Žasstipčiai	Nuphar luteum	Yellow water pappy
Žiemčiugas	Lathyrus	Everlosting pea
Žvagnis	Melampyrum	French wheat
	(Toliaus bus)	

KORESPONDENCIJOS

SO. BOSTON, MASS.

Nežinia kodėl, kai-kurie korespondentai užsiima rašymu melagingų žinių. Rodos būtų daug geriau pasakyti teisybę, negu be jokio tikslo meluoti. O gal kai-kurie ir tikslą turi? Tuo tikslu negali būti niekas kitas, kaip tik ypatinga neapykanta, arba užvydėjimas. Ir toks besąžinis korespondentas ar korespondentė, kuris dėl mažiausio menkniekio apšmeižia savo draugus bei drauges, kartais kuopas ir net visą organizaciją, pats pasislėpęs po priedanga slapyvardžio, gal nė pats nežino, kiek blogo padaro. Atskiroms ypatoms sugadina upą ir kartais atima energiją toliau darbuotis, kuopose ir organizacijose sukele trukšmą, kartais ir suirutę. To da negana, laikraštis už tai irgi nukenčia. Įžeista ar apšmeizta ypata arba kuopa tankiai tampa atkaklus laikraščio priešai, kaltina už tai redaktorių, kam tas talpino. Suprantama, redakcija negali žinoti ar korespondentas teisiybę rašo ar ne.

So. Bostono korespondentai irgi neatsilieka nuo to "garbingo" darbo. Jie beveik pirmą vietą užima. Pirmiausia tokias neteisingas korespondencijas rašydavo daugiausia vyrai, vienok paskutiniu laiku atsirado ir tokių moterų, da progresisčių, kurios nesidrovi per sąvąjį organą apšmeizti tą kuopą, prie kurios priguli ir veikia. Štai vienas pavyzdys: "Moterų Balso" N 11 tula Suvalkietė rašo apie L. M. P. S. 13 kuopos veikimą. Visam jos aprašyme teisiybės nė su žiburiu nerasi. Ji rašo:

"Iš sykiu buvo smarki agitacija varoma: surengta keletas prakalbų, diskusijos, dailės paroda, bet ši sezoną jau energijos stokuoja." Netiesą. Ši sezoną kuopa veikia tiek pat, jei ne daugiau. Buvo nutarta Agitacijos Savaitėj surengti teatrą, prakalbas ir dailės parodą net per du vakarus ir tas visas neįvyko ne dėl energijos stokos, bet

dėl siaučiančios influencijos epidemijos, nes buvo valdžios uždrausta rengti viešus susirinkimus. Taipgi daugelis ir kuopos narių sirgo.

Kad kuopa energingai veikia, parodo ir šis faktas: 9 d. lapkričio sulošta du veikalai: "Karės metu" ir "Užsipelnė Diplomą". Vakaras nusisekė ir kuopai liks pelno. 14 d. gruodžio rengiama "kelinių balius", kur už gražiausias, juokingiausias ir navatniausias kelines skiriama dovanos. Yra da atidėtos drg. Neviacko prakalbos, prie to da nutarta surengti paskaita drg. Michelsonui, prakalba drgei Puišutei ir gražus koncertas. Per visus tuos vakarus bus varoma smarki agitacija už L. M. P. S. Ir nežiurint tų visų surengimų, Suvalkietė atranda, jog mums stokuoja energijos ir pas mus suirutė.

Toliau Suvalkietė sako: "Kitos sau įsivaizdinę, buk centre, arba, atvirai sakant "M. B." administracijojej betvarkė ir tos savo įsivaizdinimą atnešą į kuopų susirinkimus. Pasekmė to buna: skundai, protestai". Neteisybė! Kuopa jokio skundo nė protesto nėra išnešus nė prieš "M. B." redakciją, nė prieš administraciją ir niekuomet apie protestus nė nesvarstė. Suvalkietė čionai tikrai nebutus dalykus įsivaizdino. Jai rodosi, buk susirinkimai tam laikoma, kad susirinkus viena į kitą pasiziurėtų, o ne organizacijos reikalus svarstyti. Ji taipgi mano, buk centras, tai taip kaip katalikų šventas tėvas, —apie jį nė žodį.

Jeigu mes norim, kad mūsų darbas neitų niekais ir kad organizacija augtų, tai mes turim svarstyti ne vien kuopos, ne vien rajono, netik Susivienijimo reikalus, bet turim kartu tēmyti, kad ir centre būtų viskas taip, kaip reikia; už ką nė centras, nė draugės neprivalo pykti. Tēmyti ir svarstyti nėra nė skundai, nė protestai. Tai yra pareiga visų kuopų.

Kas del spauzdinimo "M. B." LSS. spaustuvėj, tegul jau Suvalkietei galvos neskauda, nes apie tai niekas nē nesapnuoja. Visos tuom pilnai patenkintos ir nēvienu nēra apie tai žodį ištarus. Tai Suvalkietēs išmislas. Taipgi, tarpe 13 kp. narių nēra tokių, kurios butų priešingos arba kenktų aiškiam darbininkų judėjimui. Kur Suvalkietē tokias randa, nežinia. Butų geistina, kad ji tokias kuopai nurodytų, o bus tuoj pašalintos. Drauge Suvalkiete, ką gi manai atsiekti tokiais "komplimentais"?

Kitas dalykas, kurio Suvalkietē turētų gēdytis, tai aprašymas apie da neįvykusias drg. Neviacko prakalbas. Prakalbos buvo nutarta rengti 22 d. rugsėjo, paimta svetainē ir užkviesta drg. Neviackas; tik vėliaus pasirodē, jog buvo klaida ir svetainę negalima gauti per kelias savaites, todėl kuopa ir nutarē ne atšaukti, bet atidēti prakalbas iki tam laikui, kada gaus svetainę. Lai Suvalkietē paima protokolų knygą ir persitikirina. Na, o ji pranešē visuomenei, buk kairiuriams narēms drg. Neviackas nepatiko ir prakalbos atšaukta.

Na, argi gražu apmeluoti kuopą visuomenēs ir drg. Neviacko akyse. Kuopa drg. Neviacką už jō pasišventimą darbininkų reikalams gerbē ir gerbs ir kaip tik galēs, rengs jam prakalbas, bile jis tik apsiims.

Kad užtvirtinus tą savo neteisybę, Suvalkietē pridurē, buk LSS. kp. pasinaudojus ta proga, surengē tam pačiam kalbėtojui ir toj pat svetainėj, prakalbas. Netiesa, socialistai surengē drg. Neviackui prakalbas kitoj svetainėj, kurios L. M. P. S. 13 kp. negalējo paimti delei brangumo. Rengiant prakalbas toj svetainėj, lēšų pasidaro suvirš 20 dolerių, kurias 13 kp. šiuo tarpu nesijautē galinti padengti, o pasitikēti ant aukų irgi mažai tegalima, todėl ir atidējo prakalbas iki tol, kol gaus prieinamesnę svetainę.

Draugēs ir draugai! Šitokis jusų pasielgimas niekam naudos neatneš, tik suerzins drauges ir sukels neapykantą. Už jusų darbą, tankiai nukēncia visai nekaltos ypotos.

Meskit šalin slapyvardžio ličyną, be kurios niekuomet nedrįstumēt tokių neteisybių rašyti, o parašę teisybę drąsiai galēsit pasirašyti tikrą savo vardą. Taip darant ir redakcija ir visuomenē galēs jums patikėti. Šmeižimą ir melagystes palikim klerikalams.

M. Michelsonienė.

NEWARK, N. J.

Ta žiaurioji epidemija influenza jau paliuosavo mūsų miestą, nusinešdama be pasigailėjimo su savim keletą tukstančių nekaltų aukų į kapus. Tuo pačiu žygiu, išplēšē iš mūsų tarpo veikliausį darbininką ir visos apielinkēs gerbiamą veikėją draugą Joną Dobinį. Palaidotas tapo Lindeno krematorijoj. Palydēti mylimo draugo susirinko apie 200 žmonių. Atsisveikinimui su d. Dobinio lavonu sakē prakalbas dd. Jukelis ir Žolynas.

New Jersey valstijoj moters da neturi lygių teisių, bet prieš rinkimus mūsų sufragistēs, žinoma, buržuazinēs, labai agitavo už demokratų pastatytus kandidatus į kongresą ir senatą. Girdi, demokratai su prezidentu Wilsonu, daugiau rupinasi išgavimui moterims lygių teisių už republikonus. Gaila, kad tos kapitalistiškos lėlēs pamiršo, kad Washingtono Baltajam Name kaip republikonai, taip ir demokratai didžiumoj yra priešingi suteikimui moterims lygių teisių su vyrais. Žinoma yra, kad kožname moterų balsavimo teisių klausimo svarstyme vis didelē didžiama balsų tas klausimas liekasi atmetas. Nežiurint į tai, jos vis užmirštą tą partiją, kuri pirmutinē pradėjo skelbti tą obalsį, kad moters privalo turēti lygias teises su vyrais. Šita partija visuomet skelbia ir reikalauja moterims lygių teisių,—ji vadinasi Socialistų Partija.

Mūsų kolonijoj gyvuoja L. M. P. S. 10 kuopa. Patartina minimai kuopai prisidēti prie didesnēs agitacijos ir abelno aktyvio veikimo: rengti prakalbas, prelekcijas, aiškinti plačiau moterų klausimą kaip politikoj, taip ir sveikatos temose. Taip-pat nuoširdžiai aš patariu visoms Newarko lais-

voms lietuviams kaip moterims, taip ir mergaitėms prisidėti prie šios progresiščių kuopos, nes tai yra užduotis ir privalumas kiekvienos proletarės tapti šios organizacijos nare. Aš norėčiau matyti, kad io kuopa būtų didžiausia Liet. Moterų Progr. Susivienijimo kuopa. Visų Draugas.

ROCHESTER, N. Y.

Lapkričio 10 d. įvyko L. M. P. S. 26 kp. mėnesinis susirinkimas, kuriame prisirašė dvi naujos narės. Nutarta surengti "Kepurių Balių" ir išrinkta komisija surengimui teatro žiemos sezono; išdalyta narėms knygos "Šeimyna Seniau, Dabar ir Ateityj". Delegatė E. H. Žilinskiūtė išdavė raštišką raportą iš L. M. P. S. Antro Suvažiavimo ir apsakė visus įspūdžius ir persekiojimą, kurį delegatės sutiko laike suvažiavimo. Taipgi pasakė trumpą, bet jausmingą prakalbą, kviesdama nares prie vienybės, apšvietos ir susipratimo. Ragino visomis išgalėmis darbuotis L. M. P. S. ir abelnai moterų darbininkių išsiliuosavimo labui iš kapitalistinės vergijos.

Todel sesutės, meskime vaidus ir visokių nesutikimus, o imkimės už rimto ir pozityvio darbo. Pro-gre-sija.

PANA, ILL.

Mūsų mieste įvyko liudnas nuotikis vienoj lenkų šeimynoj. Apsirgo šeimynos tėvas influenza. Išgabeno jį į ligonbutį ir už kelių dienų ligonbutyj mirė. Kuomet pranešė apie jo mirtį moterei, kuri buvo ką tik atsikėlus po kudikiui, tai, sujudinta ta žinia, moteris besėdėdama kedėj numirė. Liko penki maži vaikučiai.

Serga daug ir lietuvių, bet mirt da nė vienas nemirė.

Susipratimas čia labai žemai stovi. Yra LSS. 48 kp. su keliais nariais, bet nieko negali veikti šiuo laiku. Yra Ukėsų Pašalpinė Draugija, kuri turi įsteigusi knygynėlį; tos knygos jau seniai yra perskaitytos, o naujų nupirkti niekas nesirupina.

Nors čia karčiamų nėra, bet girtuoklia-

vimas išsiplatinęs ne tik tarpe vyrų, bet ir kai-kuriuos moters neatsilieka.

Tai tiek iš Pana, Ill. Kitą sykį parašysiu daugiau. Lietuvos Duktė.

CLEVELAND, OHIO.

L. M. P. S. 24 kuopa laikytame savo susirinkime 13 d. spalio nutarė iš savo izdo paaukauti "Mot. Balsui" \$10.00, ir draugės atskirai suaukavo \$6.55; viso aukų \$16.55. Draugės prisizadėjo ir toliau gelbėti "Moterų Balsą" toj baisioj reakcijoj ir sunkioj kovoj su darbininkų klesos priešais.

Del tos baisios epidemiškos ligos, Clevelande visas progresyvių draugijų veikimas apsisotojo, nes vietinė valdžia visas vietas sueigas uždarė. Daugybės serga ir nemažai miršta. Ta liga mirė drgė A. Vasilienė, kuri prigulėjo prie šių draugijų: LSS. 3 kuopos, Liet. Jaunųjų Soc. Lygos 4 kp., mandolinų orkestre mokinosi ir prie Mirtos Choro.

Žmonės nusiminė. Socialistų veikimas apsisotojo, bet kapitalistai veikia dirbtuvėse, —jiems progaa...

L. M. P. S. 24 kp. sekr. M. Rimkienė.

CLEVELAND, O.

Atsakymas L. M. P. S. 24 kp. narei.

Paskutiniu laiku pasirodė įvairiuose laikraščiuose po įvairiais pseudonimais korespondencijos, kuriose apverkiama L. M. P. S. 24 kuopos "nerangumus", "ypatiškumus", "bolševikiškumus", "menševikiškumus ir kitus "kumus". Ir kaip rodos, tai vis vienos ypatos darbas. Nebutų ko stebėtis, jeigu tame būtų teisingi išvedžiojimai, bet ne kabinėjimasi visai be reikalo. Delko tas daroma? Čia tuojaus pamatysime.

"Moterų Balso" N 10 korespondencijoj iš Clevelando, O., tula L.M.P.S. Narė, kuri tarp ko kito rašo: "Kitas laiškas skaitytas nuo L. M. P. S. 17 kp. iš Detroit, Mich., kuriame kviečia L. M. P. S. kuopas Ohio ir Mich. valstijų į konferenciją į Detroit, Mich., kad sutvėrus rajoną tose dviejose valstijose. 24 kuopa be jokio gilesnio ap-

svarstymo nutarė nesidėti prie tvėrimo L. M. P. S. rajono Ohio ir Mich. valstijų. Šiame susirinkime iš 48 draugių dalyvavo tik 7 narės, todėl, turbūt, ir toks nutarimas buvo padarytas”.

Toliaus Narė klausia, delko mes, tai yra, 24 kp. neprisidėjusios prie L. M. P. S. rajono tvėrimo? Ir atsako: “Mat, kam pirma per laikraščius L. M. P. S. 24 kuopos Narė agitavo ir karštai ragino šaukti konferenciją į Detroit, Mich. arba į Cleveland, O., kad sutvėrus tųdvių valstijų kuopų rajoną”.

Į šiuos nepamatuotus užmetimus štai ką aš turiu pasakyti: Rajono klausimas buvo pakeltas ir apkalbėtas per tris kuopos susirinkimus. Pirmą sykį pakėlė viena draugė, bet dėl stokos laiko, po trumpam išsireiškimui, tapo atidėtas iki kito susirinkimo. Antram susirinkime draugės tą klausimą išdiskusavusios atmetė delto, kad plati kolonija, kur vieno delegato kelionės lėšos į konferenciją ir atgal lėšuočių apie \$12-15. Gerai, mes kol-kas galėtume tas lėšas padengti, bet kaip būtų su mažesnėmis kuopomis, kurios narių mažai turi ir izdai tušti? Juk tai išmesti tokią sumą pinigų geležinkelio kompanijoms, tai būtų organizacijai skriauda, bet ne nauda. Be abejonės mažesnės kuopos negalėtų pasiųsti delegatų. Nes praktika parodė su LSS. XI rajonu, kuris keli mėnesiai atgal laikė konferenciją Detroit, Mich., ir kur iš Ohio valstijos nė viena kuopa negalėjo pasiųsti delegato dėl kelionės brangumo. Jeigu 24 kp. narė apie tai plačiau pagalvotų, tai ji kitaip kalbėtų. Na ir ar galima būtų ko gera nuveikti sutvėrus rajoną tokiam plačiam plote, kur kelios kuopos galėtų aktyviai dalyvauti, o didžiuma negalės dėl tolumo priežasties. O tas pats būtų ir su rajono komitetu.

Po to, mes aplaikėme laišką iš L. M. P. S. 17 kp. Detroit, Mich., kurios kvietė prisidėti prie organizavimo rajono Ohio ir Mich. valstijose ir siųsti delegatus į Detroit, Mich., į konferenciją. Kadangi šis klausimas jau buvo išdiskusuotas ir dėl viršminė-

tų priežasčių atmestas, tai tas pats ir dabar atsitiko,—po trumpam apsvarstymui laikas likosi atmestas. Tai matote draugia, tas klausimas buvo gerai apkalbėtas, bet ne taip kaip jūs sakote. Draugia, jūs visai be-reikalo mums primetate tokią dėmę, buk tai mes dėl kokių ypatingumų,—užtai, kad jūs agitavote per laikraščius dėtis prie rajono, tai mes už tai ir “priešingos buvusios”. Tas yra neteisybė. Nes vesti agitaciją, išreikšti savo mintis viename kitame organizacijos klausime, jeigu jos teisingos, niekam nėra ir negali būti priešinga, bet da pagirtina. Bet jūsų užsiuolimai ant 24 kuopos yra neteisingi.

Toliaus, jūs kreipiatės prie “Moterų Balso” red., kad ji “paaiškintų kam reikalinga rajonai ir kokią jie naudą neša, nes mūsų kuopos narės tik tam tiki, ką pasako “M. B.” red. arba administratorė”.

Gerbiamoji, pasakykite, kur ir kada mes kalbėjome, kad nereikia L. M. P. S. kuopų rajonai organizuoti? Taipgi ir kad jie jokios naudos neneša? Mes rajonų reikalingumą ir jų naudingumą žinojome ir žinome pirm “M. B.” red. paaiškinimo ir kad mes neprisidėjome prie organizavimo rajono, tai ne delto, kad rajonai (abelnai visi) nėra reikalingi bei naudos iš jų nėra, bet delto, kaip viršminėjome, kad šiame plačiam apskrityj, kur lietuvių kolonijos viena nuo kitos randasi toli, tai toks rajonas padarytų daugiau nuostolio, negu naudos. Jau praktika parodė su LSS. XI rajonu, kuris susidarė iš Mich. ir Ohio valstijų, o dabar jau pradeda atsimesti nuo XI rajono ir organizuoja naują Ohio valst. rajoną iš artimesnių apielinkių. Laikui bėgant galėtume ir mes sutverti Ohio valstijos L. M. P. S. rajoną, bet ne kitaip.

O kad mes klausom, ką pasako “M. B.” red. ir adm., tai delto, kad dabartinė “M. B.” pozicija daro logiškus nurodymus ir išvedžiojimus,—tame nėra ko stebėtis, kad mes tikime ką ji nurodinėja. Bet nemanykite, kad mes visame kame akiai tikime. Lai pamėgina “Mot. Balso” red. ir adm. per-

mainyti revoliucinę taktiką ir pradeda klaidingai aiškinti klesų kovos principus ir revoliucinę taktiką, tai pamatysite ar mes tada tikėsime ką ji sakys, ar ne?

Jūs raginate 24 kuopos narės, kad atsilankytų kuoskaitlingiausia į kuopos susirinkimus; paraginimas yra geras daiktas, bet aš norėčiau paklausti jusų: delko gi jūs, drauge, neatsilankote į L. M. P. S. 24 kp. susirinkimus? Ar jūs pamenate, kada jūs buvote 24 kp. susirinkime? Ogi gegužės mėn. 12 d. š. m. 3 val. po pietų ir nuo to laiko jūs nėsate atsilankiusi nė ant vieno kp. susirinkimo, o kuopa savo susirinkimus laiko kas antrą nedėdienį kožno mėnesio. Taigi, nedyvai, kad jūs paduodate klaidingas žinias iš 24 kuopos veikimo. Taigi, patartina draugei Narei lankytis į 24 kp. susirinkimus, tuomet rašydama korespondencijas iš 24 kp. veikimo galėsite vaduotis savo protu, bet ne kitų pasakojimais, kaip kad dabar darote.

Iš kur Narė semia tokias žinias, kad mes "agituojame kitas kuopos nares, kad prašalinti iš kuopos už tai, kad ji nešoka pagal mūsų muziką"? Tai yra melas, daugiau niekas. Bet Narę prisieina braukti laukan,—delko? Delto, kad ji netik ant kuopos susirinkimų nesilanko, bet ir mėnesinių duoklių už 5 mėnesius nėra užsimokėjusi,—kaip už gegužės mėnesį užsimokėjo, tai ikišiol da nėra mokėjusi.

Tai keno čia kaltė? Ugi jos pačios. Mat, jai nepavyko savo sumanymus paversti gyveniman, todėl jau nebereikia nė į kuopos susirinkimus lankytis, nė mėnesines duokles mokėti. Tai argi čia nepasirodo jos pačios ypatišcumai ir "aš".

Ir da kaip pranešė L. M. P. S. 24 kp. organizatorė drgė M. Brazaitienė, tai 24 kp. Narė agituoja tulas nares, kad atsimesių nuo 24 kuopos ir tvirtų naują,—antrą L. M. P. S. kuopa. Jeigu ištikrųjų taip yra, tai matytis, ko ji nori pasiekti. Ir bereikalingai ji lakštingalos balseliu gieda: apie lavinimos, apie konstituciją ir draugiškumą. Narių kuopa turi 33, bet ne 48, kaip kad

Narė sako. Keli metai atgal, tai gal ir buvo tiek, bet Narė daugiau vaduojasi praeitim, negu dabartim.

Gaila, kad dėl tokių menkų dalykelių atsiranda ypotos, kurios kabinėjasi, daro suirutę kuopoj, prisiklausiusios kitų pasakojimų.

Draugės, meskite priekabių jieškojusios. Lankykitės į kuopų susirinkimus ir užsimokėkite mėnesines duokles, kad nebutų verksmo apie išbraukimą iš kuopos. Veikime visos draugiškai,—darbo daug. Šalin užsivarinėjimai ir ypatišcumai!

Draugiškai, L. M. P. S. 24 kp. sekr.
M. Rimkienė.

SHENANDOAH, PA.

Gal niekur kitur nesiranda taip paskendusių tamsybėj moterų, kaip šioj kolonijoj, kuri vadinama "lietuvių sostapiliu". Kada buvo čionai organizuojama L. M. P. S. kuopa, tai iškart susirašė apie 24 narės, o šiandien liko vos 8; atsisakė iš kuopos, aiškindamos įvairias priežastis, buk jų vyrei neleidžią ir t. p. Net ir kuopos organizatorė rezignavo. Ji paaiškino, kad Susiv. konstitucija nepatinka. Musų moterėlėm viskas greitai išgaruoja. Ot, bažnytėlė, "dinerkė" alaus, tai kas kita,—ten viskas aišku, ir "konstitucija" patinka. Bet, nepaisant čionaitinių moterų tamsumo, vistik yra vilties, kad kuopa, norint su mažu narių skaičium, bet gyvuos ir laikui bėgant sustiprės.

Kaikuriom musų moterėlėm daug nesmagumų padarė ispaniška influenza, ka dangi visos viešos vietos buvo uždaryta, o priegtam, žinoma, ir bažnytėlė. Bet kai kurios lindo net per sklepą, kad pasimeldus dievui. Švintukas.

MONTELLO, MASS.

Perleidus tą baisią viešnią influenciją, jaučiamės lyg po karės stoviui. Daug pasigendami draugų savo tarpe. Per trumpą laiką epidemijos siautimo, išmirė virš 40 lietuvių, o kurie paliko gyvi, tai atrodo lyg kad būtų išsprukę nuo bjauraus priešo. Ve-

kimas taipgi buvo apmiręs pas mus, nes valdžia uždraudė laikyti viešus susirinkimus, kol epidemija pereis. Dabar jau viskas ateina į normales vėžias ir smarkiai pradeda veikti šis bei tas.

Lapkr. 3 d. LSS. 17 kp. buvo surengus diskusijas.

Lapkr. 10 d. L. M. P. S. 22 kp. surengė prakalbas. Kalbėjo drgė Z. Puišiuotė. Buvo platinama "Moterų Balsas" ir kita literatūra; prisirašė daug naujų narių į kuopą; buvo renkamos aukos LSS. Aps. Fondui.

Lapkr. 16 d. buvo teatras L. J. R. Viešulos.

Lapkr. 8 d. laikytam susirinkime L. M. P. S. 22 kp. nutarė atidaryti lavinimosi vakarus per žiemos sezoną; nutarta rengti diskusijos ir lavintis rašyti, aritmetikos, etc. Upas pas progresistes kas del lavinimosi vakarų labai pakilęs, nes daugelis išsireiškė laike mitingo, jog pageidaujama kuodaugiausia lavintis.

Montellos Laisvamanė.

MONTELLO, MASS.

Bedievės Dušia.

Kada siautė Montelloj influenza, tai rodos, kad visur buvo liudna ir tik kožnas rupinosi, kaip galėdamas užlaikyti savo sveikatą didžiausioj apsaugoj. Štai ant nelaimės, bedievė, gyvendama šalia geros katalikės, apserga ir iki tiek sublogėja, kad ir pats gydytojas abejoja apie jos pasveikimą. Išgirdusios vargšės katalikės, jog bedievė marinama, o kunigo nesišaukia, tai pasergėjo, kada vyras išėjo parnešti vaistų ligonėi, tuoj per telefoną pašaukė Romos trusto agentą, kad atvažiuotų bedievės dušią pagauti. Tuoj ir pribuvo. Davatkos suklaupusios džiaugiasi, kad pasisekė didžiausią "griešninę" prie dvasios šventos atversti. Tuo tarpu pareina vyras ir žiuri: Kas čia pasidarė, ko čionai jos klupo, ko nori? Apšizvalgęs geriau, pamatė ir kunigą išeinant nuo ligonės. Nepatenkintas vyras, kad be jo žinios viskas tas buvo padaryta, paliepė

kuogreičiausia kunigui ir davatkom išsinešdint lauk.

Vyras rado langus uždarytus ir degančią žvakę šale moters, mat ligonė buvo katalikių apšviesta. Dabar moteris pasveiko ir sako, kad katalikės nuėjusios prie jos, esant labai silpnam stovyj, burtus bruko,
Davatka.

GARDNER, MASS.

L. M. P. S. 50 kp. Korespondentė "M. B." N 10 kritikuoja mane, kad aš neteisybę rašęs "M. B." N 7. Korespondentė sako, kad Stelmokas yra mokinęs LSS. 89 kp. chorą dainuoti, surengęs kelis koncertus, kurie puikiai nusisekė ir ant toliaus da nėsas atsisakęs veikti, delto jį (Stelmoką) galima vadinti draugu.

Dabar, žiurėkim, kiek jis tą chorą išmokino ir kiek LSS. 89 kp. naudai nuveikė. LSS. 89 kp. buvo pasamdžius Stelmoką mokinti chorą. Jis pasigyrė, kad pamokinęs chorą tuoj surengs koncertą. Kuopa jam išmokėjo apie 20 dol. už mokinimą ir pasiūto, kad mokytojo visai jau Gardneryj nėra. Po kiek laiko tas "draugas" atsirado ir vėl pradėjo prie kai-kurių kuopiečių kabintis, kad jie sutvertų chorą, o jis busias jo mokytoju. Bet kuopa jau nesutiko kokį nors reikalą turėti su tokiais "draugais". Paskui kuopos komisija, kuri buvo išrinkta koncertą rengti priėmė ir jį padėti vieną koncertą surengti. Na ir kaip tas koncertas "puikiai nusisekė"! Kurie buvo išmokę ką nors ant koncerto sulošti, tai tam "draugui" buvo suteikta galė visų roles percenzuruoti. Na, ir kas jam nepatiko, kas buvo "bedieviška", tai tas į programą nebuvo priimta; net ir "Rožytės su Motina" pasikalbėjimo nenorėjo, kad butų.

Dabar, žiurėkim, kiek daug veikė L. M. P. S. 50 kp. vienam jų (progresisčių) koncerte, kur Stelmokas buvo su savo mokiniais, kurie padainavo apie duoną. Geriausiai tam koncerte rolės nusisekė: "Nuo ausies lig ausies" ir Vladickiutės žodis "Socializmas". O kiek kuopai nuo to koncerto

pelno liko, tai niekas nežino; tik tiek žinoma, kad kuopa da neužmokėjo už svetainę, kur tas koncertas buvo.

“Birutės” draugystė ir turėjo koncertą ir kai-kurios narės norėjo, kad jį pakviestų pamokint jas padainuot ant koncerto, bet didžiuma tą sumanymą atmetė. Na, ar nenusisekė “Birutės” koncertas? Užsimokėjo už svetainę ir draugijai liko pelno apie keletas dolerių. Ir da “Darbininke” tilpo “graži” korespondencija apie tą “Birutės” koncertą. O kas ją rašė?..

Ne delto šį atsakymą parašiau, kad korespondentę kritikuoti, bet delto, kad mūsų idėjos draugam pasitaikius kada-nors kokį reikalą turėti, tai kad jie žinotų, kaip su tokiais “draugais” elgtis.

Anykštietis.

ROSELAND, ILL.

“Mot. Balso” N 10 tilpo korespondencija L. M. P. S. 25 kp. valdybos, kuri teisingai J. Grybienę, kad ji viską gerai atlieka. Labai gerai, bet kam reikia suversti visokias kaltes ant manęs, buk “Z. Klibienė” suspenduota už kenkimą kuopos veikimui ir nesilaikymą konstitucijos, bet Z. Klibienė, vieton pasitaikymo, da labiau ėmė agituoti”.

Aš niekada neperžengiau konstitucijos ir neagitavau prieš kuopą, o tik per susirinkimą išreiškiau savo nuomonę,—tas nėra agitacija.

Toliau 25 kp. valdyba sako, kad patraukė prie savęs da keturias nares. Aš turiu pasakyti, kad ne keturios pasitraukė, o keturiolika, ir aš jų neagitavau nė vienos, bet jos pačios savo protu varduodamos padarė tą žingsnį.

Delko tie nesusipratimai iškilo? Štai delko: 25 kp. valdyba sumanė tvirt moterų chorą ir josios sako, kad tai reikalingas yra, bet daugelis narių nepritaria tam ir vietoj choro reikalavo mokyklos ir apšvietos, kuri turi didesnę vertę, negu dainos. Susirinkime jos balsavo prieš tvėrimą choro. Tuomet valdyba ir jos pritarėjos labai pasipiktino ir ėmė sakyti, buk mes agituojam prieš

kuopos veikimą. Ištikrųjų gi mes ne prieš kuopos veikimą agituojam, o tik išreiškėm savo nuomonę prieš choro tvėrimą. Mes neagitujame nė prieš kuopą, nė prieš visą Susivienijimą. Mes veikiame Susivienijimo labai ir apšvietai.

Toliau ten-pat sakoma, kad mes atkalbinėjom publiką nuo kokių tai vakarų. Tegul draugės prirodo, kada ir ką mes atkalbinom?

Sako, kad mums nerupi nė kuopa, nė organizacija. Draugės! Jeigu jums rupėtų padidinti kuopą, ar visą organizaciją, tai nustotumėt šmeižę nares, kurios tai pačiai organizacijai dirba. Jums niekas netinka: ir redakcija negera, kad pataria kuopą tvirt ir bendrai veikti. Tiesa, butų geras dalykas bendrai veikti abiem kuopom, bet jeigu 25 kp. valdyba ir toliau tokius nelemtus užmetimus mums darys, tai nebus galima. Nes kaip tik spėjo įsisteigt nauja L. M. P. S. 67 kuopa, tai tuojaus pradėjo šmeižti ją. Ištikro, dabartiniam laike negerai taip elgtis.

Z. Klibienė.

CHICAGO, ILL.

Atsakymas “Narei”.

“Naujienu” N 268 viena Narė, kviesdama susirinkimą 16 d. lapkr. sako: “Tulos L. M. P. S. 9 kuopos narės labai nepatenkintos ta melaginga korespondencija, kuri tilpo pastarame “M. B.” num.” Aš sakau, kad ta korespondencija buvo teisinga ir bešališka, ne melaginga, Turbut Narė neatiskiria teisybės nuo melų. Teisybė, Narė sako, kad aš nėsu nare, bet aš buvau nuėjusi į susirinkimą, kad įstoti į 9 kuopą, o kad neįstojau, tai čia yra kitas klausimas. Aš nenorėjau klausytis tos kritikos, kuri dabar tenai yra įėjusi į madą. Nekurios moterėlės atbėga į susirinkimą įsikarščiaavę, nebežino ką jos sako. Kas tik jom nepritaria, tai gatavos akis išlupti. Man rodos, kad aš ir nėsu L. M. P. S. 9 kp. narė, bet lietuvių moterų progresyviame judėjime aš daugiau veikiu, kaip Narė. Nuo pat išėjimo “M. B.” aš platinu jį, ir nemažai išplatinu.

Nuo 1905 m. dalyvauju socialistiškam judėjime ir kada pamačiau tarp moterų progres. menševikiškas frakcijas, užsivarinėjant, tai aš to negaliu užtylėti.

Toliaus Narė sako: "Be jokios gėdos šmeizia kuopos nares". Ar tai čia šmeizimas, kad parašau teisybę? Turbut Narė nesupranta reikšmės žodžio "šmeizia".

Narė sako: "Bet kas keisčiausia, kad ta kairėji korespondentė nepasijuto, kaip apkalbėjo vieną narę, kuri atsisakius pirkti tikieta del brangumo, bet negrąsino išstoti iš kuopos". Tas teisybė, kad ta narė, kuri sakė, kad brangus tikieta, negrąsino išstoti. Ji sakė, kad brangus tikieta ir ji nepriklausanti nė jokioj LSS. kuopoj. Bet aš galiu prirodyti faktiškai, kuri grąsino išstoti iš 4 kuopos, tai p. Br-nė. Aš turiu ir liudininkų, kurios buvo tame susirinkime ir girdėjo. Ir ta pati narė kiek laiko atgal rašė čielas špaltas "Naujienose" vis su priekabėmis prie "M. B." ir taip-pat ant kairiųjų progresiščių, ir kada pati nebeišmanė, kaip tas špaltas gaminti, tai atidavė kitam, kuris kiek drutas dergė "M. B." "Naujienose" neva progresistės vardu. Tas pats drutuolis net ir po šiai dienai "Naujienose" kolioja kairiuosius bjauriausiai žodžiais.

Narė sako: "Nuo vienos influencos mes jau pasiliuosavom, neužilgo gal pasiliuosuosime ir nuo kitos". Mat, ji kairumą vadina liga; bet labai reikia abejoti, kad šitą ligą išnyks. Ji vis platyn ir platyn plėčiasi. Dešiniųjų jau dabar mažai beliko, o netrukus ir visai nebeliks. Praėjo jau tie laikai, kada darbininkai ėjo talkon kitoms klesoms. Visur darbininkai ir darbininkės pradeda suprasti, kad jų pareiga yra rūpintis savo klesos reikalais ir trauktis šalin nuo visų tų, kurie jiems ką kitą siulo. Dešinumas labai prasta sėkla dabartiniuoju laiku ir gerb. menševikė greitai laiku patitą pamatys.

Angelija.

LOWELL, MASS.

Lapkričio 10 d. buvo protesto prakalbos, kurias surengė vietinės kuopos ir pa-

šalpinės draugijos. Kalbėjo St. Michelsonas iš So. Boston, Mass. Žmonių prisirinko pilna svetainė. Kalbėtojas kalbėjo apie Lietuvos praeitį ir dabartinį padėjimą.

Lapkričio 17 d. L. M. P. S. 61 kp. buvo surengus prakalbas; kalbėjo Z. Puišiuotė iš Boston, Mass. Žmonių buvo pilna svetainė. Kalbėtoja kalbėjo apie šių dienų atsitikimus ir apie mokslą. Prakalbos višiams labai patiko. Po prakalbų prisirašė 4 naujos draugės: M. Baranauskienė, C. Kujutienė, L. Šakienė ir A. Puskunigienė.

Gruodžio 8 d. L. M. P. S. 61 kuopa statys scenoj du veikalus: "Prieš vėją nepapusi" ir "Akis už akį, dantis už dantį". Musų kuopa, nors neskaitlinga narėmis, vienok visos dirba kiek galėdamos.

M. Karkutskiutė.

ROCHESTER, N. Y.

Lapkričio 16 d. L. M. P. S. 26 kp. surengė "Kepurių balių" ir davė dovanas. Tris pirmas dovanas aukavo d. Vaivudienė: rankų darbo megzta beskutė,—laimėjo d. E. H. Žilinskiutė, ir kepurę, turinčią raudona ir žalia spalva užrašą: L.M.P.S. Kitų dviejų dovanų nežinau kas laimėjo ir ką laimėjo.

Šitas moterų balius buvo įspudingas. Vieton kokių svaigalų gėrimo, davė arbatą gerti ir užkandžių. Svečiai susiėję gražiai pasikalbėdami išsigėrė po vieną-kitą stiklą arbatos, ir linksmi praleido laiką. Svetainėje jaunimas linksmi sau šoko. Drgė Steponė Sasnauskienė po burį žmonių sukinosi, rinkdama aukas LSS. Apsigynimo Fondui. Jos darbas buvo pasekmingas: surinko \$42, ir LSS. 7 kp. paskyrė iš izdo \$10. Viso likosi pasiūsta \$52 Aps. F. Komitetui į Brooklyną.

Balius pakėlė moterims dvasią ir davė pelno keletą dolerių. Man, kaipo da čia neseniai atvykusiam, jau teko susipažinti su daugeliu lietuvių moterų, kurios jau atsikratė nuo prietarų ir skaitosi progresuojančiomis, bet prie L. M. P. S. 26 kp. nepriguli. Nežinia kodėl jos savo reikalų nesupranta.

Senas Kareivis.

SCRANTON, PA.

Spalio 22 d. L. M. P. S. 54 kuopa turėjo pirmą susirinkimą, praėjus epidemijai. Iš raportų paaiškėjo, kad kuopa gana geram stovyj. Pinigų izde randasi apie \$100. Progresistės pirmutinės pribuvo į pagalbą LSS. polit. kaliniams. Iš izdo paaukavo \$10 ir išrinko draugę, kuri parinks aukų, ir ant vietos liko sumesta apie \$5. Nutarta parengti kokį-nors veikalą perstatymui ir surengti maskų balių.

Sekantis kuopos susirinkimas įvyks 13 d. gruodžio. Geistina, kad visos draugės atsilankytų ir naujų draugių atsivestų. Pasiskyrus darbą reikia jį ir atlikti; be to, bus ir naujos valdybos nominavimas.

L. M. P. S. IV Rajonas surengė skryničių pasilinksminimą draugų Šukių namuose, Wilkes Barre, Pa. Susirinko labai gražus burelis svečių. Buvo trumpos prakalbėlės, deklamacijos ir žaislai. Viskas pavyko labai gerai ir pelno liko.

Lapkr. 27 d. rajonas turės balių. Buvo pradėta rengti ir prakalbos, bet užstojus influenzos epidemijai, viskas laikinai sustojo.

Neužpelnytas asmeniškasis užsipuolimas

“Moterų Balso” N II, 1918 m., vieton įžanginio straipsnio, nušviečiančio kokį-nors svarbų gyvenimo klausimą, tilpo redaktorės asmeniškis įspudžiai iš mūsų II-jo suvažiavimo. Veik čielas trečdalis tų “įspudžių” pašvęsta teisinimui ir apgynimui pačios redaktorės polemiskų straipsnių talpinimo “Moterų Balse”. Tarpe tų besiteisinimų randasi nekurių nesąmonių ir prasielenkimų su teisybe. Štai, pasakya: “Hermanienė pasakė, kad “M. B.” esąs pašvęstas vien (mano pabriežta) LSS. reikalams, o L. M. P. S. reikalais nesirupinąs”. Tai netiesa. Kiekviena delegatė dalyvavus posėdyj laike tų diskusijų gali paliudyti tai. Aš

nesakiau, kad mūsų organas pašvęstas vien LSS. reikalams, bet sakiau, kad jis perdaug rupinasi LSS., o permažai L.M.P.S. reikalais; mūsų organas turi rupintis savo organizacijos reikalais, o ne kištis į svetimų organizacijų, L.M.P.S. neliečiančius, ginčius ir kivirčius.

Tame pat jau straipsnyje pasakya: “Hermanienė atsakė, kad ji keletą “M. B.” numerių negavusi ir dabar negalinti atsiminti kur, kas tilpo, bet žinanti, kad taip yra”, tai yra—ginama LSS. reikalai. Kur čia logika? Jeigu jau aš negavau “M. B.” numerių, tai kaip aš galiu žinoti, kad tuose negautuose numeriuose tilpo LSS. ginanti straipsniai? Tokio turinio argumentavimą galėtų vartoti tik draugė nesuprantanti nei elementariausių argumentavimo būdų arba protiškai nesubrendęs asmuo, bet tik jau ne aš. Visos privestosios citatos, buk aš taip argumentavau, yra gryna mūsų redaktorės fabrikacija (dirbtinumas). Mano-gi argumentavimo branduolis vėrėsi štai kame: paskutiniame “M. B.” numeryje (tai yra dešimtame) pašvęsta veik 3 puslapiai polemikoms; apie kitus numerius nežinau, nes keletą vėlesniųjų numerių visai neaplaikiau; bet kas matoma iš paskutinio (10) numerio, tai Sąjungos reikalų gynimui ir kitokioms mums nenaudingoms polemikoms bereikalingai duodama vieta mūsų organe.

Blogai, kad į tokias nesąmones ir faktų iškraipymus atsakymui prisieina aikvoti laikas ir užimti brangią vietą mūsų organe. Venok nutylėti tokius redaktorės netiesotus mano argumentavimo iškraipymus negalėjau. Nesmagu ir liudna, kuomet mūsų viršininkė, užimanti taip svarbią vietą, pradeda savo oficialių žingsnių apgynimui pavartoti—atleiskite už pačios redaktorės žodžio panaudojimą—“užsipuolimus”, sakysiu, visai neužsipelnytus ir neišteisinamus užsipuolimus.

M. M. Račiutė-Herman.

Redakcijos prierašas.

Na, ištikrųjų drgė Hermanienė visai

bereikalingai laiką eikvojo šito "atsakymo" parašymui nes tame atsakyme drgė H. pati save sukritikavo ir pasakė da neteisybę. Visos suvažiavimo delegatės, buvusios tame posėdyj, kuriame tas klausimas buvo diskusuojamas, beabejo atsimena, kad drgė Hermanienė visai jokio "M. B." numerio neminėjo, tai yra faktas. "M. B." redaktorei užklausus, kokuose numeriuose buvo kalbama apie LSS. reikalus, drgė H. atsakė, kad ji negali atsiminti kuriame, bet žino, kad buvo ir pridurė, kad keletas "M. B." num. negavusi. N io drgė H. visai neminėjo. Jei drgė Hermanienė būtų prirodžius kur ir kas tilpo LSS. reikaluose, tai redaktore nebūtų galėjusi tada pasakyt draugei H., kad jos užmetimai nėra paremti jokiais faktais. O juk redaktore taip pasakė ir d. H. nieko į tai negalėjo atsakyti. Na, ar ne taip buvo drauge Hermaniene? Tik pamąstykit ir atsiminsit. Kam gi sakyt, kad redaktore sufabrikavo, kad tai asmenišką užsipuolimas, kad taip nėra. Redaktore nieko neturi prieš d. Hermanienę, kaipo ypatą. Iš to labiausia daugelis delegačių ir stebėjosi kad d. Hermanienė, negavusi keletos numerių, o žino, kad "M. B." rupinasi LSS. reikalais.

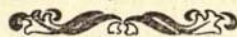
Dabar draugė H. sako, kad ji sakiusi, kad io numerio veik 3 puslapiai pašvęsta polemikoms ir "bereikalingai" duodama vieta Sąjungos reikalų gynimui. Na, jei ir taip būtų d. H. pasakiusi, tai vistiek būtų pasakiusi didelę neteisybę, nes N io LSS. reikalų gynimui pašvęsta ne 3 puslapiai, o tik vos keletas eilučių apžvalgoj. Dvylika eilučių LSS. reikalų gynimui pašvęsta "M. Balse",—darbininkiško laikraščio skiltise,—ir tas d. Herm. yra perdaug ir visai ne-naudinga, nereikalingas daiktas. Puiki socialistė iš d. Hermanienės!.

L.M.P.S. sutvertas delto, kad šviest moteris ir patraukt jas prie LSS., prie socializmo idėjos, bet L.M.P.S. organe paminēt LSS. ar gint jos reikalus nevalia, anot d. Hermanienės. Drg. H. skaitė tik N io "M. B.", kur 12 eilučių pašvęsta LSS. rei-

kalų gynimui, ir tai pasakė, kad "M. B." perdaug rupinasi LSS., o jei d. Hermanienė būtų skaičiusi visus "M. B." numerius, kuriuose buvo daugiau sykių LSS. suminėta, tai turbūt d. H. būtų reikalavusi, kad "M. B." redaktore turi būti prašalinta, nes ji perdaug rupinasi LSS. reikalais.

L.M.P.S. I ir II suvažiavimas aiškiai pabriežė, kad L.M.P.S. eis sykiu su LSS. ir visu revoliuciniu proletariatu, ir todėl L. M. P. S. organas privalo rūpintis lygiai L. S. S., kaip ir L. M. P. S. reikalais. Tos dvi organizacijos yra labai artimos viena kitai (o ne svetimos, kaip d. H. sako), ir turi viena kitos reikalais rūpintis. Drg. H. norėtų, kad L.M.P.S. būtų paprasta suffragistiška organizacija ir daugiau nieko, bet tas nebuvo ir nebus. L.M.P.S. buvo, yra, ir bus grynai darbininkiška, klesų kovos arba socializmo pamatais stovinti organizacija. Drgė Hermanienės pažiūros nė kiek nesiskiria nuo kitų mūsų taip vadinamų dešiniųjų, kurie nuolat svajojo apie pašalines bespalves organizacijas, ir jų reikalus stato pirmoj vietoj, o LSS. reikalus antroj. Nors d. Hermanienė nuduoda, kad ji taip daug rupinasi L. M. P. S. reikalais, vienok paminėjimą L.M.P.S. II suvažiavimo, kuris tilpo "M. B." N 11 vadina redaktorės asmeniškais įspudžiais. Padavimas faktų, nušvietimas suvažiavimo dvasios ir jo nuveiktų darbų, tai visai, anot d. H. menkas dalykas,—menkas gal delto, kad ne palei d. Hermanienės norą visi tarimai perėjo.

Kas del trečdalis straipsnio pašvęsta redaktorės pasiteisinimui, kaip d. H. sako, tai jokių pasiteisinimų ten nėra. Redaktore visai nesijaučia niekuom prasikaltus ir nemato reikalo prieš ką-nors teisintis.

Štai kame skirtumas: kapitalistas gyvena del pelno, o darbininkas del darbo.

Socializmas panaikins materiales priežastis neteisingumo, nelygybės, kares ir neapykantos.

(N. Y. Sunday Call)

P. Protts.

Šeimyninkių Skyrius

LIETUVIŠKI KALDUNAI.

Paimt svarą geros smulkiai sukaptos jautienos mėsos. Kapojant mėsą reikia įdėti apie $\frac{1}{4}$ svaro taukų nuo tos pačios mėsos. Paprašyti bučerio, kad pridėtų ir sukaptų sykiu su mėsa. Reikia tēmyt kad mėsa būtų labai smulkiai sukaptota ir kad joje nebūtų jokių gyslų ar kremzlių. Įdėti į tą mėsą druskos, pipirų ir smulkiai tarkuotų svogunų (cibulių) palei skonį. Išmaišyti viską gerai ir prirengt tešlą, sumaišant miltus su vienu kiaušiniu, biskį vandens ir druskos. Tešla turi but lygiai taip sudaryta, kaip del makaronų. Padarius tešlą, reikia ją plonai iškočiot, kaip del makaronų ir paprastų stiklu išpjaustyt apskritus ritinukus. Paskui ant tų ritinukų dėti po mažą šaukštuką tos prirengtosios mėsos ir užvertus pašalius lygiai sudėti ir užsukt tvirtai, kad neatsileistų. Tuo tarpu turēt prirengtą verdantį vandenį su druska ir kada vanduo smarkiai verda, sumesti į jį kaldunus.

Virint reikia apie 20-30 minučių, daboiant, kad būtų gerai išvirę ir kad plaukiotų liuosai vienas nuo kito, kad nesukibtų į daiktą. Kada jau išvirę, išimti į torielką (be vandens) apipilt karštu tirpintu sviestu ir valgyt.

Yra tai labai gardus europiškas valgis, jei gerai padarytas.

ŠALTANOSIAI.

Tešlą prirengt, kaip ir del kaldunų, bet vietoj mėsos, paimt varškės palei šeimynos skaičių. Varškė turi but gera ir ne perrugusi ir sumaišyta su smetona. Įdėti į varškę druskos, biskutį cukraus ir kas mėgsta biskį sutrintų mėtų lapų. Supjausčius tešlą, kaip del kaldunų, dėti į ją varškę ir užsuktus taip-pat dručiai dėti į verdantį van-

denį ir virt apie 20 minučių. Kada jau išvirę, paprastai iškyla ant paviršiaus vandens. Išėmus iš vandens, apipilt tirpytu sviestu ir valgyt, kol karšti.

SURINIAI.

Paimt miltų tiek, kiek norima padaryt palei šeimynos dydžio. Įdėti 2 kiaušinius čielus, biskį vandens, druskos palei skonį ir mėtų, jei kas jas mėgsta, o jei ne, tai mėtų nedėti. Išmaišyti tą tešlą gerai ir įdėti į ją varškės apie tiek, kiek tešlos yra. Tešla turi but minkštesnė, kaip del kaldunų. Tešlą su varške gerai sumaišyti, kad nesiskirtų viena nuo kitos ir netruktų į šmotukus. Paskui tą tešlą iškočiot iki pusei colio storumo. Biskį storiau, kaip del kaldunų. Iškočiojus lygiai tešlą, supjaustyt su peiliu į diržus apie 2 pirštu pločio, paskui įstrižai supjaustyt apie 3 pirštus ilgio, ir virt lygiai kaip kaldunus ar šaltanosius. Išėmus iš vandens, taipgi apipilt tirpdytu sviestu ir valgyt.

J. B.

LIETUVIŠKAS MEDUS.

Kurios šeimyninkės mėgsta tyrą lietuvišką medų, gali jį gauti stačiai nuo lietuviškos ukės (farmos). Supiltas į blekinus viedrukus po 5 svarus (ne mažiaus) lėšuoja \$1.85 viedrukas. Siuntinėjama kraisa ar ekspresu į visas valstijas.

Medus yra pusėtinai naudingas sveikatai, užtai patartina šeimyninkėms pasinaudot proga. Adresuot ir iš kalno pinigų siųst reikia sekančiu adresu: Amerikos Ukėninkas, P. O. Box 96, Hart, Michigan.

Kas iš lietuvių norėtų apsigyvent ant ukės, gali ten nusipirkt prieinama kaina. Reikia tuo pačiu antrašu pareikalaut ukio listas ir pasirinkt sau tinkamiausia ukė.

Nudegus ar nusvilus rankas ar kitą kuno dalį, geriausia yra pašlapinti ir pridėti paprastos druskos. Druska atima skausmą, ir jei tuoj pridėta, puslės nesidaro.

Juokų Kampelis

Gerbiamieji ir Gerbiamosios:—

Įtempkite dručiai ausų nervus ir užsimerkę klausykite, ką aš jums pasakysiu.

Nors čia nebus iš ko juoktis, nė verkti, bet kaip tuo patirsite, svarbumas yra begalinis. Klausykite: per ilgus amžius mokslinčiai, poetai, kunigai ir visoki didžiunai savo galvas laužė tyrinėdami kas tai yra meilė ir ant pabaigos, atsiprašant, kaip kokie kvailiai pasakė, kad meilė tai yra tokia liga, nuo kurios nėra nė jokių vaistų ir žmonės jaja sirgs iki pabaigai svieto.

Na, tik jūs pridėkite pirštą ties viduriu nosies ir pamislykit: ar tai ne paikystė mankyt savo smegenines, jieškot vaistų, nepatyrus ligos priežasties. Tfu! net pikta ir juokai. Juk visiems yra aišku, kaip diena, kad tos ligos priežastis yra vyrai.

Dabar jau viso svieto vyrus tuoj išmuš, tai išnyks ir meilė. Nereiks nė jokių vaistų, nė nieko, ir atliktas kriukis.—Argi da neaišku?

* * *

Bet po šimts paibelijų! Man lyg kaip ir ko truksta, lyg ir... bet atleiskite man, aš myliu teisybę, teisingai ir dabar išsireikšiu: mat aš jau beveik myliu vieną vaikiną. Klausykite kokį:—ogi "Laisvės" "Papliaušką". (O gal jis mergina? Red.). Mat jis man labai patinka todėl, kad teisingas ir sugabus: jau kad "šukuos" (kam plikę), tai tie žodžiai ir sakiniai išeina kaip valaknos. Pavyzdžiui, kad ir vakar, jau buvau visai nuobodumo liga susirgus, bet perskaičius "Laisvėje" laišką "Lietuvos Atstatymo" redaktoriui, išsijuokiau taip gardžiai, kad net tris metus jaunesne pastojau. Na, tik jūs da klausykite: argi minėtas rašėjas (mano aniolėlis Papliauška), nevertas tos amžinosios neišgydomos ligos-meilės? Žiūrėkite, jis kitoje "Laisvėje" ėmė ir nesumušamais faktais prirodė kapitalistiškų redaktorių cudaunumą. Kaip jie su savo laikraščiais šimtą penkiasdešimtų sykių žmo-

nes numarina ir vėl prikele. Bet tik, tik visiems saldžiausias (kiba karčiausias. Red.) Papliauška teiksitės man atleisti už mano drąsumą, bet aš turiu pasakyti, kad jūs nevisus kapitalistiškų redaktorių padarytus "cudus" paminėjote.

Aš tamstą užtai nekaltinu, nes žinau kad neturite tame patyrimo. O, ekskiuzmy, už mano gramozdiškumą; norėjau tik pasakyti, kad jūs savo akim šituos cudus niekad neužmatysite. Jeigu galiu tamstai patarti, tai meldžiu nueikite į vaistyničią, nusipirkite tris svarus karbolevos vatos, užsikimškite dručiai ausis, ir pasėdėkite po dvi valandas kiekviename didelio beprotnamio skyriuje (tik saugokitės, kaip žemė skirsis nuo bepročių keiksmo, kad jus neprarytų), ir prisiklausykite kaip bepročiai keikia. (Minimus ligonius nursės ir daktarai vadina specialiu vardu, butent: "Karės bepročiai"). O jie be paliovos keikia savo tėvynių priešus.

Tai gerbiamas papliauška, jeigu netingite, malonėkite išpildyti viršminėtą receptą, ir paliuosuokite mane nuo abejonių. Mat, aš manau, kad tų žmonių protus redaktoriai savo cudais iš galvų iškraustė.

Su pagarba, K. S. L.

NĖRA BĖDOS.

Kartą apdraudos kompanijos agentas, atėjęs į stubą, anglų kalba šeimyninkei pradėjo aiškinti apie reikalingumą apdrausti stubos rakandus. Šeimyninkė, išklausius agento kalbos su pasididžiavimu atkirto:

—Tamista malonėk taip nesirupinti mano stubos rakandais, nes man su jais nėra jokios bėdos; aš esu skolinga namo savininkui randos už keturis mėnesius, tai jau jįsai gana puikiai rupinasi mano rakandais.

PAJIEŠKOJIMAS.

Pajieškau savo sveikatos, kurią pamečiau tarp vasaros ir žiemos. Jeigu kas atras, meldžiu pranešti Anei Vladickiutei, c.o. "Moterų Balsas".

Liet. Moterų Progr. Susivienijimo Reikalai

L. M. P. S. II SUVAŽIAVIMO PROTOKOLAS.

(Pradžia "M. B." N 11).

Sesija 2.

Spalio 5 d. 1918, 9:45 ryte pirmininė pirmos sesijos drgė K. Petrikienė atidarė antrą suvažiavimo sesiją.

Delegačių vardašaukis. Nepribuvo į laiką šios draugės: Vogonienė, Šemrakenė, Karosienė, Mikalavičiūtė, Raulinaičiūtė, Grinienė, Pranckunienė, Šimkienė ir Rakauskytė.

Draugė Šukienė, delegatė nuo V Rajono neturėjo mandato, bet kuomet parodė laišką nuo V Rajono sekretorės, kuris liudija, kad draugė Šukienė išrinkta delegate nuo V Rajono, tuomet jai buvo suteikta delegatės teisės.

Antrai ir trečiai sesijai pirmininke tapo išrinkta draugė M. M. Račiūtė-Herman, pirm. pagalb. drgė K. Yasinskiūtė.

Skaityta linkėjimai: Nuo L. M. P. S. 22 kp. su auka "M. B." \$5.00; nuo 52 kp. su auka \$10.00. Viso \$15.00.

Pirmos sesijos protokolas priimtas.

Raportas "M. B." redaktorės J. Benes-Šukienės, priimtas.

Paklausus draugės Benes-Šukienės, kodėl ji neužėmė administratorės vietos nuo liepos 1, 1918, pagal Pild. Kom. nutarimą, ji paaiškino, kad administratorės knygos nebuvo sutvarkytos ir užtai jai negalėjo perduot.

(Delegatės: Rakauskytė, Raulinaičiūtė ir Mikalavičiūtė užsiregistravo 10.30 ryte.)

21 kp. davė įnešimą, kad išnešt rezoliuciją, pasmerkiančią valdžios žiaurų pasielgimą su pikietuojančiomis moterimis Women's National Party ir pasiųst į Washingtoną; už 4 bal., prieš 12 bal. Balsavo prieš tik todėl, kad jau suvėlintas dalykas.

21 kp. davė įnešimą, kad išreikšt užuojautą pikietuojančioms moterims Wo-

men's National Party. Apsvarsčius šį dalyką, atmesta.

Nutarta vienbalsiai išnešt rezoliuciją prieš pasmerkimą mirtin drg. Mooney.

Rezoliucija klausime drg. Debso; už 23 bal., susilaikė nuo balsavimo 3.

Rezoliucija Lietuvos klausime; už 14 balsų, prieš 7.

Rezoliucijas pagamint pavesta rezoliucijų komisijai.

Drgė M. M. Račiūtė-Herman uždarė antrą sesiją 12.10, paskirtama 1 val. pietums.

Pirm. M. M. Račiūtė-Herman,
Skr. Z. Pušiuotė.

Sesija 3.

Pirm. M. M. Račiūtė-Herman trečią sesiją atidarė 1:15 po pietų.

Užsiregistravo naujai pribuvusios delegatės drgės Ks. Baltrunytė-Karosienė ir Baltrunienė.

Raportas antros sesijos priimtas.

Prie administratorės raporto buvo paklausta, kodėl administratorė nevedė knygas, kuomet jos buvo sutvarkytos ir užvestos ir kodėl neatsakinėjo į laiškus ir orderius neišpildė. Paaiškino, kad pagal išgalę stengėsi atlikti darbą, bet dėl stokos laiko darbas užsivilko. Raportas po paaiškinimo priimtas.

Nutarta:

Atšaukt referendumo balsavimą, kad suvienyt įstaigas sekretorių, administratorės ir redaktorės.

Suvienyt redaktorės, administratorės ir finansų sekretorės įstaigas; 18 bal. už, 7 prieš. Už tą darbą algos mokėt \$20.00 į savaitę; 21 bal. už, 1 prieš.

Centro sekretorei algos mokėt \$75.00 į metus; už 19 bal.

Apmokėt finansų sekretorei už du metus sekretoriavimo \$50.00.

Kasieriui algos nutarta nemokėt.

Įnešta, kad L. M. P. S. rengtų maršrutą tulošė apielinkėse tuo tikslu, kad rinkt

aukas "Motery Balsui". Pataisymas: atsišaukt į kuopas, kad jos rengtų prakalbą naudai "M. B.". Už pataisymą 19 bal., už originalį jn. 6 bal.

Nutarta paaukaut iš L. M. P. S. centro izdo į "M. B." izdą \$400.00.

Įnešta, kad uždėt asesmentą ant narių po 50c palaikymui "Motery Balso"; didžiūma balsų atmesta.

Vienbalsiai nutarta leist "Motery Balso" du kartu į mėnesį.

Leidžiant "M. B." du kartu į mėnesį, prenumerata turi but \$2.00 į metus. Už 14 bal., prieš 10 bal.

Sąnarinės mokestys išdalintos sekančiai: 5c kuopai, 5c L. M. P. S. centrui ir 10c "M. B." izdui.

"Motery Balso" agentams ir pav. egz. platintojams duot 35 nuoš. Už 19 bal., prieš 6 bal.

Nutarus leist "M. B." dukart į mėnesį buvo įnešta atšaukt pirmąjį nutarimą, kad suvienyt redaktorės, administratorės ir finansų sekretorės įstaigas. Didžiūma balsų įnešimas nupuolė.

Leidžiant "Motery Balso" dukart į mėnesį, nutarta mokėt tai ypatai, kuri užims redaktorės, administratorės ir fin. sekr. įstaigą \$25.00 į savaitę. Iš tos algos, reikalui esant, ji turi pasisamdyt pagalbinę.

Nutarta, kad bendradarbių raštams galima išleist nedaugiau \$5.00 už kiekvieną "M. B." numerį.

Paveikslas ant "M. B." viršelių nutarta dėti vienodas per visus metus. Paveikslų talpinimas viduryj "M. B." paliktą redaktorės nuožiurai, patariant, kad jeigu paveikslai bus talpinami, tai kad būtų talpinama tik tinkanti prie straipsnių.

"M. B." redaktorę, administratorę ir fin. sekr. nutarta rinkt referendumu; už 15 bal., prieš 13 bal.

Skaityta pasveikinimai pradžioj sesijos: nuo L. M. P. S. 17 kp. ir auka L. M. P. S. reikalams \$5.00; nuo J. Ramanausko, Minersville, Pa. \$1.00; nuo P. M. Austray, L. M. P. S. reikalams \$2.00. Viso L. M. P.

S. reikalams \$8.00. Nuo L. M. P. S. 7 kp. ir auka "M. B." \$10.00; nuo A. V. Klimiutės-Kraucevičienės \$5.00; nuo 48 kp., Wilkes-Barre, Pa. \$2.00. Viso aukų "M. B." \$17.00. Pasveikinimas skaityta nuo M. Krautskienės iš Dow, Pa.

Pirm. M. M. Račiutė-Herman uždarė trečią sesiją 6:30 val. po pietų.

Pirm. M. M. Račiutė-Herman,
Sokr. Z. Puišutė.

Sesija 4.

Draugė M. M. Račiutė-Herman atidarė ketvirtą sesiją kaip 9:45 ryte. Pirm. išrinkta E. H. Žilinskiutė.

Delegačių vardašaukis. Nepribuvo į laiką šios delegatės: Petrikenė, Bočkiutė, Vagonienė, Šemrakienė, Karosienė, Vaidžiulienė, Žukienė, Čerkesiutė, Pranckunienė ir Baltrunienė. Buvo pranešta, kad drgė Grinienė apsirgo, ir kad drgė Meškauskienė gavo telegramą iš namų, reikalaujant, kad sugrįštų namon.

Protokolas trečios sesijos priimtas.

Skaityta linkėjimai: nuo drg. J. Ripkos iš Phila., Pa. ir auka "M. B." \$2.00; nuo V. Žemaičio, Mahanoy City, Pa. \$5.00; Viso \$7.00.

(Draugės Petrikenė ir Bočkiutė užsiregistravo 10.05 ryte; Karosienė ir Baltrunienė — 10.15 ryte).

Pakeltas klausimas kas del "Motery Balso" apžvalgų bei polemikų, bet pastebėta, kad tas jau aptarta pirmoj sesijoje. Nutarta duot "M. B." redaktorei pasiaiškint, kodėl ji pradėjo vest polemikas.

(Draugės Žukienė ir Čerkesiutė užsiregistravo 10:30 ryte).

Nutarta, kad polemikų klausimą palikt taip, kaip buvo nutarta pirmoj sesijoje; už 13 bal., prieš 10 bal.

(Draugė Vaidžiulienė užsiregistravo 10.55 ryte).

Konstitucijos projektą skaitė konstitucijos taisymo komisijos narė drgė M. M. Račiutė-Herman. Konstitucijos punktai buvo pataisomi ant vietos.

Delei tulų priežasčių drgė Mikolienė apleidžia suvažiavimą.

Nutarta padaryt vienos valandos pertrauka. Ketvirtą sesiją uždarė drgė E. H. Žilinskiūtė 12:30.

Pirm. E. H. Žilinskiūtė,
Skr. Z. Puišiuotė.

Sesija 5.

5 sesiją atidarė drgė Žilinskiūtė 3.05 po pietų.

Protokolas ketvirtos sesijos priimtas.

Delegačių vardašaukis. Nepribuvo į laiką drgės: M. M. Račiūtė-Herman, Vongonienė, Šemrakenė ir Pranckunienė.

Z. Puišiuotė pranešė, kad drgė Vaidžiulienė aukavo "M. B." \$9.86. Šioji auka, taip kaip ir kitos, priimta su aplodimentais.

Skaitytas konstitucijos projektas. Pabaigus skaityt, projektas pavesta vėl konstitucijos komisijai sutvarkyt ir paduot į "Moterų Balsą"

Draugė Benes-Šukienė skaitė rajonų tvarkymosi projektą. Netinkami punktai pataisyti ant vietos. Projektą nutarta perleisti per "M. B." ir atspauzdinti vienoj knygutėj su L. M. P. S. konstitucija.

Nutarta, kad L. M. P. S. turėtų ženklesnius spilkutės formoj. Spalvos turi but geltona ir raudona. Parupjį jas Pild. Kom. Kaina turi but nebrangesnė kai vienas doleris.

Drgė Karosienė apleidžia posėdį 5:30 val. vakare.

Pild. Kom. sekretorė atsikreipė į suvažiavimą kas del leidžiamos knygelės "Ką Kiekviena Motina Privalo Žinot". Klausymas tame, kad Pild. Kom. gali spręst tik apie tokias knygas, kurių atspauzdinimas nelėšuoja daugiau \$200.00, o minėtos knygutės išleidimas atsieina \$294.00. Suvažiavimas nutarė įgaliot Pild. Kom. spauzdinti minimą knygelę. Nutarta šią knygelę tuojaus atspauzdinti, neleidžiant jos turinio per "M. B."

Nutarta, kad kuopų finansų sekretorių

knygos butų vedamos susitaikant su centro finansų sekr. knygomis.

Pakeltas klausimas apie įvedimą pašalpos skyriaus. Vienbalsiai atmetas. Delegetės nurodė, kad iš pašalpos skyriaus bus daugiau blėdies, negu gero. Moksleivių fondo steigimo klausimas vienbalsiai atmetas.

Nutarta, kad moksleivės butų paliuosutos nuo narinių mokesčių.

Nutarta, kad pabaigoj 1918 metų, kai po apvaikščiojimui 10 metų sukaktuvių L. M. P. S. gyvavimo, butų parašyta į "M. B." trumpa L. M. P. S. istorija. Atliks tą darbą draugės: Herman, Šukienė, Petrikenė, Dundulienė ir Puišiuotė.

III L. M. P. S. suvažiavimui buvo rekomenduotos sekamos vietos: Cleveland, O.,—21 bal.; Boston, Mass.—4 bals.; Chicago, Ill.—5 bal.

Centro sekretorei nutarta apmokēt kelionės lėšas ir už sugaištą laiką suvažiavime \$40.08.

Prieš uždarant posėdį pasakė trumpos prakalbas drgės: M. M. Rice-Herman, K. Petrikenė, M. Dundulienė, Z. Puišiuotė, J. Benes-Šukienė ir E. H. Žilinskiūtė.

Paskutinę suvažiavimo sesiją uždarė drgė E. H. Žilinskiūtė 9 val. vakare.

Pirm. E. H. Žilinskiūtė,
Skr. Z. Puišiuotė.

Nuo šio "M. B." num. bus duodama L. M. P. S. narėms 45 dienos apsvarstymui protokolo.

Z. Puišiuotė, L.M.P.S. Centro Sekr.

UŽUOJAUTOS REZ. E. V. DEBSUI.

Atsižvelgiant į tai, kad drg. E. V. Debs ir kiti draugai, tarnavusieji ir tarnaujantieji darbininkų klesos reikalams yra persekiojami ir teisiami, ir

Kadangi jie susilaukia tokio persekiojimo ačiu jų darbavimuisi darbininkų klesos reikalų gynime,—todėl L. M. P. S. II Suvažiavimas išreiškia savo nuosirdžią užuojautą ir ragina kuopas rinkt aukas pagelbėjimui jiems toje nelaimėje.

Rezoilucija priimta vienbalsiai.

REZOL, TAKTIKOS KLAUSIMU.

Kadangi L. M. P. S. yra darbininkų organizacija, turinti bendrus reikalus su ta darbininkų klesos dalim, kuri eina prie galutinio išsiliuosavimo iš kapitalistiškos vergijos, ir kad greičiau atsiekus savo tikslą, darbininkai, kaip klesa, privalo savo spēkas kuodaugiausia jungti į kruvą. Todėl L. M. P. S. pasižada eiti tais pačiais keliais, kuriais eina LSS. ir tarptautinė socialistų partija, prie galutinio darbininkų klesos išsiliuosavimo.

Rez. priimta; prieš rez. I balsas.

Rezoliucija, klausyme Darbininkų Tarybos tilpo pereitame "M. B." num. Šiuo klausimu buvo paduotos dvi rezoliucijos; už pirmą balsavo 5, už antrą 20. Buvo reikalauta talpinti ir mažumos rezoliuciją, bet didžiuma balsų reikalavimas atmestas.

PASIVĖLINĖ PASVEIKINIMAI IR AUKOS L. M. P. S. II SUVAŽIAVIMUI.

L. M. P. S. 2 kp. narės, Worcester, Mass., sveikinam jumis, draugės ir linkim didžiausių pasekmių L. M. P. S. II suvažiavimui. Kartu siunčiam aukų \$15.00.

Kp. komitetas:

Pirm. M. K. Lukoškienė,

Izd. A. Šupenienė,

Sekr. J. K. Ka.

Mes, L. M. P. S. 10 kuopos narės, sveikinam drauges delegates L. M. P. S. II suvažiavimo ir velinam visoms delegatėms didžiausio draugiškumo ir geriausių pasekmių šiam suvažiavimui. Negalėdamos sykiu su jumis suvažiavime dalyvauti, ir svarstyti darbininkų reikalus, tai nors prisidėdame su maža auka \$7.00, kuriuos skiriame "Mot. Balso" fondui.

L. M. P. S. 10 kuopos narės:

A. Žolyniūtė, A. Matulevičienė, E. Kutavičienė, J. Bindokienė, M. Kaminskienė, O. Stroliėnė ir M. A. Stanelienė. Visos po dolerį. Taip-gi vienas draugas, "M. B."

simpatizatorius, Tadeušas Kaškevičius aukauja \$1.00. Sykiu \$8.00.

M. A. Stanelienė.

Gerbiamos Draugės Progresistės!

Šiandien jūs turite savo suvažiavimą. Jūs rupinatės, svarstote, tariate, kad kaip-nors daugiau patobulinus savo organizaciją, kad kaip-nors padarius ją da populiariscesne tarpe lietuvių moterų. Jūsų organizacija šiandien jau daug reiškia lietuvių visuomeniniame gyvenime. Bet ateityje, jums lemta sulošti da svarbesnę rolę politikos ir švietimo darbe.

Atmindami jūsų praeities darbus, ir turėdami viltį, kad ateityje tas darbas bus da geresnis, mes sveikiname jūsų suvažiavimą ir linkime jums ištvėrmės, kantrybės ir pasiryžimo jūsų darbe. Lai asmeniai, ar šiaip menki nuomonių skirtumai, paskęsta tame bendrame darbe.

Viso labo jums velijanti,

A. Petrika, Z. O. Kelmelis, F. Masiulevičius, K. Liutkus.

P. S. Parėmimui savo linkėjimų, siunčiame jūsų suvažiavimui šešis dolerius.

L. M. P. S. 1 kuopa prisiuntė žadėtuosius \$50.00.

Išviso aukų "Moterų Balso" fondui laike suvažiavimo įplaukė \$223.86. L. M. P. S. reikalams \$8.00. Viso suaukauta \$231.86.

Red. prierasas. Kadangi šie linkėjimai pasivėlino ir nebuvo skaitomi L. M. P. S. II suvažiavime, tai talpiname juos "M. B."

KANDIDATĖS Į L. M. P. S. VIRŠININKES 1919 m.

Centor sekr.: Z. Puišūtė, E. Ješkevičiūtė, O. Margariėnė.

Kasierius: M. Sukackienė, E. Žilinskiūtė, O. Samulienė.

Pild. Komitetas: M. Ramanauskienė, K. Petrikiėnė, K. Karosienė, M. Baltuškiėnė, A. Buziūtė, M. Yanuškiūtė, J. Misevičienė, E. Bekampienė, S. Griniėnė, K. Yasinskiūtė, B. Jakštienė, J. Vasiliauskienė, M. Michelsonienė.

Kadangi finansų sekretorės įstaiga nutarta suvienyt su redaktorės ir administratorės, tai rinkimo blankos dėl finansų sekretorės nebus siunčiamos.

Nuo pasirodymo šio pranešimo bus duodama 45 dienos apsvarstymui kandidačių kompetentiškumo. Z. Puišutė,

L. M. P. S. Centr. Sekr.

NAUJOS KUOPOS.

67 kp., Kensington, Ill.; sekr. J. Valis, 10532 Edbrook Ave., Chicago, Ill.

68 kp., Cliffside, N. J.; sekr. K. Steponavičienė, Box 17.

Z. Puišutė.

I. M. P. S. A. PILD. K-TO TARIMAI.

Tarimas 8. Kilusieji nesusipratimai L. M. P. S. 25-toj kuopoj mėginta sutaikyti ir parašyta abiem besivaidijančiom pusėm po laišką, prašant, kad jos kaip-nors susitaisyty. Tas nieko negelbėjo. Pagalios gauta skundas ant 25-tos kuopos narių ir sykių pranešimas, kad kuopa jas prašalino. Taip pat gauta skundas ir prašalintųjų, kad jas kuopa neteisingai prašalino, prašydamos, kad joms leistume tvirti kitą kuopą. Dalykās nutarta pavesti L. M. P. S. III Rajonui ištirti. Pasiremiant III Rajono tyrinėjimo pranešimu, kad ištikro tos narės netiesotai buvo iš kuopos prašalintos, nutarta duoti joms naują numerį.

Pild. Kom. narių nuomonės:

Mano nuomone, jeigu tos draugės taip nesutinka ir dabar kuopa skyla, tai būtų praktiškai, kad pavelyti turėti antrą kp. tam pačiam mieste, nes gaila dėl tokių mažmožių atstumti daug narių. K. Jasinskiūtė.

Su ta 25 kuopa išeina tas pats, ką jau mes pirma buvom turėjusios, kad toms atsisakyrelėms leist tvirt kitą kuopą. Taigi ir dabar mano nuomone, tegul jos tveria kitą kuopą nuošaliai nuo 25 kp. ir centro sekretorė paskirs numerį, kaip naujai kuopai ir su patarimu, kad jos nekenktų 25 kp. veikimui. M. A. Stanelienė.

Kas dėl III Rajono komisijos ištyrimui

25 kp. nesutikimų, aš labai patenkinta, kad pavyko ištirti nesutikimų priežastį tarpe kuopos ir išbrauktų narių. Jeigu jos susitaisyti negali vienoj kuopoj, tai galima leisti joms tvirti kitą kuopą, tik jau ne toj pačioj vietoj, t. y. ne toj pačioj dalyj miesto, nes tuomet būtų da blogiau. Bet, jeigu nori tai lai tveria kitoj dalyj miesto.

E. Bekampienė.

Aš sutinku su III Rajono išreikštom mintim ir balsuoju už davimą naujo numerio, nes kitaip būti ir negali. Su 30 narių kuopa gali gyvuoti ir skleisti agitaciją tarpe tamsesnių moterų. Iz. Jakimavičienė.

Kadangi rajono raportas parodo, kad tos penkios narės nėra prasižengusios prieš L. M. P. S., o tik priešingos tam kuopos chorui ir kuopa jas išbraukė netiesotai, tai mes turime duoti joms naują num. ir tegul tveria atskirą kuopą. Taip-gi be tų išbrauktųjų da randasi pas mane 11 vardų, kurios nori tvirti naują kuopą, o kai-kurie laišškai rodo, kad jų ten randasi net 30. Gaila paleisti tiek narių. M. Baltuškienė.

9. Čarteris nutarta išimti N. J. vals-tijoj (jau išimtas).

10. Nutarta, kad knygutės "Ką kiekviena motina privalo žinoti" būtų atspaudinta 5000.

11. Kad knygutės kaina būtų 25c (d. K. Jasinskiūtė balsavo, kad būtų 35c).

12. Nors referendumo yra nutarta suvienyt įstaigas (žiur. "M. B." N 9), bet matydamos, kad negalime gauti ypato, kuri tą visą darbą atliktų, nutarėme palikti L. M. P. S. II suvažiavimui.

13. Sulyg referendumo nutarimo, kad narių mokestis būtų pakeltos, balsavo šiaip: Jakimavičienė ir M. Stanelienė, kad palikti suvažiavimui, Baltuškienė ir Jasinskiūtė, kad pakelti mokestis taip greit, kaip greit bus galima sutvarkyt siuntinėjimą narėms "M. B."; Bekampienė—kad tuojaus būtų pakeltos.

14. Nutarta, kad gauti ypata, kuri peržiūrės administracijos knygas ir sutvarkys viską, jeigu kas rastųsi netvarkoj. Darbas

pavesta d. M. M. Račiutei-Herman. (Prie peržiūrėjimo knygų turės but da dvi draugės, kurias paskirs 11 kuopa).

M. Baltuškienė,

L. M. P. S. Pild. Kom. sekr.

Z. M. Puišutė, Centro Sekr.

L. M. P. S. II Raj. III KONFERENCIJA.

Trečioji iš eilės konferencija įvyks 29 d. gruodžio, 1918 m., po N 7 Burleygh St., Cambridge, Mass.

Visos rajono kuopos privalo siųsti delegates vieną nuo kuopos ir po vieną nuo kiekvienos dešimties narių. Kartu kviečiama ir kitos Massachusetts valstijos L. M. P. S. kuopos, kurios da nėra prisidėjusios prie rajono. Atsiųskite delegates, tuomi patvirtindamos savo prisidėjimą. Jūsų delegatės turės lygų sprendimo ir tarimo balsą su visomis draugėmis, kurios atstovaus seniaus prisidėjusias kuopas.

Šioje konferencijoje rajono valdyba išduos metinį raportą. M. Michelsonienė, Rajono org.

MANO PASIAIŠKINIMAS.

Atvažiavus man į Philadelphiją, skubinausi į svetainę, kur turėjo but L. M. P. S. II Suvaziavimas. Svetainę radau tuščią. Dairausi ar nėra parašyta, kame dalykas. Ant lentos buvo užrašyta: "Choro repeticijų šiandien nebus", ir daugiau įvairių pranešimų, bet apie suvaziavimą nieko neradau. Einant iš svetainės atėjo namo prižiūrėtojas, kurio aš paklausiau, ar čia buvo L. M. P. S. suvaziavimas. Atsakė: "taip, bet policija neleido laikyt". Kitokių informacijų neturint, o LSS. spaustuvėn nenorėjau važiuoti, nes buvo vėlu, ir gal but nieko nebučiau radus. Tuo tarpu atėjo policistas, kurio aš paklausiau, kaip galima nuvažiuot pas Griniene, kurios adresą aš turėjau. Nuvažiavus pas Griniene, neradau nieko namie. Pamačiau porą lietuvių vyrų, kurių aš paklausiau ar nežino ką apie Griniene. Sako: "Gal Griniene lignonbuty, gir-

dėjau, serga influenza. Atėjo Švilpienė, taipgi L. M. P. S. narė, bet apie suvaziavimą nieko nepasakė. Aš pastebėjau, kad vistiek jos yra kur-nors susirinkusios, tik reikia teirautis. Švilpienė man atsakė: "Kažin kaip su tuo suvaziavimu; mūsų susirinkimas buvo seredoj, tai sakė, kad Šukienės vyras serga, Karosienės vyras ir mano taippat serga". Kaip ji ėmė pasakot baisybes, kiek serga, kad valdžia viską uždaro, tai pamaniau, kad visos grįžo namon, nes kur tik maniau eiti, visur serga. Liga užsikrečiama, o aš buvau suvargus, lyg kad serganti jaučiausi. Bijodama kelionėj apsirgti, ir kad nesmagumo namiškiam nepadarius, nusprendžiau grįžt namo.

Taigi mūsų 24 kp. draugės ir visos delegatės, atleiskit man. Aš pabijojau tos epidemijos. Jei ne ta liga, aš vistiek bučiau suradus suvaziavimo vietą ir bučiau sykiu dalyvavus. Nemanykit draugės, kad man smagu kuopai iškaščius padarius ir iš laikraščių skaityti suvaziavimo tarimus. Kad tikrai bučiau žinojus, kad bus laikomas suvaziavimas, tai nors ir serganti, vistiek bučiau dalyvavus. M. Geibienė.

ŽODIS Į JUMIS, DRAUGĖS!

Antras L. M. P. S. suvaziavimas jau praėjo. Mes laukėme jo gana ilgai ir su nekantrumu. Nuo pirmo suvaziavimo iki antrojo, praslinko du metu laiko. Per tą laiką organizacija daug ko pergyveno. Reikėjo prisitaikyt prie bėgančių kasdieninių permainų, kurių buvo gana daug. Organizacijai gana sparčiai augant centro darbas irgi nepaprastai didėjo. Centro darbininkės visai, galima sakyt, buvo neapmokamos. Darbas turėjo but atliekamas liuosu laiku. Iš priezasties stokos laiko, daug svarbių reikalų užsivilkinėjo, delto kilo Susivienijime daug nesusipratimų ir nemalorumų. Referendumai buvo laužomi, vienu žodžiu sakant, viskas buvo betvarkėj.

Laukėme suvaziavimo. Žiurėjome į jo atėjimą, kaip į organizacijos išganymą.

Laukėme jo, kad perkratinėt mūsų dviejų metų nuveiktus darbus, kad sūtvarkyt visas betvarkes, kad užsibriežt platesnį veikimą del atities. Tačiau, rods, suvažiavimas atliko. Geresniam darbo atlikimui, nutarta palai-kyt apmokama darbininkė. Kad neužsivilk-ty L. M. P. S. reikalai, nutarta "Moterų Balsą" leist du kartu į mėnesį. Apšvietos skleidimui nutarta įsteigt literatūros komi-tetą, kuris rūpinsis literatūra ir abelna ap-švieta. Tie visi tarimai, nėra abejonės, kad bus priimti referendumo. Todėl, kad jie yra netik naudingi, bet stačiai reikalingi tokiai organizacijai, kaip L. M. P. S. Bet ar tie dalykai bus pasekmingai įvykdinti gyveniman, tai priklausys nuo to, kaip tu, draugia, atsineši link jų. Įvairūs organi-zacijos darbai turi but atlikti. Kas juos at-likis? Sakysite: viršininkės, kurias mes renkame,—jų užduotis. Tiesa, mes išren-kame viršininkes, bet tas da nereiškia, kad mes pasiliuosuojame nuo savo užduočių. Redaktorė pagamins laikraštį, administra-torė išsiuntinės, bet platinimas to laikraš-čio priklausys nuo kiekvienos Susivienijimo narės. Centro darbininkės yra bėspėkės, jeigu kitos narės organizacijoje neatlieka savo užduočių. Tas pats su literatūra ir ki-tais organizacijos dalykais.

Da vienas svarbus dalykas,—tai orga-nizacijos augimas. Dabar turim 68 kuopas ir apie 1300 narių. Jeigu ateinančiais me-tais kiekviena narė pasistengtų prikalbint nors po vieną narę, tai iki pabaigai 1919 metų turėtume Susivienijime 2600 narių. Vienybėje yra galybė! Juo daugiau narių, juo daugiau darbo galėtume atlikti. Ypa-tingai dabartiniu laiku prigulėjimas prie L. M. P. S. beveik nieko nekainuoja, nes už tą dvidešimts centų, ką įmoki, gauni "Moterų Balsą", taip-pat ir išleistą litera-turą. Rods, prikalbinimas narių dabartiniu laiku turėtų but vienas lengviausių dalykų.

Pradžia šio rudens buvo gana bloga veikimo žvilgsniu. Agitacijos Savaitė, ku-ri turėjo įvykt pradžioj spalio mėn., visai neįvyko. Vienur, kitur kuopos šį-tą suren-

gė, bet anaipitol nevisos. Viena, draugių mintis buvo daugiau atkreiptos link suva-žiavimo, o antra, tai siautimas influenzos, kuri netik ką darbą sustabdė, bet dargi ir keletą draugių iš mūsų tarpo ištraukė. Bet jeigu spalio mėnesis praėjo nieko nesuren-gus, tai da nereiškia, kad mes turim atsi-sakyt nuo surengimo agitacijos savaitės. Agitacija visada reikalinga ir pageidauja-ma. Tos kuopos, kurios negalėjo surengt agitacijos savaitę spalio mėn., butinai turė-tų surengt bėgyje ateinančių mėnesių.

Prie to, kuopos turėtų butinai įsisteigt lavinimosi vakarus. Susirinkt nors porą kartų į mėnesį ir apkalbėt gyvenimo bėgan-čius reikalus, naminius ir viešus. Stengtis vengt bereikalingų ginčų ir asmeniškumų.

Taigi draugės, užsibriežkime dirbt šiais metais L. M. P. S. labui taip, kaip da nie-kad nedirbom. Kadangi pati dirbu, todėl drįstu ir jums kviest prie to darbo. Dirb-kime,—dirbkime visos apšvietai ir žmonijos geresnei ateičiai. Z. Puišutė.

KAS REMIA "MOTERŲ BALSĄ"

Gavome pranešimą nuo L. M. P. S. 28 kp., kad kuopa nutarė surengt balių "M. B." naudai, ir tame pačiame susirinkime draugės suaukavo "Mot. Balsui" sekan-čiai: O. Deltuvienė, O. Paulionienė po \$2; Č. Stankevičienė, S. Radavičiutė, M. Ru-bienė, T. Matuliauskienė, A. Gapšutė po \$1.00; M. Stanienė, F. Deltuvienė po 50c. Kuopa iš savo izdo paskyrė \$5.00; viso \$15. Širdingai ačiu.

Drg. L. J. Bagdonas siuncia auką "M. B." sakydamas: "Perskaitęs tamstų atsi-šaukimą kas del aukų "M. B.", kiek supras-damas jo vertę ir svarbumą prisiunčiu, kad ir mažą dalelę—\$2.00. Lai gyvuoja "Mote-rų Balsas".

Kitas draugas štai ką rašo: "Su šiuom laišku prisiunčiu \$2.00, kaipo auką parėmi-mui tikro lietuvių darbininkų klesos laik-raščio "M. Balso". Senas Skaitytojas.

Pinigus gavome; širdingai ačiu.—Kas daugiau?

REDAKCIJOS ATSAKYMAL.

Krakaičiui.—Už vaizdelį Ant Sargybos, širdingai ačiū. Sunaudosime. Malonėkite daugiau ką pabrėžti.

Burdingtonui.—Straipsn. Moterų Klausimas sunaudosime. Laukiame daugiau.

Svintukui.—Korespondenciją dedame dabar, o eilutės tilps vėliau. Ačiū.

E. H. Žibutei.—Korespondencija ir vienos eilutės telpa šiame num. Kitas sunaudosime vėliau. Labai ačiū. Tų korespondencijų, kurias sakot siuntėt kiek anksčiau, mes negavome.

E. Dri-tei.—Eiles gavome, bet neturėjom progos įdėt. Tilps vėliau. Straipsnelius: Jau Sveiksta ir Kristus Gymė sunaudosime vėliau.

Nevystančiai Gėlei.—Eilutes sunaudosime. Ačiū.

Kurs. Studentui.—Jūsų eilių Artinas Pavasaris, delei ne nuo mūsų priklausančių priežasčių, talpint negalime. Jei norėsit, galėsime sugražinti.

M. R.—Jūsų eiles sunaudosime, bet būtų geriau, kad rašytumėt proza korespondencijas ar šiaip straipsnius, nes eiles rašyti reikia žinoti eilavimo taisyklės ir tam tikras talentas reikalingas, nes kitaip išeina ne eilės, bet proza. Eilėse turi skambėti kaip ir muzika tam tikras taktas arba ritmas bei rymas. Kas turi talentą, bet nežino eilavimo taisyklių, gali pasimokint iš Vinco Kudirkos raštų, kur yra nurodomos paviršutinės ir abel-nos arba svarbiausios eilavimo taisyklės. Svetimtaučių kalbose yra geresnių rankvedžių. Kitas dalykas; niekada nereikia rašyt ant abiejų popieros pusių, visada tik ant vienos pusės.

Seiniškiui.—Eiles ir straipsniuką sunaudosime. Bet straipsniuką Netikėta Laimė negalėsime talpinti, nes jame randasi senovės prietarai. Mes turime tuos prietarus naikinti, o ne palaikyti. Jei mes ne dirbsime, dievas iš dangaus nieko mums nenumes, kaip tam jūsų Jonui, nors ir kažin kaip gerais butume. Darbas viską sutveria ir be darbo nieko negalima įgyt. Stebuklių šiais laikais dievas nebedaro. Gražiname.

A. J. Vladickiutei.—Eiles ir kitus raštus gavome. Prie progos sunaudosime. Ačiū.

P. Prots.—Tranšėjų Sapnuotojas ir pastabas sunaudosime. Labai ačiū.

K. S. L-tė.—Straipsnį ir juokus sunaudosime. Ačiū.

J. Aceriui.—Eilutes sunaudosime. Ačiū.

Žemaitei.—Jūsų apysaką Prakilni Meilė, pradėsime talpint nuo Mot. Balso N 1, 1919.

NAUJI RAŠTAI.

“Mokslinio socializmo išsiplėtojimas. Nuo svajonių iki mokslui”. Fr. Engels. L. S. S. leidinys. 140 puslapių. Kaina 50c; apdaryta 75c.

Yra tai stambi ir naudinga knyga. Partartina kiekvienam ją perskaityti.

“Tveriamasis revoliucinis socializmas. Pamatinė mūsų minimum programo permaina—iš taktikos stovio į principus”. J. Baltrušaitis. Išleido LSS. 112 pusl. Kaina 25c; apdaryta 50c.

Taip-pat interesinga ir naudinga knyga. Abi šios knygos galima gauti LSS. spaustuvėj.

“Moteris kapitalizmo gadynėj”. Parašė Henry M. Tichenor; iš anglų kalbos ver-

tė A. Petrika. 56 pusl. Kaina 15c. Išleido LSS. Gaunama LSS. spaustuvėj.

Šitą knygutę butinai turėtų nusipirkt ir perskaityt kiekvienas darbininkas ir darbininkė. Yra tai puiki knygutė, gerai atvaizdinanti vargingą moterų darbininkių padėjimą.

“Istorija socializmo Suvienytose Vals-tijose” Morris Hillquit. Vertė L. Pruseika iš penktos padidintos anglų kalba laidos. Išleido L. D. L. D. Su autoriaus paveikslu. 449 pusl. Kaina nepažymėta. Gaunama pas L.D.L.D. knygių.

KLAIDOS PATAISYMAS.

Ant 294 pusl. kai-kuriuose šio “Mot. Balso” numeriuose pranešime apie d. J. Jukelio maršrutą yra nurodyta II Raj. sekr. K. Burės adresas: 535 N. Marshall St., o turi but: J. Benes-Šukienė, 219 N. 58th St., Philadelphia, Pa.

LIETUVIŲ VAKARINĖ MOKYKLA.

Pasidarbavimu L. M. P. S. ir LSS. kuopų Philadelphijoj įsikurė 2 vakarinės mokyklos. Viena miesto centre, o kita Richmondo daly. Mieste ekcijos buna kas ketvergą ir pėtnyčią Rusų Sovietų name, kampas 8 gatv. ir Fairmount Ave. Richmonde lekcijos laikomos kas panedėlis ir sereda Lietuvių Muzikalėj svetainėj, kampas Allegheny Ave. ir Tilton St. Abiejose mokyklose lekcijos prasideda nuo 8 val. vakare.

Abiejose mokyklose mokinama lietuvių kalbos gramatikos, aritmetikos, o vėliau manoma įvest daugiau skyrių, kaip tai: geografijos, istorijos etc.

Mokslas veltui. Delto kiekvienas lietuvis ir lietuvaitė gali šita proga pasinaudoti.

Kviečiame visus, kas tik nori mokintis ar lavintis, be skirtumo pažiūrų ar religijos.

Komisija.

ADMINISTRACIJOS PRANEŠIMAS.

Gavome iš krasos pranešimus, kad sekamos ypatos permainė savo gyvenimo vietę, o naujo adreso nepranešė, todėl negavo “M. B.” N 11.: K. Kontrym, gyvenusi po

104 W. 107th St.; E. Kučinskienė, M. Makaveckienė, 2335 So. Hoyne Ave. ir daugiau esą, bet neapsakytas kas,—tai Chicago, Ill. M. Trečiokas, 30 Kenny St., K. Bulotienė, S. A. Trenton St. ir M. Venckus, 1612 Hyde Park Ave.,—visi iš Lawrence, Mass. A. Anglene 1204 Vine St., Phila., Pa. C. H. Balčiunas 1482 McKinley St., Detroit, Mich., P. Kavaliauskienė 31 Albee St., Fitchburg, Mass., K. Boliene 1128 Muskegon Ave., Grand Rapids, Mich., A. Valatkiene 254 Wait St., Paterson, N. J. ir M. Lukauskas 4700 Oak Westport Sta., Kansas City, Mo.

Visiems augščiau paminėtiems "Moterų Balsas" liko sulaikytas; malonėkite greitai pranešt savo antrašą, kad galėtume siuntinėti laikraštį.

Kad jūs draugai ir draugės pranešumėt visada savo vietinei krasai, savo naują adresą ir mums pranešumėt, kad permaintytume antrašą, tai galėtumėt laikraštį bei laiškus reguliariai gauti ir mums nebutų bereikalingo darbo pranešinėti, sulaikyt laikraštį, o paskui vėl siuntinėti. Tai vis bereikalingas laiko gaišinimas mums, o jums nesmagumas, kad negaunate laikraštį. Krasoj yra tam tikros korčiukės del permainymo antrašo, reikia tą korčiukę pareikalaut nuo laiškanėšio arba stačiai iš krasos ir permaintyt savo adresą, tuomet viskas bus tvarkiai.

Paminėjimui Rusijos revoliucijos metinių sukaktuvių ir pasveikinimui Austrijos ir Vokietijos revoliucijų, šis "M. B." numeris liko padidintas iki 48 puslapių. Kaina pasilieka ta pati, užtai draugės ir draugai, stengkitės išplatinti to numerio kuodaugiausia, nes spausdinome jo daugiau, negu paprastai. Siųskite užsakymus kuogreičiausia, kad galėtume į laiką pasiųsti. Kaip padidintą numerį ta pačia kaina lengva bus išplatinti.

KALĖDŲ DOVANA PROGRESISTĖM.

Visos L. M. P. S. kuopos malonėkite kuogreičiausia prisiųst "M. B." administra-

tori savo narių skaičių, kad galėtume išsiuntinėti ką tik išėjusią iš spaudos knygutę "Ką kiekviena motina privalo žinoti." Visos L. M. P. S. narės prisirašiusios iki June 1 d. šių metų gauna šią knygutę kaip ir kitas uždyką. Bus tai puiki kalėdų dovana.

"Mot. Balso" Adm.

Montello, Mass. L. M. P. S. 22 kp. susirinkimai buna kas antrą pėtnyčią kiekvieno mėnesio. Gruodžio 13 d. įvyks susirinkimas, į kurį malonės visos narės atsilankyti, nes bus rinkimas kuopos viršininkų. Pradžia 7 val. vakare. Liet. Taut. Namė.

LSS. 17 kp. susirinkimai buna kas pirmas nedėdienis kiekvieno mėnesio 10 val iš ryto L. T. N. Malonėkite visi nariai atsilankyti ir naujų atsiveskite į kuopą.

Montellos Laisvaman

L. M. P. S. III RAJONO VALDYBA:
Org. M. Dundulienė, 1915 S. Halsted St., Chicago, Sekr. J. Vasiliauskienė, 706 Garfield Ave., Chicago, Ižd. J. Žymont-Žemaitė, 2919 W. Division St., Chicago Komiteto narės: A. Kaminskienė, 1231 S. 50th A Cicerio, Ill.; O. Vikšrienė, 1829 S. Peoria Chicago, Ill.

AUKA LIETUVAI.

Broliai ir sesers lietuviai be skirtumo pažvalgu kėjimiškų bei politiškų jums visiems, kaip ir man, gal dar rasi augštesniam laipsnyje rupi mūs nuv ginta brangi tėvynė Lietuva. Jūs ją gelbsteite kaip įnydami, o ypatingai savo kruvinai uždirbtu skati Šitai mes visi kartu dabar turime progą ant aukuro vynės sudėt dvigubą (nors mažą) auką. Auką pavid: mamonos—pinigų, ir apšvietos. Dalykas tame: p. Paltanavičia davė man du šimtu Vadovėlių-mokintuv tarptautinės kalbos—Esperanto. Gi dovanojau mūs perantistų Rateliui. O Ratelis įgaliojo mane varde dovanoti tėvynei, štai koku būdu: Kiekvienas asmu perkant Vadovėlį nuo Ratelio (kuris be apdarų kainuo ja vieną dolerį), turi laiškė pažymėti kuriam fondu atiduoti tą jo dolerį (katalikų, tautininkų ar socialistų). Todelei broliai ir sesers, pasiskubinkite išpirkti tu vadovėlius, atmindami, kad tuomi paremsite savo nu vargintą tėvynę-Lietuvą; savo srovės fondą; praplati: site apšvieta ir dalyvausite tuose, taip tariant kvotimuse, nes aišku, kuri srovė, sulig savo proporcionaliao dat gumo skaitliaus, daugiau išpirks tu vadovėlių, ta srov pasirodys ir pažangesnė ir... karščiau mylinti tėvynę Lietuvą. Tie vadovėliai gaunami pas mane: Kaz. Vidi kauskas, 2833 Livingston St., Philadelphia, Pa. G kada vadovėliai bus išparduoti—tilps laikraščiuose vardai nupirkusių, ir į kokį fondą paskyrė savo dolerį (ar daugiau).

Su pagarba, Kaz. Vidikauskas, Rat. sekr.

SKAITYKIT "MOTERŲ BALSĄ".

Prenumerata metams \$1.00, pavienis num. 10c. Adresas: Moterų Balsas, 229 N. 6th St., Philadelphia, Pa.